

คู่มือ การปฏิบัติงานทะเบียนศาลเจ้า

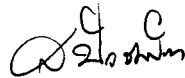
ส่วนการทะเบียนทั่วไป สำนักบริหารการทะเบียน
กรมการปกครอง

คำนำ

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีภารกิจด้านการทะเบียนซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชนนับตั้งแต่เกิดจนตาย กรมการปกครอง จึงได้มีความพยายามอย่างต่อเนื่องในการปรับปรุงคุณภาพการบริการ ทั้งในด้านระบบงาน เทคโนโลยี และจิตสำนึกของข้าราชการมาโดยตลอด ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการ และสร้างความพึงพอใจแก่ประชาชน ตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการของรัฐบาล

ทะเบียนศาลเจ้าเป็นงานทะเบียนทั่วไปประเภทหนึ่ง ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการปกครอง และเพื่อให้ข้าราชการกรมการปกครองที่รับผิดชอบการบริหารงานทะเบียนศาลเจ้าดังกล่าว มีความรู้ ความเข้าใจในกฎระเบียบ และขั้นตอนการปฏิบัติงาน สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง เป็นการสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนตามแนวทางการบริหารราชการแนวใหม่

กรมการปกครองหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือ “คู่มือการปฏิบัติงานทะเบียนศาลเจ้า” ที่ได้จัดพิมพ์ขึ้นนี้ จะเกิดประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนศาลเจ้า ประชาชนและส่วนราชการอื่นๆ ในการศึกษาและทำความเข้าใจการปฏิบัติงานทะเบียนศาลเจ้า สมดังเจตนารมณ์ของกรมการปกครองดังกล่าวข้างต้น

(นายสุจิต ปัจจิมันท์)

อธิบดีกรมการปกครอง

สารบัญ

หน้า

ภาคที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของศาลเจ้า	1
	- จำนวนศาลเจ้าจำแนกเป็นรายจังหวัดและภาค	3
ภาคที่ 2	ขั้นตอนการปฏิบัติงานทะเบียนศาลเจ้า	5
	- การจัดตั้งศาลเจ้า	7
	- การอุทิศที่ดินให้เป็นสมบัติของศาลเจ้า	8
	- การแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า	10
	- การออกบัตรและใช้บัตรประจำตัวผู้จัดการปกครองศาลเจ้าผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า	13
	- การขอเช่าอาคาร/ที่ดิน หรือขอต่ออายุสัญญาเช่าอาคาร/ที่ดินของศาลเจ้า	15
	- การก่อสร้างบูรณะซ่อมแซมอาคารในที่ดินของศาลเจ้า	17
	- การระวางรักษาแนวเขตที่ดินของศาลเจ้า	19
ภาคที่ 3	กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และหนังสือสั่งการ	21
	- กฎเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463	23
	- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเงินของศาลเจ้า พ.ศ. 2520	31
	- คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 177/2546 ลงวันที่ 28 เมษายน 2546 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการศาลเจ้า	36
	หนังสือสั่งการเกี่ยวกับงานทะเบียนศาลเจ้า	
	- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 402/2483 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2483 เรื่อง การตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าและมูลนิธิ	38
	- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 189/2489 ลงวันที่ 12 กรกฎาคม 2489 เรื่อง การควบคุมตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า	39
	- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 162/2495 ลงวันที่ 4 เมษายน 2495 เรื่อง การควบคุมบูรณะและตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า	41
	- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 149/2496 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2496 เรื่อง การควบคุมรายได้รายจ่ายของศาลเจ้า	42
	- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 11762/2497 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2497 เรื่อง ที่ดินศาลเจ้า	44
	- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 15873/2499 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2499 เรื่อง อำนาจหน้าที่ของผู้จัดการปกครองศาลเจ้าในทางคดี	45
	- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 16718/2499 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2499 เรื่อง อำนาจหน้าที่ของผู้จัดการปกครองศาลเจ้าในทางคดี	46
	- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 17318/2499 ลงวันที่ 4 กันยายน 2499 เรื่อง การควบคุมตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า	49
	- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 13751/2500 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2500 เรื่อง การควบคุมตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า	52

- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 6968/2501 ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2501 เรื่อง การควบคุมการตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า	53
- หนังสือกรมมหาดไทย ที่ 18033/2501 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2501 เรื่อง ขอให้ตรวจสอบรายชื่อผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า	54
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 18161/2501 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2501 เรื่อง การให้เช่าที่ดินและอาคารศาลเจ้า	55
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 20576/2501 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2501 เรื่อง ไม่อนุญาตให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้าหรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า เช่าอาคารหรือที่ดินของศาลเจ้าที่ตนเป็นผู้ปกครองดูแลอยู่เพื่อหาผลกำไร	57
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 3703/2502 ลงวันที่ 2 มีนาคม 2502 เรื่อง กำหนดเวลาการขอต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้า	58
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 13492/2502 ลงวันที่ 2 กันยายน 2502 เรื่อง การเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า	59
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313/21230 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2522 เรื่อง การแต่งตั้งถอดถอนผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า	67
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0313/ว 7982 ลงวันที่ 14 มกราคม 2523 เรื่อง การสำรวจศาลเจ้า	68
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0313/ว 76783 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2523 เรื่อง การสำรวจศาลเจ้า	72
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0313/ว 3978 ลงวันที่ 9 กันยายน 2523 เรื่อง ตรวจสอบที่ดินศาลเจ้า	74
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0313/ว 349 ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2525 เรื่อง กรรมสิทธิ์ที่ดินและการเงินของศาลเจ้า	76
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0313/ว 15183 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2526 เรื่อง การขอต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้า	77
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0402/ว 1070 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2526 เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า	78
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0402/15459 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2526 เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า ในเขตกรุงเทพมหานคร	80
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0402/ว 292 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2527 เรื่อง การเช่าที่ดินของศาลเจ้าเพื่อปลูกสร้างอาคารหรือบ้านอยู่อาศัย	82
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0402/ว 712 ลงวันที่ 7 ตุลาคม 2528 เรื่อง การควบคุมดูแลศาลเจ้า	84
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท 0402/19420 ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2528 เรื่อง การควบคุมดูแลศาลเจ้า	88

- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0402/ว 399 ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2528 เรื่อง การพิจารณาอัตราค่าเช่าและค่าบำรุงกรณีการเช่าอาคารหรือที่ดินของศาลเจ้า	90
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0402/ว 171 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2529 เรื่อง การแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า	91
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0402/ว 26 ลงวันที่ 9 มกราคม 2530 เรื่อง การต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้า	97
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0402/ว 304 ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2531 เรื่อง การตรวจตราสอดส่องดูแลศาลเจ้า	100
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0402/ว 866 ลงวันที่ 29 กันยายน 2531 เรื่อง การต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า	103
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0402/ว 51 ลงวันที่ 19 มกราคม 2532 เรื่อง การพิจารณาอัตราค่าเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้า	104
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 1511 ลงวันที่ 8 สิงหาคม 2538 เรื่อง การออกเอกสารสิทธิที่ดินของศาลเจ้า	105
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 1664 ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2538 เรื่อง การควบคุมตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า	106
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 95 ลงวันที่ 15 มกราคม 2539 เรื่อง การควบคุมดูแลศาลเจ้า	107
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 3061 ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน 2539 เรื่อง การควบคุมตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าและการสำรวจศาลเจ้า	108
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 201 ลงวันที่ 30 มกราคม 2540 เรื่อง การต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้า	111
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0310.2/ว 802 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2540 เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า	112
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 1137 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2540 เรื่อง การแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า	113
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 1851 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2540 เรื่อง การเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า	115
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0310.2/ว 3252 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2540 เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า	116
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0310.2/ว 3898 ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2540 เรื่อง การเช่าที่ดินของศาลเจ้าเพื่อปลูกสร้างอาคาร	117
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 3063 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2540 เรื่อง กรรมสิทธิ์ที่ดิน และการเงินของศาลเจ้า	118
- หนังสือกรมการปกครอง ด่วนมาก ที่ มท 0310.2/ว 209 ลงวันที่ 28 มกราคม 2543 เรื่อง การตรวจตราสอดส่องดูแลศาลเจ้า	119

	หน้า
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0310.2/ว 817 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2543 เรื่อง การควบคุมดูแลศาลเจ้า	120
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0310.2/15374 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2543 เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า	121
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0310.2/ว 3504 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2543 เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า	123
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/7534 ลงวันที่ 2 เมษายน 2545 เรื่อง การออกบัตรและใช้บัตรประจำตัวผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตรา สอดส่องศาลเจ้า	125
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/845 ลงวันที่ 2 เมษายน 2545 เรื่อง การออกบัตรและใช้บัตรประจำตัวผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตรา สอดส่องศาลเจ้า	126
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 1729 ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2545 เรื่อง การแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า	131
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 2114 ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2545 เรื่อง การแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า	133
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0309.3/ว 3148 ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2545 เรื่อง การออกใบแทนใบอนุญาตตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า	134
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0309.3/ว 8 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2546 เรื่อง การควบคุมตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า	135
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0309.3/ว 2045 ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2546 เรื่อง การสำรวจข้อมูลศาลเจ้า	138
ภาคที่ 4 ถาม-ตอบปัญหาการปฏิบัติงานทะเบียนศาลเจ้า	141

ภาคที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของศาลเจ้า

ลำดับที่	กรุงเทพมหานคร	จำนวนศาลเจ้า	ลำดับที่	จังหวัดในภาคกลาง	จำนวนศาลเจ้า
1	เขตคลองสาน	5	1	กาญจนบุรี	18
2	เขตจอมทอง	2	2	ชัยนาท	2
3	เขตดุสิต	3	3	นครนายก	10
4	เขตตลิ่งชัน	1	4	นครปฐม	53
5	เขตทวีวัฒนา	1	5	นครสวรรค์	7
6	เขตธนบุรี	9	6	นนทบุรี	7
7	เขตบางกอกน้อย	9	7	ปทุมธานี	4
8	เขตบางกอกใหญ่	3	8	ประจวบคีรีขันธ์	6
9	เขตบางกะปิ	1	9	พระนครศรีอยุธยา	25
10	เขตบางแค	3	10	เพชรบุรี	30
11	เขตบางซื่อ	1	11	ราชบุรี	32
12	เขตบางพลัด	2	12	ลพบุรี	2
13	เขตบางรัก	5	13	สมุทรปราการ	5
14	เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	6	14	สมุทรสาคร	20
15	เขตพระนคร	3	15	สมุทรสงคราม	25
16	เขตภาษีเจริญ	3	16	สระบุรี	2
17	เขตลัมพีนวงค์	22	17	สิงห์บุรี	3
รวมจำนวนศาลเจ้า		79	18	สุพรรณบุรี	18
รวมจำนวนเขต		17	19	อ่างทอง	3
			20	อุทัยธานี	5
			รวมจำนวนศาลเจ้า		277
			รวมจำนวนจังหวัด		20
ลำดับที่	จังหวัดในภาคเหนือ	จำนวนศาลเจ้า	ลำดับที่	จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จำนวนศาลเจ้า
1	กำแพงเพชร	2	1	ขอนแก่น	2
2	เชียงใหม่	5	2	ชัยภูมิ	2
3	ตาก	2	3	นครราชสีมา	12
4	น่าน	1	4	มหาสารคาม	1
5	พิจิตร	9	5	ร้อยเอ็ด	1
6	พิษณุโลก	6	6	สุรินทร์	7
7	เพชรบูรณ์	2	7	อุบลราชธานี	1
8	แพร่	2	รวมจำนวนศาลเจ้า		26
9	ลำพูน	1	รวมจำนวนจังหวัด		7
10	สุโขทัย	6			
11	อุดรดิษฐ์	3			
รวมจำนวนศาลเจ้า		39			
รวมจำนวนจังหวัด		11			

ลำดับที่	จังหวัดในภาคใต้	จำนวนศาลเจ้า
1	กระบี่	10
2	ชุมพร	8
3	ตรัง	20
4	นครศรีธรรมราช	15
5	นราธิวาส	1
6	ปัตตานี	3
7	พังงา	12
8	พัทลุง	2
9	ภูเก็ต	10
10	ยะลา	3
11	ระนอง	3
12	สงขลา	22
13	สตูล	5
14	สุราษฎร์ธานี	7
รวมจำนวนศาลเจ้า		121
รวมจำนวนจังหวัด		14

ลำดับที่	จังหวัดในภาคภาคตะวันออก	จำนวนศาลเจ้า
1	จันทบุรี	31
2	ฉะเชิงเทรา	19
3	ชลบุรี	49
4	ตราด	6
5	ระยอง	21
6	ปราจีนบุรี	7
รวมจำนวนศาลเจ้า		133
รวมจำนวนจังหวัด		6

รวมจำนวนจังหวัดทั้งสิ้น	59 จังหวัด
รวมจำนวนศาลเจ้าทั้งสิ้น	675 ศาลเจ้า

ศาลเจ้าใน 17 จังหวัด ไม่ได้อยู่ในการกำกับดูแลของทางราชการ

ลำดับที่	จังหวัด	ลำดับที่	จังหวัด
1	กาฬสินธุ์	10	แม่ฮ่องสอน
2	เชียงราย	11	ลำปาง
3	นครพนม	12	สระแก้ว
4	บุรีรัมย์	13	หนองคาย
5	มุกดาหาร	14	หนองบัวลำภู
6	ยโสธร	15	อุดรธานี
7	เลย	16	อำนาจเจริญ
8	ศรีสะเกษ	17	พะเยา
9	สกลนคร		

ภาคที่ 2

ขั้นตอนการปฏิบัติงานทะเบียนศาลเจ้า

ขั้นตอนการปฏิบัติงานทะเบียนศาลเจ้า

1. การจัดตั้งศาลเจ้า

ผังแสดงขั้นตอน	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	ระเบียบกฎหมาย	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
1. รับเรื่อง	1. เจ้าของศาลเจ้าเอกชนยื่นคำร้องแสดงความประสงค์จะยกศาลเจ้าพร้อมที่ดินและทรัพย์สินให้เป็นศาลเจ้าที่อยู่ในความดูแลของทางราชการ ให้ยื่นเรื่องราว ณ อำเภอ/เขตแห่งท้องที่ที่ศาลเจ้าตั้งอยู่	กฎเสนาบดีว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ข้อ 3, ข้อ 4	อำเภอ/เขต	
2. การตรวจสอบหลักฐาน	2. อำเภอ/เขตตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร ดังนี้ 2.1 ชื่อและที่อยู่ของผู้ยกให้ 2.2 รายละเอียดของศาลเจ้าพร้อมที่ดินและทรัพย์สิน 2.3 สอบสวนผู้ยกให้ตามแบบ ปค. 14 ดังนี้ 2.3.1 การได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ของที่ดินและทรัพย์สิน 2.3.2 เจตนารมณ์ของผู้ยกให้เมื่อบันทึกและลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานแล้ว รวบรวมเอกสารทั้งหมดพร้อมเสนอความเห็นไปยังจังหวัดหรือกรุงเทพมหานครเพื่อพิจารณา		อำเภอ/เขต	
3. พิจารณาเสนอความเห็น	3. จังหวัด/กรุงเทพมหานครพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง แล้วจึงเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด/ปลัดกรุงเทพมหานครรับมอบที่ดินและทรัพย์สิน โดยออกโฉนดที่ดินในนามกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ที่ศาลเจ้า.....) และขึ้นทะเบียนเป็นสมบัติของศาลเจ้าตามแบบ ศ.จ. 2 และ ศ.จ. 3		จังหวัด/ กรุงเทพ มหานคร	
4. การรายงาน	4. สำเนาโฉนดที่ดินที่ได้รับมอบ ส่งให้กรมการปกครอง 1 ชุด และ ศ.จ. 3 1 ชุด		จังหวัด/ กรุงเทพ มหานคร	

2. การอุทิศที่ดินให้เป็นสมบัติของศาลเจ้า

ผังแสดงขั้นตอน	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	ระเบียบกฎหมาย	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
1. รับเรื่อง	1. ผู้ยื่นเรื่องราว ดำเนินการดังนี้ 1.1 ยื่นคำร้อง ณ อำเภอหรือเขตที่ศาลเจ้าตั้งอยู่ 1.2 สำเนาทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัวประชาชน 1.3 รายละเอียดของที่ดินที่จะอุทิศ พร้อมโฉนดแสดงกรรมสิทธิ์หรือหลักฐานสำคัญที่ดิน	กฎเสนาบดีว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ข้อ 4, ข้อ 5 - หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 3063 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2540	อำเภอ/เขต	
2. การตรวจสอบหลักฐาน	2. อำเภอ/เขต ดำเนินการดังนี้ 2.1 รับเรื่องราวตรวจสอบความถูกต้อง 2.2 สืบสวนผู้ประสงค์ที่จะอุทิศที่ดินตามแบบ ป.ค. 14 เกี่ยวกับการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือโฉนดที่จะอุทิศและเจตนารมณ์ของผู้ที่จะอุทิศที่ดินให้ 2.3 รวบรวมหลักฐานทั้งหมดเสนอความเห็นไปยังจังหวัด/กทม. เพื่อพิจารณาอนุมัติ 2.4 แจ้งผู้มอบที่ดินทราบ เมื่อได้รับอนุมัติ และขึ้นทะเบียนเป็นสมบัติของศาลเจ้า		อำเภอ/เขต	
3. การพิจารณาอนุญาต	3. จังหวัด/กรุงเทพมหานคร ดำเนินการดังนี้ 3.1 รับเรื่องราวตรวจสอบ ความถูกต้อง 3.2 พิจารณาอนุมัติและรับมอบการอุทิศที่ดิน กรณีหลักฐานถูกต้องครบถ้วน 3.3 ให้สำนักงานที่ดินออกโฉนดที่ดินในนาม กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ที่ศาลเจ้า.....) 3.4 เก็บรักษาโฉนดที่ดินเอาไว้ ณ ที่ทำการปกครองจังหวัด		จังหวัด/กรุงเทพมหานคร	

ผังแสดงขั้นตอน	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	ระเบียบกฎหมาย	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
4. การรายงาน	3.5 ขึ้นทะเบียนเป็นสมบัติของ ศาลเจ้าแบบ ศ.จ. 2, ศ.จ. 3 3.6 แจ้งอำเภอ/เขต เพื่อแจ้งผู้มอบ ที่ดินทราบ และส่งสำเนาทะเบียน ศาลเจ้า (ศ.จ. 3) ให้อำเภอ/เขต เก็บรักษา 1 ชุด 3.7 รายงานให้กรมการปกครองทราบ พร้อมสำเนาเรื่องราวทั้งหมด ภาพถ่ายโฉนดที่ดิน และ ศ.จ. 3 อย่างละ 1 ชุด ส่ง ปค. ด้วย 4. กรมการปกครองดำเนินการดังนี้ 4.1 รับเรื่องราวสำเนาทะเบียน ศาลเจ้า (ศ.จ. 3) 4.2 ตรวจสอบความถูกต้องและ เอกสารทั้งหมด 4.3 เมื่อถูกต้องเก็บไว้เป็นหลักฐาน 4.4 ขึ้นทะเบียนเป็นสมบัติของ ศาลเจ้า		งานบริหาร การทะเบียน ศาลเจ้า ส่วนการ ทะเบียนทั่วไป กรมการ- ปกครอง	

3. การแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า

3.1 ในเขตกรุงเทพมหานคร

ฝั่งแสดงขั้นตอน	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	ระเบียบกฎหมาย	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
1. รับเรื่อง	1. ผู้ยื่นเรื่องราวดำเนินการดังนี้ 1.1 ยื่นคำร้อง ณ เขตที่ศาลเจ้าตั้งอยู่ 1.2 สำเนาหรือภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้ ซึ่งสามารถใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชน 1.3 ภาพถ่ายสำเนาทะเบียนบ้าน 1.4 หนังสือรับรองจากนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้อำนวยการเขตที่แสดงว่าเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติที่ไม่ขัดต่อ ข้อ 12 แห่งกฎเสนาบดีว่าด้วยที่กุศลสถาน ชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463	- กฎเสนาบดีว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ข้อ 11, ข้อ 12, ข้อ 13 - และหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 1137 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2540	เขต	
2. การตรวจสอบเอกสาร	2. เขต ดำเนินการดังนี้ 2.1 รับเรื่องราว ตรวจสอบความถูกต้อง 2.2 สบสนนผู้ประสงค์จะเป็นผู้จัดการปกครอง/ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า 2.3 รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมเสนอความเห็นไป กทม.		เขต	
3. พิจารณาเสนอความเห็น	3. กรุงเทพมหานคร ดำเนินการดังนี้ 3.1 รับเรื่องราวจากเขต ตรวจสอบความถูกต้อง เมื่อเห็นว่าถูกต้อง รวบรวมเอกสาร และความเห็นเสนอ กรมการปกครองเพื่อพิจารณาอนุญาตแต่งตั้ง		กรุงเทพมหานคร	
4. การพิจารณาอนุญาต	4. กรมการปกครอง ดำเนินการดังนี้ 4.1 รับเรื่องราวจากกรุงเทพมหานคร ตรวจสอบความถูกต้องและเอกสารทั้งหมด 4.2 เมื่อเห็นว่าถูกต้องเสนออธิบดีกรมการปกครองพิจารณาอนุญาตและออกใบแต่งตั้งตามแบบ ศ.จ. 1 จำนวน 3 ชุด 4.3 แจ้งกรุงเทพมหานครทราบเพื่อแจ้งเขต และผู้ร้องต่อไปพร้อมส่ง ศ.จ.1 ให้จำนวน 2 ชุด		งานบริหารการทะเบียนศาลเจ้า ส่วนการทะเบียนทั่วไป กรมการปกครอง	

3.2 นอกเขตกรุงเทพมหานคร

ฝั่งแสดงขั้นตอน	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	ระเบียบกฎหมาย	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
1. รับเรื่อง	1. ผู้ยื่นเรื่องราวดำเนินการดังนี้ 1.1 ยื่นคำร้อง ณ อำเภอที่ศาลเจ้าตั้งอยู่ 1.2 สำเนาหรือภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้ ซึ่งสามารถใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชน 1.3 ภาพถ่ายสำเนาทะเบียนบ้าน 1.4 หนังสือรับรองจากนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้อำนวยการเขตที่แสดงว่าเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติที่ไม่ขัดต่อ ข้อ 12 แห่งกฎเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463	- กฎเสนาบดีว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ข้อ 11, ข้อ 12, ข้อ 13 - และหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 1137 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2540	อำเภอ	
2. การตรวจสอบเอกสาร	2. อำเภอ ดำเนินการดังนี้ 2.1 รับเรื่องราว ตรวจสอบความถูกต้อง 2.2 สอบสวนผู้ประสงค์จะเป็นผู้จัดการปกครอง/ผู้ตรวจตราสวดส้องศาลเจ้า 2.3 รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมเสนอความเห็นไปจังหวัด		อำเภอ	
3. การพิจารณาอนุญาต	3. จังหวัด ดำเนินการดังนี้ 3.1 รับเรื่องราวจากอำเภอ ตรวจสอบความถูกต้อง 3.2 เมื่อเห็นว่าถูกต้องเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอนุญาตและออกใบแต่งตั้งตามแบบ ศ.จ. 1 จำนวน 3 ชุด 3.3 ลงทะเบียนเปลี่ยนแปลงในทะเบียนศาลเจ้า 3.4 แจ้งอำเภอและผู้ยื่นเรื่องราวทราบ ส่ง ศ.จ. 1 ให้อำเภอ 2 ชุด		จังหวัด	

ผังแสดงขั้นตอน	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	ระเบียบกฎหมาย	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
4. การรายงาน	3.5 รายงานกรรมการปกครองทราบ พร้อมสำเนาเอกสารทั้งหมด จำนวน 1 ชุด 4. กรรมการปกครอง ดำเนินการดังนี้ 4.1 รับรายงานการแต่งตั้งผู้จัดการปกครองและผู้ตรวจตราสอดส่อง ศาลเจ้าจากจังหวัด พร้อมตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารทั้งหมด 4.2 ลงทะเบียนเปลี่ยนแปลงในทะเบียนศาลเจ้า		งานบริหาร การทะเบียน ศาลเจ้า ส่วนการทะเบียนทั่วไป กรรมการปกครอง	

4. การออกบัตรและใช้บัตรประจำตัวผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผังแสดงขั้นตอน	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	ระเบียบกฎหมาย	ผู้รับผิดชอบ
1. รับเรื่อง	1. ผู้ยื่นเรื่องราวดำเนินการดังนี้ 1.1 ยื่นคำขอมีบัตร (แบบ บ.ศจ. 1) ณ เขตที่ศาลเจ้าตั้งอยู่ 1.2 แนบรูปถ่ายจำนวนสองใบ ขนาด 2.5 x 3.0 เซนติเมตร ครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวม หมวกและแว่นตาสีเข้ม ถ่ายไว้ไม่เกินหกเดือนก่อน วันยื่นคำขอ 1.3 สำเนาหนังสือแต่งตั้งเป็นผู้จัดการปกครอง ศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า (ศ.จ. 1) 1.4 สำเนาหรือภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้ ซึ่งสามารถใช้แทน บัตรประจำตัวประชาชน 1.5 ภาพถ่ายสำเนาทะเบียนบ้าน	คำสั่งคณะกรรมการ ควบคุมศาลเจ้า ที่ 1/2545 ลงวันที่ 13 มีนาคม 2545 และ หนังสือกรรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/845 ลงวันที่ 2 เมษายน 2545	เขต
2. การตรวจสอบ เอกสาร	2. เขต ดำเนินการดังนี้ 2.1 รับเรื่องราว ตรวจสอบความถูกต้อง 2.2 รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมเสนอความ เห็นไป กทม.		เขต
3. การพิจารณา เสนอความเห็น	3. กรุงเทพมหานครดำเนินการดังนี้ 3.1 รับเรื่องราวจากเขต ตรวจสอบความถูกต้อง 3.2 เมื่อเห็นว่าถูกต้อง รวบรวมเอกสารและ ความเห็นเสนอกรรมการปกครองเพื่อพิจารณา อนุญาตออกบัตร		กรุงเทพ มหานคร
4. การพิจารณา อนุญาต	4. กรรมการปกครองดำเนินการดังนี้ 4.1 รับเรื่องราวจากกรุงเทพมหานครตรวจสอบ ความถูกต้องของเอกสารทั้งหมด 4.2 เมื่อเห็นว่าถูกต้อง เสนออธิบดีกรรมการ- ปกครองพิจารณาอนุญาตและออกบัตรประจำตัว ตามแบบ บ.ศจ. 2 4.3 แจ้งกรุงเทพมหานครทราบ เพื่อแจ้งเขต และผู้ร้อง พร้อมส่งบัตรประจำตัว (แบบ บ.ศจ. 2) 4.4 สำเนาข้อความและรายการบัตรประจำตัว พร้อมรูปถ่ายที่ชัดเจนของผู้นั้นไว้หนึ่งฉบับเก็บไว้ เป็นหลักฐาน		งานบริหาร การทะเบียน ศาลเจ้า ส่วน การทะเบียน ทั่วไป กรม การปกครอง

นอกเขตกรุงเทพมหานคร

ผังแสดงขั้นตอน	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	ระเบียบกฎหมาย	ผู้รับผิดชอบ
1. รับเรื่อง	1. ผู้ยื่นเรื่องราว ดำเนินการดังนี้ 1.1 ยื่นคำขอมีบัตร (แบบ บ.ศจ. 1) ณ อำเภอที่ศาลเจ้าตั้งอยู่ 1.2 แบนรูปถ่ายจำนวนสองใบ ขนาด 2.5 x 3.0 เซนติเมตร ครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวมหมวกและแว่นตาสีเข้ม ถ่ายไว้ไม่เกินหกเดือนก่อนวันยื่นคำขอ 1.3 สำเนาหนังสือแต่งตั้งเป็นผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า (ศ.จ. 1) 1.4 สำเนาหรือภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้ ซึ่งสามารถใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชน 1.5 ภาพถ่ายสำเนาทะเบียนบ้าน	คำสั่งคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้าที่ 1/2545 ลงวันที่ 13 มีนาคม 2545 และหนังสือกรมการปกครองที่ มท 0310.2/845 ลงวันที่ 2 เมษายน 2545	อำเภอ
2. การตรวจสอบเอกสาร	2. อำเภอดำเนินการดังนี้ 2.1 รับเรื่องราวตรวจสอบความถูกต้อง 2.2 รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมเสนอความเห็นไปจังหวัด		อำเภอ
3. การพิจารณาอนุญาต	3. จังหวัดดำเนินการดังนี้ 3.1 รับเรื่องราวจากอำเภอ ตรวจสอบความถูกต้อง 3.2 เมื่อเห็นว่าถูกต้อง เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอนุญาตและออกบัตรตามแบบ บ.ศจ. 2 3.3 แจ้งอำเภอและผู้ยื่นเรื่องราวทราบพร้อมส่งบัตรประจำตัว (แบบ บ.ศจ. 2) ให้อำเภอ 3.4 สำเนาข้อความและรายการบัตรประจำตัวพร้อมรูปถ่ายที่ชัดเจนของผู้ยื่นไว้ 1 ฉบับเก็บไว้เป็นหลักฐาน 3.5 รายงานกรมการปกครองทราบ พร้อมสำเนาเอกสารทั้งหมดจำนวน 1 ชุด		จังหวัด
4. การรายงาน	4. กรมการปกครองดำเนินการดังนี้ 4.1 รับรายงานการออกบัตรประจำตัวจากจังหวัด พร้อมตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารทั้งหมดรวบรวมไว้เป็นหลักฐาน 4.2 แจ้งให้จังหวัดทราบ และขอให้กำกับดูแลการบริหารงานของศาลเจ้าให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย		งานบริหารการทะเบียนศาลเจ้า ส่วนการทะเบียนทั่วไป กรมการปกครอง

5. การขอเช่าอาคาร/ที่ดิน หรือขอต่ออายุสัญญาเช่าอาคาร/ที่ดินของศาลเจ้า

ผังแสดงขั้นตอน	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	ระเบียบกฎหมาย	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
1. รับเรื่อง	1. ผู้ยื่นเรื่องราว ดำเนินการดังนี้ 1.1 คำร้องตามแบบที่กำหนด 1.2 บันทึกรายการเห็นชอบของผู้จัดการปกครองและผู้ตรวจตรา สอดส่องศาลเจ้า 1.3 บัตรประจำตัวประชาชนและ สำเนาทะเบียนบ้าน 1.4 แผนที่ตั้งศาลเจ้าและอาคาร/ที่ดินที่จะขอเช่า 1.5 ภาพถ่ายอาคาร/ที่ดินที่จะขอเช่า 1.6 ร่างสัญญาเช่าอาคาร/ที่ดิน จำนวน 1 ชุด	- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเงินของศาลเจ้า พ.ศ. 2520 ข้อ 5 - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 13492/2502 ลงวันที่ 2 กันยายน 2502 - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0402/ว 1070 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2526 - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0310.2/ว 802 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2540 - หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 1851 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2540	อำเภอ/เขต	
2. การตรวจสอบหลักฐาน	2. อำเภอ/เขต ดำเนินการดังนี้ 2.1 รับเรื่องราว ตรวจสอบความถูกต้อง 2.2 สอบสวนผู้ขอเช่าอาคาร/ที่ดิน 2.3 แต่งตั้งเจ้าหน้าที่อำเภอ/เขต ตรวจสอบการเช่าอาคาร/ที่ดิน 2.4 บันทึกการตรวจสอบสภาพอาคาร/ที่ดิน 2.5 พิจารณาอัตราค่าเช่าอาคาร/ที่ดินและค่าบำรุงศาลเจ้า		อำเภอ/เขต	

ผังแสดงขั้นตอน	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	ระเบียบกฎหมาย	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
3. การพิจารณาเสนอความเห็น 4. การพิจารณาอนุญาต	2.6 หลักฐานถูกต้องครบถ้วนเสนอความเห็นไปยังจังหวัด/กรุงเทพมหานคร 2.7 แจ้งผู้ขอเช่าทราบเมื่อได้รับอนุมัติ 3. จังหวัด/กรุงเทพมหานคร 3.1 รับเรื่องราวจากอำเภอ/เขต 3.2 พิจารณาอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารและค่าบำรุงศาลเจ้า 3.3 รวบรวมหลักฐานทั้งหมด เสนอความเห็นไปกรมการปกครอง 4. กรมการปกครอง ดำเนินการดังนี้ 4.1 รับเรื่องราวจากจังหวัด/กรุงเทพมหานคร 4.2 ตรวจสอบความถูกต้อง 4.3 นำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้า พิจารณาอนุมัติ 4.4 แจ้งมติที่ประชุมให้จังหวัด/กรุงเทพมหานครทราบ 4.5 เก็บสำเนาสัญญาเช่าจากจังหวัด/กรุงเทพมหานคร		จังหวัด/กรุงเทพมหานคร งานบริหารการทะเบียนศาลเจ้า ส่วนการทะเบียนทั่วไป กรมการปกครอง	

5. การก่อสร้างบูรณะซ่อมแซมอาคารในที่ดินของศาลเจ้า

ผังแสดงขั้นตอน	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	ระเบียบกฎหมาย	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
1. รับเรื่อง	1. ผู้ยื่นเรื่องราว ดำเนินการดังนี้ 1.1 ยื่นคำร้องโดยผ่านความเห็นชอบจากผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า 1.2 ลำเนาทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ยื่นคำร้อง 1.3 รายละเอียดการก่อสร้างบูรณะซ่อมแซมอาคาร 1.4 แบบแปลนการก่อสร้าง ผ่านความเห็นชอบจากเทศบาล/สุขาภิบาล/หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง 1.5 แผนที่อาคารของศาลเจ้า 1.6 หนังสือรับรองการอนุมัติให้ก่อสร้างบูรณะจากเทศบาล/สุขาภิบาล/หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง 1.7 ภาพถ่ายอาคารในที่ดินของศาลเจ้า 1.8 สัญญาการมอบกรรมสิทธิ์อาคารให้กับศาลเจ้า เมื่อได้รับอนุมัติให้ก่อสร้างและก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว	- กฎเสนาบดีว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ข้อ 6 - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 17318/2499 ลงวันที่ 4 กันยายน 2499	อำเภอ/เขต	
2. การตรวจสอบหลักฐาน	2. อำเภอ/เขต ดำเนินการดังนี้ 2.1 รับเรื่องราวตรวจสอบความถูกต้อง 2.2 สอบสวนผู้ที่จะขอก่อสร้างบูรณะซ่อมแซม 2.3 ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการของอำเภอ/เขตตรวจสอบสภาพอาคารที่จะก่อสร้างบูรณะซ่อมแซมพร้อมบันทึกความเห็น 2.4 จัดทำสัญญาการมอบกรรมสิทธิ์อาคารให้กับศาลเจ้า 2.5 เมื่อหลักฐานถูกต้องครบถ้วนเสนอจังหวัด/กรุงเทพมหานครพร้อมความเห็น		อำเภอ/เขต	

ผังแสดงขั้นตอน	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	ระเบียบกฎหมาย	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
3. การพิจารณา เสนอความเห็น	3. จังหวัด/กรุงเทพมหานคร ดำเนินการ ดังนี้ 3.1 รับเรื่องราวและเอกสารตรวจสอบ ความถูกต้อง 3.2 รวบรวมหลักฐานพร้อมสำเนา โฉนดที่ดินศาลเจ้า (ถ้ามี) และ เสนอความเห็นไปกระทรวง มหาดไทย		จังหวัด/ กรุงเทพ มหานคร	
4. การพิจารณา อนุญาต	4. กรมการปกครอง ดำเนินการดังนี้ 4.1 รับเรื่องราวจากจังหวัด/กรุงเทพ มหานคร ตรวจสอบความถูกต้อง 4.2 นำเสนอที่ประชุมคณะอนุกรรมการ ตรวจสอบเรื่องราวศาลเจ้า เพื่อ กลั่นกรองและให้ความเห็นชอบ 4.3 นำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการ ควบคุมศาลเจ้าเพื่อพิจารณา อนุมัติ 4.4 แจ้งมติให้จังหวัด/กรุงเทพมหานคร 4.5 รวบรวมรายงานผลการก่อสร้าง บูรณะซ่อมแซมอาคาร		งานบริหาร การทะเบียน ศาลเจ้า ส่วนการ ทะเบียนทั่วไป กรมการ- ปกครอง	

6. การระงับรักษาแนวเขตที่ดินของศาลเจ้า

ผังแสดงขั้นตอน	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	ระเบียบกฎหมาย	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
1. รับเรื่อง	1. ผู้ยื่นเรื่องราว ดำเนินการดังนี้ 1.1 ยื่นคำร้องผ่านผู้จัดการปกครอง ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า 1.2 ภาพถ่ายโฉนดที่ดิน/หลักฐาน กรรมสิทธิ์ที่ดิน 1.3 บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ยื่น คำร้อง		อำเภอ/เขต	
2. การตรวจสอบ หลักฐาน	2. อำเภอ/เขต ดำเนินการดังนี้ 2.1 การรับเรื่องราวและเอกสาร ตรวจสอบความถูกต้อง 2.2 สืบสวนผู้จัดการปกครอง/ ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า 2.3 แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบโฉนด ที่ดิน และสภาพที่ดิน 2.4 บันทึกการตรวจสอบโฉนดที่ดิน และสภาพที่ดิน 2.5 เมื่อถูกต้อง รวบรวมเอกสารและ ความเห็นเสนอไปจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร		อำเภอ/เขต	
3. การพิจารณา เสนอความเห็น	3. จังหวัด/กรุงเทพ ดำเนินการดังนี้ 3.1 รับเรื่องราวและเอกสารตรวจสอบ ความถูกต้อง 3.2 หลักฐานถูกต้องครบถ้วน เสนอกรมการปกครองพร้อม ความเห็น 3.3 เมื่อได้รับอนุญาต แจ้งอำเภอ/ เขตทราบ 3.4 จัดเก็บรักษาโฉนดหากมีการ เปลี่ยนแปลงหรือออกโฉนดใหม่ แล้วรายงานให้กรมการปกครอง ทราบพร้อมภาพถ่ายโฉนด 1 ชุด		จังหวัด/ กรุงเทพ มหานคร	

ผังแสดงขั้นตอน	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	ระเบียบกฎหมาย	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
4. การพิจารณา อนุญาต	4. กรมการปกครอง ดำเนินการดังนี้ 4.1 รับเรื่องราวและเอกสารจาก จังหวัด/กรุงเทพมหานคร 4.2 ตรวจสอบความถูกต้อง 4.3 เมื่อถูกต้อง จะแจ้งเป็นหนังสือ ให้จังหวัด/กรุงเทพมหานครทราบ โดยกรมการปกครองมอบอำนาจ ให้นายอำเภอ/ผู้อำนวยการเขต แห่งท้องที่เป็นผู้ร่วมรังวัดตรวจ สอบแนวเขตที่ดิน หรือรังวัด ออกโฉนดจนเสร็จการ 4.4 เก็บรวบรวมหลักฐานเอกสารที่ได้ ดำเนินการแล้วเสร็จจากจังหวัด		งานบริหาร การทะเบียน ศาลเจ้า ส่วนการ ทะเบียนทั่วไป กรมการ- ปกครอง	

ภาคที่ 3

กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และหนังสือสั่งการ

กฎเสนาบดี

ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463

ด้วยตามความในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 มาตรา 123 ให้กรรมการอำเภอมีหน้าที่คอยตรวจตราอุดหนุนผู้ปกครอง อย่าให้ผู้ใดรุกล้ำเบียดเบียนที่วัดหรือที่กุศลสถานอย่างอื่นอันเป็นของกลางสำหรับมหาชนนั้น บัดนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า ที่ศาลเจ้าซึ่งเป็นสถานที่เคารพและกระทำพิธีกรรมตามลัทธิของประชาชนบางจำพวกในกรุงสยาม นับว่าเป็นที่กุศลสถานสำหรับมหาชนประเภทหนึ่ง ซึ่งสมควรจะวางระเบียบการปกครองขึ้นไว้ให้เป็นหลักฐาน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาล และเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ตั้งกฎข้อบังคับขึ้นตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ดังต่อไปนี้

ว่าด้วยการใช้กฎและอธิบายคำ

ข้อ 1 กฎนี้ใช้เฉพาะแต่ศาลเจ้าที่ตั้งอยู่ในที่ดินซึ่งรัฐบาลเป็นเจ้าของ หรือเป็นผู้ปกครองเท่านั้น

ข้อ 2 คำบางคำที่ได้มีความหมายให้เข้าใจเป็นอย่างอื่นแล้ว ให้พึงเข้าใจดังนี้ คือ

(ก) คำว่า ศาลเจ้า นั้น หมายความว่า สถานที่ก่อสร้างขึ้นเป็นทรวดทรงสำหรับประดิษฐานรูปเคารพและกระทำตามพิธีกรรมตามลัทธิของคนบางจำพวก เช่น ชนจีน เป็นต้น และให้หมายความรวมถึงสถานที่ถาวร ซึ่งสร้างขึ้นประกอบกับศาลเจ้า เช่น โรงสำหรับกินเจ เป็นต้น

(ข) คำว่า ที่ศาลเจ้า นั้น หมายความว่า ถึงที่ดินที่ศาลเจ้าตั้งอยู่ และหมายความตลอดเขตบริเวณที่ดินของศาลเจ้าด้วย

(ค) คำว่า ใบอนุญาตตั้ง นั้น หมายความว่า หนังสือที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายนี้ออกให้ไว้แก่ผู้จัดการปกครองหรือผู้ตรวจตราสอดส่องกิจการในศาลเจ้า

(ม) คำว่า ผลประโยชน์ นั้น หมายความว่า ทรัพย์สินสมบัติรายได้อันพึงบังเกิดมีแก่ศาลเจ้านั้น ๆ และหมายความรวมถึง รายจ่ายด้วย

ว่าด้วยที่ดินที่ศาลเจ้าตั้งอยู่

ข้อ 3 ศาลเจ้าที่ตั้งอยู่ในที่ดินเอกชนมีกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของนั้นไม่เกี่ยวกับกฎฉบับนี้ เว้นไว้แต่เอกชนผู้มีกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของได้อุทิศที่ดินของตนให้เป็นสมบัติสำหรับศาลเจ้าโดยสิทธิขาด ในขณะใด ที่ดินนั้นย่อมตกมาอยู่ในความปกครองรักษาของรัฐบาลพึงทำนุบำรุงเพื่อประโยชน์มหาชนตามความในกฎนี้

ข้อ 4 ที่ดินที่ศาลเจ้าตั้งอยู่ในที่ดินของรัฐบาลก็ดี หรือในที่ดินของเอกชนก็ดี แต่ได้อุทิศให้เป็นสมบัติสำหรับศาลเจ้าโดยสิทธิขาดแล้วก็ดี ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้มีโฉนดไว้ในนามกรมพระนครบาล หัวเมืองนอกจากเขตกรุงเทพมหานคร ให้มีโฉนดหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินไว้ในนามกรมปกครอง กระทรวงมหาดไทยทั้งสิ้น

ข้อ 5 ผู้ใดมีความปรารถนาจะอุทิศที่ดินของตนที่มีหรือยังไม่มีศาลเจ้าตั้งอยู่แล้ว ให้เป็นสมบัติสำหรับศาลเจ้าโดยสิทธิขาด ให้ยื่นเรื่องราวสำแดงความปรารถนาเป็นลายลักษณ์อักษรมอบหมายให้แก่นายอำเภอผู้ปกครองท้องที่ ที่ที่ดินตั้งอยู่

ในเรื่องราวที่จะยื่นต้องมีข้อความดังต่อไปนี้ คือ

(ก) ชื่อและที่อยู่ของผู้ซึ่งจะอุทิศที่ดินให้

(ข) รายการละเอียดของที่ดินซึ่งจะอุทิศให้พร้อมทั้งหน้าโฉนดหรือหลักฐานสิ่งสำคัญสำหรับที่ดินนั้นกำกับไปด้วย

ข้อ 6 ที่ศาลเจ้าแห่งใดซึ่งตกอยู่ในความปกครองของรัฐบาลตามกฎหมายนี้ ถ้าผู้ใดจะกระทำการก่อสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดลง หรือมีความประสงค์จะทำการสถาปนาต่อเติมขึ้นใหม่ก็ดี ให้แจ้งความประสงค์เป็นลายลักษณ์อักษรต่อนายอำเภอผู้ปกครองท้องที่ที่ดินตั้งอยู่ เมื่อได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพระนครบาล หรือนครบาลจังหวัด สมุทรเทศาภิบาล หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว จึงกระทำการนั้นได้

ข้อ 7 ในที่ซึ่งยังมีศาลเจ้าตั้งอยู่ตราบใด โดยปกติจะไม่มีเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นอย่างอื่นเว้นไว้แต่ศาลเจ้านั้นจะได้เลิกร้างไปหมดแล้ว หรือว่ารัฐบาลมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ประโยชน์ในราชการโดยตรง

ข้อ 8 ที่ดินที่ยังมีศาลเจ้าตั้งอยู่ ณ บัดนี้ก็ดี หรือปรากฏว่าได้เคยมีศาลเจ้าตั้งอยู่ก็ดี ถ้าแม้พิสูจน์ไม่ได้ความแน่นอนว่ากรรมสิทธิ์ได้ตกเป็นของเอกชนก็ให้ลงสันนิษฐานว่าเป็นที่ดินสำหรับศาลเจ้าอยู่ในความปกครองของรัฐบาล

ว่าด้วยฐานะของศาลเจ้าและทะเบียนศาลเจ้า

ข้อ 9 ศาลเจ้าที่ได้ก่อสร้างขึ้นด้วยวัดผู้มีฐานะอันมั่นคงถาวร นอกจากที่ตั้งอยู่ในที่ดินของเอกชนมีกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของ ให้มีทะเบียนบัญชีไว้ให้เป็นหลักฐาน

ข้อ 10 ทะเบียนบัญชีศาลเจ้าให้มีรายการดังนี้ คือ

1. เลขลำดับจำนวนศาลเจ้า
2. ชื่อศาลเจ้า
3. ตำบล อำเภอ จังหวัด ศาลเจ้าตั้งอยู่
4. ชื่อและอายุผู้ปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่อง
5. ชื่อแซ่สกุลชาติกำเนิดและบังคับสังกัดมูลนายของผู้ปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่อง
6. อาชีพและที่สำนักอาศัยของผู้ปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่อง

ว่าด้วยการตั้งและถอนผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่อง

ข้อ 11 การรักษาหรือกระทำกิจเพื่อประโยชน์แก่ศาลเจ้าโดยเฉพาะนั้น ให้มีผู้จัดการปกครองและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าขึ้นไว้แล้วแต่อธิบดีกรมพระนครบาลหรือนครบาลจังหวัดสมุทรเทศาภิบาล หรือผู้ว่าราชการจังหวัดจะกำหนดโดยสมควรแก่ศาลเจ้าแห่งใดหรือหลายศาลเจ้ารวมกัน จะให้มีผู้จัดการปกครองและผู้ตรวจตราสอดส่องมากน้อยเพียงใดก็ได้

ข้อ 12 ผู้ที่สมควรจะเป็นผู้จัดการปกครองและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้านั้นต้องประกอบพร้อมด้วยองค์คุณสมบัติ คือ

- (1) ต้องเป็นผู้มีความเคารพนับถือในลัทธินั้น
- (2) ต้องเป็นคนที่มียายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป
- (3) ต้องเป็นคนมีหลักฐานในอาชีพ หรือมีหลักทรัพย์ดี
- (4) ต้องเป็นคนที่ไม่เคยต้องคำพิพากษาของศาลฐานเป็นอั้งยี่ หรือช้องโจร ผู้ร้าย ลักทรัพย์

วิ่งราว ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ กรรโชก ฉ้อโกง ยกยอกทรัพย์ หรือรับของโจร และไม่เคยได้เถียงกรรมสิทธิ์ที่ศาลเจ้า

- (5) ต้องเป็นคนที่อยู่ใต้บังคับกฎหมายไทยฝ่ายสยาม

ข้อ 13 ผู้ใดมีความปรารถนาจะเป็น ผู้จัดการปกครอง หรือ ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ถ้าในเขต กรุงเทพมหานคร ให้ยื่นเรื่องราวต่ออธิบดีกรมพระนครบาล หรือนครบาลจังหวัด สมุทรสาคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเหตุผลประกอบพร้อมด้วยองค์คุณสมบัติดังว่ามาในข้อ 12 นั้นแล้ว ก็ให้ออกใบอนุญาตตั้งได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 14 เมื่อผู้ใดได้รับอนุญาตตั้งตามความในข้อ 13 แล้ว โดยปกติย่อมมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้ คือ

ก. ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า มีอำนาจและหน้าที่จัดการทั่วไป ในกิจการทั่วไปเพื่อประโยชน์แก่ศาลเจ้าโดยฐานะและกาลอันสมควร และมีอำนาจหน้าที่เข้าเป็นโจทก์ หรือจำเลยในอรรถคดีทั้งแพ่งและอาญาอันเกี่ยวกับเรื่องศาลเจ้าทุกประการ

ข. ผู้ตรวจตราสอดส่อง มีอำนาจและหน้าที่ตรวจตรากิจการ อันเกี่ยวกับศาลเจ้าทุกประการ ตลอดถึงสรรพทะเบียนบัญชีทั้งปวงอันเนื่องด้วยกิจการหรือผลประโยชน์สำหรับศาลเจ้าครอบงำเหนือผู้จัดการปกครองศาลเจ้านั้น

ข้อ 15 กิจการสำหรับศาลเจ้าซึ่งเป็นกิจที่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้จัดการปกครองกับผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าปรองดองพร้อมใจตกลงกระทำไปได้ ถ้ามีความเห็นแตกต่างกันให้อธิบดีกรมพระนครบาล หรือนครบาลจังหวัด สมุทรสาคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ชี้ขาด และกระทำไปตามคำชี้ขาดนั้น

ข้อ 16 ถ้าและเมื่อใดมีอรรถคดีพิพาทด้วยเรื่องศาลเจ้า จะเริ่มเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้วก็ดี ให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้าแจ้งเหตุการณ์ให้อธิบดีกรมพระนครบาล หรือนครบาลจังหวัดทราบทุกครั้ง

ข้อ 17 เมื่อใดความปรากฏขึ้นชัดเจน หรือสงสัยว่ามีการสมคบกันเป็นอั้งยี่ หรือช่องโจรผู้ร้ายหรือสมคบกันเล่นการพนันที่กฎหมายห้ามในศาลเจ้าหรือในสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในบริเวณศาลเจ้าใดให้ผู้จัดการปกครองหรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้านั้น รายงานแจ้งเหตุการณ์ต่อนายอำเภอผู้ปกครองท้องที่โดยละเอียด

ข้อ 18 ผู้ได้รับใบอนุญาตตั้งให้เป็นผู้จัดการหรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าแล้ว ภายหลังความปรากฏว่าผู้นั้นบกพร่องด้วยองค์คุณสมบัติดังว่ามาในข้อ 12 นั้นก็ดี หรือได้ประพฤติกิตติคุณต่อหน้าที่ย่างใด ๆ หรือขัดขึ้นไม่แจ้งการตั้งว่าในข้อ 16-17 นั้นก็ดี อธิบดีกรมพระนครบาล หรือนครบาลจังหวัด สมุทรสาคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัด จะสั่งถอนและเรียกใบอนุญาตตั้งคืนจากผู้นั้นเสียก็ได้ บรรดาสมุดบัญชีอันเกี่ยวกับศาลเจ้านั้น ให้มอบแก่ผู้หนึ่งผู้ใดซึ่งอธิบดีกรมพระนครบาล หรือนครบาลจังหวัด สมุทรสาคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัด จะสั่งให้มอบทั้งสิ้น

ข้อ 19 ผู้ใดมีตำแหน่งเป็นผู้จัดการปกครอง หรือเป็นผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าอยู่แล้วแต่ก่อนออกกฎนี้ ให้ยื่นเรื่องราวขอใบอนุญาตตั้งเสียตามกฎหมายนี้ภายในเวลา 3 เดือน นับแต่วันที่ได้ออกกฎนี้เป็นต้นไป และต้องปฏิบัติตามกฎนี้ทุกประการ ถ้ามิฉะนั้น ให้ถือว่าผู้นั้นไม่มีตำแหน่งหน้าที่อย่างใดเลย

ว่าด้วยประโยชน์อันเกิดแก่ศาลเจ้า

ข้อ 20 ถ้าในที่ใดที่อธิบดีกรมพระนครบาลหรือนครบาลจังหวัด สมุทรสาคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นเป็นการสมควรที่จะสั่งให้ผู้จัดการปกครอง หรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ทำหรือยื่นบัญชีแสดงผลประโยชน์ รายได้ รายจ่ายเป็นรายเดือน รายปี หรือเป็นพิเศษในขณะใด ก็มีอำนาจที่จะสั่งได้ และเมื่อเห็นสมควรที่จะสั่งให้โฆษณาการให้สาธารณชนทราบด้วยก็ได้

ข้อ 21 ศาลเจ้าหรือสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในบริเวณที่ศาลเจ้าก็ดี และบรรดาสมุดบัญชีอันเกี่ยวกับผลประโยชน์สำหรับศาลเจ้าก็ดี เมื่ออธิบดีกรมพระนครบาล หรือนครบาลจังหวัดสมุทรสาคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นเป็นการสมควร ก็มีอำนาจที่จะสั่งให้กรมการอำเภอเข้าไปตรวจตราหรือเรียกเอามาตรวจตราในเวลาใดก็ได้

กำหนดโทษผู้กระทำผิด

ข้อ 22 ผู้ใดบังอาจบุกรุกเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์สำหรับศาลเจ้า หรือเข้าไปในสถานที่นั้น ๆ โดยมีชอบด้วยกฎหมายหรือเข้าไปซ่อนตัวอยู่โดยไม่มีเหตุผลสมควรที่จะเข้าไปหรือเมื่อผู้มีความชอบธรรมได้กล่าวขับไล่ให้ออกไปแล้วยังขึ้นอยู่อีก ผู้นั้นมีความผิดให้ลงโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 200 บาท หรือทั้งสองสถาน

ถ้าการกระทำผิดเช่นว่ามาข้างบนนี้ ได้กระทำในเวลาคำคืนกิติ กระทำโดยใช้อุบายใช้กำลังทำร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะทำร้ายเขาก็ดี หรือ คุมสัครพรรคพวกตั้งแต่ 3 คน หรือเกินกว่า 3 คนขึ้นไปบุกรุกกิติ ผู้กระทำผิดเช่นว่านี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินกว่า 3 ปี และปรับไม่เกิน 500 บาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

ข้อ 23 ผู้เจตนาขัดขวางมิให้ผู้จัดการปกครอง หรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าได้กระทำการตามหน้าที่โดยปกติ มีความผิดให้ปรับไม่เกินกว่า 200 บาท

ข้อ 24 ผู้จัดการปกครองหรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ขัดขืนไม่ยอมมอบบรรดาสมุดบัญชีตามความในข้อ 18 ตอนที่ 2 กิติ หรือได้มอบให้ไม่สิ้นเชิงกิติ หรือขัดขืนไม่ยอมทำตามคำสั่งตั้งว่ามาในข้อ 20 กิตีมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 334 ข้อ 2

และถ้าได้ทำบัญชี หรือประกาศโฆษณาตามความในข้อ 20 นั้น โดยลักษณะอันเป็นเท็จ ถ้าการที่ตกลงไปนั้นยังไม่ถึงเป็นความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา ผู้นั้นมีความผิดให้ปรับไม่เกิน 200 บาท

ข้อ 25 ผู้จัดการปกครองหรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ซึ่งได้ถูกถอนและเรียกใบอนุญาตตั้งคืนเสียแล้ว ดังว่าไว้ในข้อ 18 ตอนที่ 1 ยังคงขึ้นทำการอยู่ในตำแหน่งเดิมกิติหรือละเว้นไม่รายงานแจ้งเหตุการณ์ต่อนายอำเภอ ผู้ปกครองท้องที่ดังว่าไว้ในข้อ 17 กิติ มีความผิดให้ลงโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี และปรับไม่เกิน 500 บาท

ผู้ใดมีหน้าที่เป็นผู้จัดการปกครองศาลเจ้าอยู่แล้ว ก่อนออกกฏนี้ ไม่ปฏิบัติตามข้อ 19 และคงทำการอยู่ต่อไปอีก ผู้นั้นมีความผิดควรลงอาญาดังกล่าวมาข้างบนนี้

กฏนี้ให้ไว้ ณ วันที่ 15 มีนาคม พระพุทธศักราช 2463

มหาอำมาตย์นายก เจ้าพระยายมราช

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

มหาเสวกเอก เจ้าพระยาสุรสีห์วิสิษฐศักดิ์

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

(ศ.จ.๑)

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

อธิบดีกรมการปกครอง

ได้ตั้งให้

สัญญาติ.....อายุ.....ปี

บ้าน.....แขวง.....

เขต.....กรุงเทพมหานคร.....

เป็น.....ศาลเจ้า.....

ซึ่งตั้งอยู่ที่แขวง.....เขต.....

กรุงเทพมหานคร.....ตามความในกฎเสนาบดี

ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๖๓

ให้อำนาจหน้าที่ตามความในกฎข้อบังคับ สำหรับการนี้ทุกประการ

ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.....

วันที่.....พุทธศักราช.....

อธิบดีกรมการปกครอง

เลขทะเบียนที่.....

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ผู้ว่าราชการจังหวัด.....ได้ตั้งให้

สัญชาติ.....อายุ.....ปี

บ้าน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

เป็น.....ศาลเจ้า.....

ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....ตามความในกฎเสนาบดี

ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๖๓

ให้มีอำนาจหน้าที่ตามความในกฎข้อบังคับ สำหรับการนี้ทุกประการ

ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

ศาลากลางจังหวัด.....

วันที่.....พุทธศักราช.....

ผู้ว่าราชการจังหวัด

ประทับตราตำแหน่งเป็นสำคัญ

เลขทะเบียนที่.....

สารบัญทะเบียนศาลเจ้า จังหวัด.....

เลขที่	นามศาลเจ้า	ตำบล	อำเภอ	หมายเหตุ

ทะเบียนศาลเจ้า

เลขลำดับ.....ศาลเจ้า.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ที่ดินระหว่าง												
เลขที่ดิน												
โฉนดที่ดิน												
เนื้อที่ที่ถาวร												
อายุเขตติดต่อ												
นามตัว และนามสกุล	เป็น		อายุ	สัญชาติ	อาชีพ	ที่อยู่				เปลี่ยนแปลง		
	ผู้ปกครองหรือ ผู้ตรวจตรา สอดส่อง	เมื่อวันที่				หมู่บ้าน เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	เมื่อวันที่ เดือน ปี	ด้วยเหตุ

หมายเหตุ.....

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเงินของศาลเจ้า

พ.ศ. 2520

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเงินของศาลเจ้า พ.ศ. 2517 ให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์และระเบียบบริหารราชการในปัจจุบัน จึงวางระเบียบกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับการดำเนินงาน และการเงินของศาลเจ้าไว้ ดังนี้

หมวด 1

บททั่วไป

- ข้อ 1. ระเบียบนี้ให้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเงินของศาลเจ้า พ.ศ. 2520”
- ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้ทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป
- ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเงินของศาลเจ้า พ.ศ. 2517 บรรดาระเบียบต่าง ๆ ที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

หมวด 2

การจัดหา

- ข้อ 4. เงินของศาลเจ้านั้น ให้หมายความถึง
 - 4.1 รายได้จากการให้เช่าที่ดินของศาลเจ้า
 - 4.2 รายได้จากการให้เช่าอาคารของศาลเจ้า
 - 4.3 รายได้จากการที่ผู้เช่าอุทิศให้เป็นเงินค่าบำรุงศาลเจ้า
 - 4.4 เงินที่มีผู้อุทิศให้แก่ศาลเจ้า
 - 4.5 รายได้จากการดำเนินงานของศาลเจ้า
 - 4.6 รายได้ซึ่งได้มาโดยประการอื่น
- ข้อ 5. การให้เช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้าให้ผู้ประสงค์จะขอเช่ายื่นเรื่องราวพร้อมด้วยความเห็นชอบของผู้จัดการปกครอง และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าที่ขอเช่าต่อนายอำเภอท้องที่ และให้นายอำเภอท้องที่ส่งเรื่องราว พร้อมทั้งเสนอความเห็นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา เพื่อขออนุมัติต่อกระทรวงมหาดไทยก่อนการให้อยู่อาศัยในที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้า ต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงมหาดไทยก่อน

หมวด 3

การเก็บรักษา

- ข้อ 6. การเก็บเงินค่าเช่าและค่าบำรุงศาลเจ้าจากผู้เช่า ซึ่งผู้เช่าจะต้องชำระตามข้อผูกพันในสัญญาให้ผู้จัดการปกครองเป็นผู้จัดเก็บและส่งต่อนายอำเภอท้องที่ภายใน 7 วัน นับแต่วันได้รับเงิน โดยให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้าได้รับเงินค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนร้อยละ 10 ของจำนวนเงินค่าเช่าที่เก็บได้ แต่เงินค่าบำรุงศาลเจ้าไม่ให้หักค่าใช้จ่าย

ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร นายอำเภอท้องที่หรือผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจสั่งหรือกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ชำระเงินค่าเช่าและค่าบำรุงศาลเจ้าไปชำระ ณ ที่ว่าการอำเภอได้ ในกรณีนี้ไม่ให้หักเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับผู้จัดการปกครองศาลเจ้า

ข้อ 7. เงินที่มีผู้อุทิศให้ หรือได้มาโดยประการอื่น ให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้านำส่งนายอำเภอท้องที่ภายใน 7 วัน นับแต่วันได้รับเงิน และเงินที่ได้จากการดำเนินงานของศาลเจ้า ให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้าจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย พร้อมด้วยเงินเหลือจ่ายส่งนายอำเภอท้องที่ภายในวันที่ 10 ของเดือนถัดไป

ข้อ 8. เมื่อนายอำเภอท้องที่ได้รับเงินของศาลเจ้าแล้ว ให้ออกไปเสร็จรับเงินให้เป็นหลักฐาน และลงบัญชีเงินของศาลเจ้าแยกไว้เป็นรายศาลเจ้า

ข้อ 9. ให้นายอำเภอท้องที่ที่มีหน้าที่ควบคุมตรวจตราการดำเนินงานของศาลเจ้า การรับเงินของศาลเจ้า และเร่งรัดจัดเก็บเงินของศาลเจ้าให้เรียบร้อย

ข้อ 10. ให้นายอำเภอท้องที่รวบรวมเงินส่งจังหวัดเดือนละ 1 ครั้ง ตามบัญชีแบบ 1 ท้ายระเบียบนี้ และให้จังหวัดนำเงินที่เกิน 5,000 บาท (ห้าพันบาทถ้วน) ส่งกรมการปกครองตามระเบียบ ในข้อ 11

ข้อ 11. ให้จังหวัดเก็บรักษาเงินไว้ทั้งสิ้นไม่เกิน 5,000 บาท (ห้าพันบาทถ้วน) จำนวนเงินที่เกินกว่านั้น ให้นำส่งกรมการปกครองตามบัญชีแบบ 2 ท้ายระเบียบนี้

หมวด 4

การใช้จ่าย

ข้อ 12. การใช้จ่ายเงินของศาลเจ้าตามข้อ 4 จะจ่ายได้ในกรณีดังต่อไปนี้

22.1 เพื่อการบูรณะซ่อมแซมศาลเจ้าหรือทรัพย์สินของศาลเจ้าหรือที่จะเป็นประโยชน์ต่อกิจการของศาลเจ้าโดยตรง

22.2 เพื่อการบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบสาธารณภัย

22.3 กิจการสาธารณกุศลอื่น ๆ หรือกิจการที่คณะกรรมการฯ เห็นสมควร

22.4 ค่าใช้จ่ายสำหรับเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการฯ ในการปฏิบัติงานของศาลเจ้าตามที่กระทรวงมหาดไทยจะได้กำหนด

ข้อ 13. ผู้ที่จะเสนอขอจ่ายเงินของศาลเจ้า ได้แก่บุคคลต่อไปนี้ คือ

13.1 ผู้จัดการปกครองและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า

13.2 ผู้ว่าราชการจังหวัด

13.3 ผู้อำนวยการกองการทะเบียน กรมการปกครอง หรืออธิบดีกรมการปกครองหรือปลัดกระทรวงมหาดไทย

ข้อ 14. การจ่ายเงินของศาลเจ้าเพื่อกิจการอื่น ๆ นอกจากที่ได้กำหนดไว้ตามข้อ 12.1 ให้เสนอคณะกรรมการควบคุมตรวจตราสอดส่องกิจการต่าง ๆ ของศาลเจ้า ที่กระทรวงมหาดไทยได้แต่งตั้งไว้พิจารณาอนุญาตก่อนทุกครั้ง เว้นแต่รายจ่ายนั้นอยู่ในอำนาจสั่งจ่ายของปลัดกระทรวงมหาดไทย หรืออธิบดีกรมการปกครองจะนำเสนอเพื่อพิจารณาสั่งจ่ายโดยไม่ต้องเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาก็ได้

ค่าใช้จ่ายประจำของศาลเจ้า ให้จ่ายจากเงินรายได้ของศาลเจ้านั้น และให้ขออนุมัติต่อกระทรวงมหาดไทยก่อนทุกครั้ง

หมวด 5

การสั่งจ่าย

ข้อ 15. ห้ามมิให้สั่งจ่ายเงินของศาลเจ้าใดศาลเจ้าหนึ่ง ซึ่งเมื่อจ่ายไปแล้วเหลือไม่พอแก่การที่จะบูรณะซ่อมแซมศาลเจ้านั้นได้โดยปกติวิสัย

ข้อ 16. อำนาจการสั่งจ่ายเงินของศาลเจ้าตามข้อ 12 นั้น ให้บุคคลดังต่อไปนี้มีอำนาจสั่งจ่าย คือ

16.1 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งจ่ายตามข้อ 12.1 ได้รายหนึ่งไม่เกิน 1,000.00 บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน) ถ้าเงินเกิน 1,000.00 บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานขออนุมัติจากอธิบดีกรมการปกครอง

16.2 ให้อธิบดีกรมการปกครองมีอำนาจสั่งจ่ายได้ รายหนึ่งไม่เกิน 5,000.00 บาท (ห้าพันบาทถ้วน)

16.3 ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจสั่งจ่ายได้รายหนึ่งไม่เกิน 10,000.00 บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) ถ้าเกิน 10,000.00 บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการควบคุมตรวจตราสอดส่องกิจการต่างๆ ของศาลเจ้า

ประกาศ ณ วันที่ 18 สิงหาคม 2520

(ลงชื่อ) สมัคร สุนทรเวช

(นายสมัคร สุนทรเวช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

บัญชีเงินรายได้รายจ่ายของศาลเจ้าประจำเดือน..... พ.ศ.....

[illegible]

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย

ที่ 177/2546

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการศาลเจ้า

ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 265/2537 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537 ได้แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้า เพื่อทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบตราสวดส้องกิจการต่าง ๆ ของศาลเจ้า ท้าวราชอาณาจักร โดยมีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับการบูรณะซ่อมแซม การจัดหาผลประโยชน์ การจ่ายเงินของศาลเจ้า และการพิจารณาสั่งการเกี่ยวกับการเช่าที่ดินและอาคารศาลเจ้า รวมทั้งกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับศาลเจ้า และคณะกรรมการตรวจสอบเรื่องราวศาลเจ้าในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่พิจารณาตรวจสอบเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับการเช่าอาคารและที่ดินของศาลเจ้าเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร การปรับปรุงการใช้ที่ดิน การจัดสร้างและปรับปรุงอาคารศาลเจ้าให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม รวมทั้งกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับศาลเจ้า

เนื่องจากปัจจุบัน ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2545 ทำให้ชื่อตำแหน่งงานของผู้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการและอนุกรรมการ ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 265/2537 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537 เปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้น จึงขอยกเลิกคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 265/2537 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537 และแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการศาลเจ้าใหม่ ดังนี้

1. คณะกรรมการควบคุมตรวจสอบตราสวดส้องกิจการต่าง ๆ ของศาลเจ้า ประกอบด้วย

1.1 ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็น ประธานกรรมการ
1.2 อธิบดีกรมการปกครอง	เป็น รองประธานกรรมการ
1.3 อธิบดีกรมที่ดิน	เป็น กรรมการ
1.4 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	เป็น กรรมการ
1.5 รองอธิบดีกรมการปกครอง
ฝ่ายบริหารงานปกครอง	เป็น กรรมการ
1.6 ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน
กรมการปกครอง	เป็น กรรมการ
1.7 ผู้อำนวยการกองคลัง กรมการปกครอง	เป็น กรรมการ
1.8 ผู้อำนวยการส่วนการทะเบียนทั่วไป
สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง	เป็น กรรมการและเลขานุการ
1.9 หัวหน้าฝ่ายบริหารการทะเบียนเพื่อความมั่นคง
ส่วนการทะเบียนทั่วไป สำนักบริหารการทะเบียน
กรมการปกครอง	เป็น กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

- 1.10 หัวหน้างานบริหารการทะเบียนศาลเจ้า เป็น กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ฝ่ายบริหารการทะเบียนเพื่อความมั่นคง
ส่วนการทะเบียนทั่วไป กรมการปกครอง

ให้คณะกรรมการควบคุมตรวจตราสอดส่องกิจการต่าง ๆ ของศาลเจ้า มีหน้าที่ควบคุมตรวจตราสอดส่อง
กิจการต่าง ๆ ของศาลเจ้าทั่วราชอาณาจักร โดยมีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับการบูรณะซ่อมแซม การจัดหาผลประโยชน์
การจ่ายเงินของศาลเจ้า และการพิจารณาสั่งการเกี่ยวกับการเช่าที่ดินและอาคารศาลเจ้า รวมทั้งกิจการอื่น ๆ
ที่เกี่ยวกับศาลเจ้า

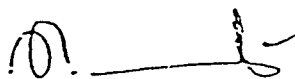
2. คณะอนุกรรมการตรวจสอบเรื่องราวศาลเจ้าในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

2.1 รองอธิบดีกรมการปกครอง	เป็น ประธานอนุกรรมการ
ฝ่ายบริหารงานปกครอง	
2.2 ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน	เป็น อนุกรรมการ
กรมการปกครอง	
2.3 ผู้อำนวยการส่วนการทะเบียนทั่วไป	เป็น อนุกรรมการ
สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง	
2.4 ผู้อำนวยการกองปกครองและทะเบียน	เป็น อนุกรรมการ
กรุงเทพมหานคร	
2.5 ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาล	เป็น อนุกรรมการ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	
2.6 หัวหน้าฝ่ายบริหารการทะเบียนเพื่อความมั่นคง	เป็น อนุกรรมการ และ
ส่วนการทะเบียนทั่วไป สำนักบริหารการทะเบียน	เลขานุการ
กรมการปกครอง	
2.7 หัวหน้ากลุ่มงานทะเบียนปกครอง	เป็น อนุกรรมการ และ
และราชการส่วนภูมิภาค กองปกครองและ	ผู้ช่วยเลขานุการ
ทะเบียน กรุงเทพมหานคร	
2.8 หัวหน้างานบริหารการทะเบียนศาลเจ้า	เป็น อนุกรรมการ และ
ฝ่ายบริหารการทะเบียนเพื่อความมั่นคง	ผู้ช่วยเลขานุการ
ส่วนการทะเบียนทั่วไป กรมการปกครอง	

ให้คณะอนุกรรมการตรวจสอบเรื่องราวศาลเจ้าในเขตกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่พิจารณาตรวจสอบ
เรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับการเช่าอาคารและที่ดินของศาลเจ้า เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร การปรับปรุงใช้ที่ดิน
การจัดสร้างและปรับปรุงอาคารศาลเจ้าให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม รวมทั้งกิจการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับศาลเจ้า
ก่อนเสนอคณะกรรมการควบคุมตรวจตราสอดส่องกิจการต่างๆ ของศาลเจ้าพิจารณาสั่งการต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 28 เดือน เมษายน พ.ศ. 2546

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ที่ 402/2483

กระทรวงมหาดไทย

28 พฤศจิกายน 2483

เรื่อง การตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าและมูลนิธิ

จาก ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ถึง คณะกรรมการจังหวัด ทุกจังหวัด

กฎเสนาบดีว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า กำหนดให้อธิบดีกรมมหาดไทยหรือข้าหลวงประจำจังหวัดเป็นผู้ที่มีหน้าที่ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า เพื่อให้ผู้ตรวจตราดูแลสอดส่องศาลเจ้าปฏิบัติการไปตามหน้าที่โดยสุจริต และมีหน้าที่ตรวจตราดูแลผลประโยชน์รายได้รายจ่าย หรือจะโฆษณาให้ประชาชนทราบด้วยก็ได้ และตามนัยแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมูลนิธิ เจ้าพนักงานของรัฐบาลมีอำนาจตรวจตราดูแล สมุดบัญชีต่าง ๆ ของมูลนิธิและมีอำนาจตรวจตราเพื่อให้ผู้จัดการมูลนิธิปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายและตราสารจัดตั้งมูลนิธิ

แต่ปรากฏว่าได้มีการปล่อยปละละเลยมิได้ตรวจตราดูแลอย่างใกล้ชิดตามกฎหมายกำหนดเสียเป็นส่วนใหญ่ อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียประโยชน์ของศาลเจ้าและมูลนิธิซึ่งเป็นกุศลสถานสาธารณะได้ ทั้งอาจเป็นช่องทางให้บุคคลบางจำพวกแอบแฝงสถานการณ์กุศลนี้เป็นอาชีพหรือมิฉะฉิน

ฉะนั้น ให้ท่านสั่งผู้แทน หรือคณะกรรมการอำเภอออกไปตรวจตราสอดส่องสถานการณ์กุศลสาธารณะดังกล่าวในท้องที่ของท่าน (ถ้าหากมี) อย่างน้อยปีละครั้ง ในยามปกติก็ให้เอาใจใส่คอยสดับรับฟังพฤติการณ์เป็นพิเศษด้วย ทั้งนี้ให้ตรวจตราพิจารณาว่า ผู้จัดการมูลนิธิหรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าได้ปฏิบัติหน้าที่ไปชอบด้วยกฎหมาย หรือประโยชน์ของกุศลสถานแห่งนั้นหรือประการใด หากพบข้อบกพร่องก็ให้ดำเนินการตามกฎหมายภายในขอบแห่งอำนาจหน้าที่ของท่านทันที การตรวจตราให้มุ่งไปในทางตรวจตราบัญชีผลประโยชน์รายได้รายจ่ายตลอดจนยอดทรัพย์สินและการเก็บรักษาด้วย แล้วรายงานให้กรมมหาดไทยทราบพฤติการณ์และบัญชีด้วยทุกครั้ง

อนึ่ง อาจมีบางจังหวัดได้ดำเนินเกี่ยวกับสถานการณ์กุศลสาธารณะนี้อยู่แล้วบ้างก็ได้ จังหวัดใดได้ดำเนินการในเรื่องนี้ไปแล้วประการใดบ้าง ชี้แจงให้กรมมหาดไทยทราบเสียชั้นหนึ่งก่อน

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุนทรพิพิธ

(พระยาสุนทรพิพิธ)

ที่ 189/2489

กระทรวงมหาดไทย

12 กรกฎาคม 2489

เรื่อง การควบคุมตรวจสอบตราสวดส่องศาลเจ้า

จาก ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ถึง ข้าหลวงประจำจังหวัด ทุกจังหวัด

อนุสนธิหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ 402/2483 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2483 ให้ท่านสั่งผู้แทนหรือกรรมการอำเภอออกไปตรวจสอบตราสวดส่องศาลเจ้าและมูลนิธิปีละครั้งและรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบนั้น

นับตั้งแต่กระทรวงมหาดไทยได้สั่งการไปแล้วปรากฏว่ามีจังหวัดหลายจังหวัดได้ละเลยการปฏิบัติในเรื่องนี้และบางจังหวัดเมื่อเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตรวจไปแล้ว ก็ได้รายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ ทำให้ไม่สามารถทราบผลการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ได้ ฉะนั้น เพื่อให้การควบคุมตรวจสอบตราสวดส่องศาลเจ้า เป็นไปโดยใกล้ชิดและรัดกุมยิ่งขึ้น จึงให้จังหวัดปฏิบัติการดังต่อไปนี้

1. ศาลเจ้าใดมิได้มีผู้จัดการปกครองหรือผู้ตรวจสอบตราสวดส่อง หรือมีแล้ว แต่ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข และจังหวัดมิได้รายงานการเปลี่ยนแปลงไป ก็ให้จังหวัดดำเนินการแต่งตั้งหรือรายงานเปลี่ยนแปลงแก้ไขเสียเพื่อจะได้แก้ไขทะเบียนให้ถูกต้องตรงกัน

2. ศาลเจ้าใดมีเงินรายได้ก็ให้จังหวัดส่งผู้ตรวจสอบตราสวดส่องศาลเจ้า ตรวจสอบตราสวดส่องศาลเจ้าอย่างน้อยเดือนละครั้ง แล้วรายงานให้จังหวัดทราบโดยรายงานผ่านอำเภอเจ้าของท้องที่

3. เพื่อให้การตรวจสอบตราสวดส่องศาลเจ้าเป็นไปโดยใกล้ชิดยิ่งขึ้น ให้จังหวัดส่งกรรมการอำเภอตรวจสอบตราสวดส่องศาลเจ้าอย่างน้อย 3 เดือนต่อครั้ง แล้วให้จังหวัดรวบรวมรายงานของอำเภอส่งกระทรวงมหาดไทยปีละครั้ง เว้นแต่จังหวัดใดมีเหตุการณ์พิเศษ เช่น มีการรื้อล้างเขตศาลเจ้าก็ดี ทุจริตเกี่ยวกับเงินผลประโยชน์ของศาลเจ้าก็ดี หรือเหตุอื่นๆ อันควรรายงานก็ดี ให้จังหวัดรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบทุก ๆ คราวที่มีเหตุการณ์เช่นนั้นเกิดขึ้น

4. ให้จังหวัดตรวจสอบดูโฉนดหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินศาลเจ้าตามกฎหมายกระทรวง ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า ข้อ 4 ว่ามีอยู่ครบถ้วนหรือไม่ หากขาดตกบกพร่องอย่างไรให้จังหวัดดำเนินการแก้ไขเสียให้เรียบร้อย

5. ให้จังหวัดตรวจสอบบรรดาศาลเจ้าในท้องที่ ว่ามีบุคคลใช้ที่ดินศาลเจ้าเพื่อประโยชน์อย่างใดหรือไม่ ถ้าหากมี ใครเป็นผู้อนุญาตโดยลักษณะเงื่อนไขหรือเงื่อนไขอย่างใด

6. ในกาลต่อไป หากมีบุคคลใดประสงค์จะใช้สถานที่ดินศาลเจ้า ไม่ว่าเพื่อประโยชน์อย่างใดก่อนที่จะให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้าจะอนุญาต ให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้าเสนอขออนุมัติต่อข้าหลวงประจำจังหวัดก่อน หากการที่จะขอใช้สถานที่หรือที่ดินศาลเจ้านั้นเป็นการเช่าซึ่งมีอายุสัญญาไม่เกิน 1 ปี หรือการขออาศัยซึ่งมีระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดพิจารณาอนุญาตให้ตามที่เห็นสมควร แต่ถ้าการเช่า หรือการขออาศัยมีอายุเกินกว่าที่กล่าวข้างต้นหรือเป็นการขอต่ออายุสัญญาเดิม ให้เสนอความเห็นไปขออนุมัติต่อกระทรวงมหาดไทยก่อน

อนึ่ง ขอชื่นชมความเข้าใจมาว่า ความมุ่งหมายในการให้ตรวจตราสอดส่องนี้กระทรวงมหาดไทยประสงค์จะให้จังหวัดและเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจตราสอดส่องโดยใกล้ชิดตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อให้กิจการศาลเจ้าดำเนินไปในทางที่จะก่อประโยชน์สาธารณะจริงๆ และป้องกันบุคคลบางจำพวกที่อาศัยและใช้สถานสาธารณะนี้ในทางไม่ชอบด้วยกฎหมาย การตรวจตราสอดส่องจะตรวจตราถึงบัญชีรายได้ รายจ่าย การเก็บ การรักษา ตลอดจนทรัพย์สินของศาลเจ้าด้วย หากจังหวัดใดนับตั้งแต่กระทรวงมหาดไทยได้สั่งการไปแล้ว ยังไม่เคยดำเนินการตรวจตราเลย ก็ให้ดำเนินการตรวจตราย้อนหลังไปจนถึง พ.ศ. 2483 แล้วส่งบัญชีทรัพย์สินตลอดจนบัญชีรายได้รายจ่ายไปกระทรวงมหาดไทยภายในเดือนตุลาคม ศกนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) พ. พิพัฒน์สรการ

(ร.อ. พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ)

รองปลัดกระทรวงลงนามแทน

ที่ 162/2495

กระทรวงมหาดไทย

4 เมษายน 2495

เรื่อง การควบคุมบูรณะและตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกภาค**แจ้งความมายัง** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อนุสนธิหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ 189/2489 ลงวันที่ 12 กรกฎาคม 2489 วางระเบียบการควบคุมตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ให้ถือเป็นระเบียบปฏิบัติแล้วนั้น

บัดนี้ ปรากฏว่า มีผู้ยื่นคำร้องขออนุญาตทำการบูรณะปฏิสังขรณ์ศาลเจ้าที่ชำรุดทรุดโทรม หรือถูกเพลิงไหม้ โดยทุนทรัพย์ของศาลเจ้าเองบ้าง โดยการขอแบ่งที่ดินของศาลเจ้าไปปลูกสร้างอาคารแล้วส่งเงินบำรุงศาลเจ้าบ้าง บางรายขออนุญาตทำการรื้อถอนอาคารและตัวศาลเจ้าเดิมแล้วทำการก่อสร้างใหม่ เป็นอาคารแบบร้านค้า ยกตัวศาลเจ้าขึ้นไปไว้บนดาดฟ้าหรือชั้นบนของอาคาร ดังนี้ กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าโดยที่ศาลเจ้าเป็นที่เคารพและเป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมตามลัทธิศาสนาของประชาชนบางจำพวก ผู้จัดตั้งเดิมได้อุทิศเพื่อให้เป็นกุศลสถานสำหรับมหาชนหรือเพื่อสาธารณะ มิได้มุ่งหมายเพื่อการค้าหรือหาประโยชน์ รายได้ศาลเจ้าจึงจัดเป็นกุศลสถานสำหรับมหาชนประเภทหนึ่ง สมควรสนับสนุนปกป้องรักษาตามความในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และกฎเสนาบดีกระทรวงนครบาล กฎเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2463 ฉะนั้นเพื่ออนุวัติให้การบูรณะปฏิสังขรณ์ศาลเจ้าได้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของผู้จัดตั้ง และต้องด้วยลัทธิประเพณีเดิมจึงให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. เมื่อมีการร้องขออนุญาตจัดการบูรณะซ่อมแซมศาลเจ้า ทางราชการจะรับพิจารณาเฉพาะเรื่องการบูรณะซ่อมแซมศาลเจ้าที่ชำรุดทรุดโทรมให้อยู่ในรูปทรง และสภาพเดิมเท่านั้น ส่วนการที่จะรื้อถอนตัวศาลเจ้า รวมทั้งอาคารในบริเวณของศาลเจ้าเดิมทั้งหมด แล้วเปลี่ยนรูปมุ่งไปในทำนองการค้า หรือยกตัวศาลเจ้าขึ้นไปอยู่บนดาดฟ้าหรือชั้นบนของอาคารเป็นการเปลี่ยนสภาพไปจากเดิมนั้น ไม่ต้องด้วยความประสงค์ของทางราชการ ในอันที่จะสนับสนุนให้ดำเนินการ

2. การให้เช่าที่ดินของศาลเจ้า ทางราชการจะพิจารณาให้เช่าเฉพาะที่ดินที่ว่างเปล่าและไม่กีดขวาง หรือเป็นอุปสรรคต่อประชาชนที่จะไปประกอบพิธีกรรมตามลัทธิศาสนาของศาลเจ้านั้น

ทั้งนี้ ให้ถือเป็นระเบียบปฏิบัติโดยเคร่งครัดตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) รมราชภักดี

(พระยามาราชภักดี)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ที่ 149/2496

กระทรวงมหาดไทย

20 มีนาคม 2496

เรื่อง การควบคุมรายได้รายจ่ายของศาลเจ้า**แจ้งความมายัง** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อนสนธิหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 189/2489 ลงวันที่ 12 กรกฎาคม 2489 วางระเบียบควบคุมตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ให้ถือเป็นระเบียบปฏิบัติแล้ว โดยเฉพาะเรื่องรายได้หรือเงินของศาลเจ้า ให้จังหวัดสั่งให้ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าตรวจตราและรายงานให้อำเภอและจังหวัดทราบเดือนละครั้ง นั้น

บัดนี้ ปรากฏว่าศาลเจ้าส่วนมากมีรายได้โดยแบ่งที่ดินที่ว่างเปล่า ซึ่งไม่เกิดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อประชาชนที่จะไปประกอบพิธีกรรมตามลัทธิประเพณีนิยมให้เช่าบ้าง เก็บค่าเช่าจากอาคารซึ่งเป็นของศาลเจ้าบ้าง รับบริจาคจากประชาชนบ้าง ฯลฯ ซึ่งการเก็บรักษาเงินดังกล่าวนั้น ยังไม่รัดกุมและเป็นการปลอดภัยเพียงพอตลอดจนการปฏิบัติในการเก็บรักษาเงินนั้นก็มิได้เป็นไปตามระเบียบเดียวกัน ยังลักลั่นกันอยู่ ฉะนั้น เพื่อมิให้เกิดการเสื่อมเสียประโยชน์ของศาลเจ้า ซึ่งเป็นกุศลสถานสาธารณะต่อไป ขอให้จังหวัดเชิญผู้ปกครอง ผู้ตรวจตราสอดส่อง และกรรมการศาลเจ้า (ถ้ามี) มาประชุมชี้แจงความประสงค์ของทางราชการ ในอันที่จะควบคุมและป้องกันรักษารายได้และผลประโยชน์ของศาลเจ้า ให้ดำเนินการไปโดยรัดกุมและปลอดภัย เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของศาลเจ้า อันเป็นกุศลสถานทั่ว ๆ ไป และเพื่อป้องกันบุคคลบางจำพวกซึ่งอาศัยและใช้สถานที่สาธารณะกุศลชนิดศาลเจ้านี้ไปในทางมิชอบให้ทราบโดยทั่วกัน จึงวางระเบียบในการดูแลรักษาและรับจ่ายเงินของศาลเจ้าไว้ดังต่อไปนี้

1. เงินรายได้ต่าง ๆ ของศาลเจ้า เช่น รายได้จากการเช่าที่ดิน เช่าอาคารหรือทรัพย์สินอื่นใดของศาลเจ้า หรือรายได้อื่น ๆ ที่ผู้ปกครอง ผู้ตรวจตราสอดส่องเป็นผู้เก็บรักษาอยู่แต่เดิม หรือจะพึงได้รับเพิ่มเติมในภายหลัง ให้จัดการนำเงินรายได้นั้น ๆ ส่งอำเภอกภายในกำหนดเวลาไม่เกิน 7 วัน นับแต่วันได้รับเงิน แล้วให้อำเภอรวบรวมรายได้ดังกล่าวรวมทั้งที่อำเภอกับรักษาอยู่เดิมและที่ได้รับจากศาลเจ้าใหม่ นำส่งจังหวัดเดือนละ 1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย

2. การรับเงินจากศาลเจ้างดกล่าวใน ข้อ 1 ให้อำเภอกออกไปรับเงินให้ศาลเจ้าไว้เป็นหลักฐาน เงินที่ได้รับไว้ให้รับลงบัญชีแบบ 2 เงินเบ็ดเตล็ด โดยแยกประเภทไว้ส่วนหนึ่งต่างหากแล้วนำบัญชี แบบ 1 รายรับเงินสด และแบบ 8 เงินคงเหลือเก็บรักษาไว้ในกำปั่นเก็บเงินในหน้าที่กรรมการรักษาเงินแผนกสรรพากรตามระเบียบ

3. เงินรายได้ต่าง ๆ ของศาลเจ้ามิใช่เงินสาธารณะประโยชน์หรือรายได้ของแผ่นดิน แต่เป็นเงินกุศลสาธารณะของศาลเจ้านั้น ๆ ดังนั้นเงินยอดนี้ให้จังหวัดรับจากอำเภอลงบัญชีโดยใช้ แบบ 2 เงินเบ็ดเตล็ดเป็นทะเบียนเงินฝากต่าง ๆ แยกเล่มไว้เล่มหนึ่งต่างหาก แล้วนำฝากคลังไว้ในประเภทต่าง ๆ (เงินรายได้ของศาลเจ้า) สำหรับใบเสร็จฝากเงิน ถอนเงิน และสมุดคู่มือในการฝากเงินรายได้ของศาลเจ้านี้ ให้ใช้รวมเล่มเดียวกับเงินฝากอื่น ๆ ได้

จังหวัดใดมีจำนวนศาลเจ้ามากกว่า 1 แห่ง ให้จังหวัดแยกลงบัญชีไว้เป็นรายศาลเจ้าว่าเงินของศาลเจ้าใดเท่าใด ได้ฝากหรือถอน ไปแล้วจากศาลเจ้าใด เท่าใด ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการตรวจตรา

4. เมื่อศาลเจ้ามีความจำเป็นจะต้องใช้เงินของศาลเจ้าแล้ว ให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ทำหนังสือชี้แจงความจำเป็นพร้อมด้วยบันทึกแสดงการเห็นชอบของผู้จัดการปกครองศาลเจ้าผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าและกรรมการศาลเจ้า (ถ้ามี) ยื่นต่ออำเภอเพื่อเสนอไปยังจังหวัดพิจารณา

5. เมื่อจังหวัดได้พิจารณาเห็นว่า การขออนุมัติจ่ายเงินนี้ได้มีบันทึกการเห็นชอบตามข้อ 4 โดยถูกต้องแล้ว และการใช้เงินนั้นเป็นการใช้จ่ายเพื่อบูรณะซ่อมแซมหรือจะเป็นประโยชน์ต่อกิจการของศาลเจ้าโดยตรงก็ให้จังหวัดอนุญาตสั่งจ่ายเงินได้ ครั้งละไม่เกินวงเงิน 1,000 บาท (หนึ่งพันบาท) แล้วรายงานกระทรวงมหาดไทยทุกครั้ง หากเป็นการใช้จ่ายเงินเกินกว่านั้น ก็ให้เสนอขออนุมัติกระทรวงมหาดไทยต่อไป

6. ให้ผู้จัดการปกครองหรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าทำบัญชีทรัพย์สิน ตลอดจนการเก็บรักษาทรัพย์สินของศาลเจ้าไว้ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และจัดทำบัญชีรับจ่ายของศาลเจ้าไว้เป็นหลักฐาน ตลอดจนการนำส่งเงินและถอนเงินของศาลเจ้าจากอำเภอ เมื่อใด เท่าใด คงเหลือเงินอีกเท่าใด โดยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ใดไว้ให้เป็นระเบียบด้วย

7. ให้จังหวัดเสนอบัญชีรับจ่ายของศาลเจ้าต่อกระทรวงมหาดไทยทุก ๆ 6 เดือน งวดที่ 1 ส่งภายในเดือนกรกฎาคม งวดที่ 2 ส่งภายในเดือนมกราคม

ทั้งนี้ ให้ถือเป็นระเบียบปฏิบัติสืบไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) रामราชภักดี

(พระยารามราชภักดี)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ที่ 11762/2497

กระทรวงมหาดไทย

1 พฤษภาคม 2497

เรื่อง ที่ดินศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด**อ้างถึง** หนังสือด่วนมาก ที่ 471/2496 ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2496

อนุสนธิหนังสือหมุ่กระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ 471/2496 ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2496 สั่งให้จังหวัดทำการสำรวจที่ดินและอาคารศาลเจ้า แล้วรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบนั้น

ปรากฏว่ายังมีศาลเจ้าหลายแห่งไม่ได้รับการเอาใจใส่ตรวจตรา และควบคุมอย่างใกล้ชิดจากอำเภอและจังหวัด บางรายปล่อยปละละเลยให้บุคคลภายนอกเข้าไปถือสิทธิอาศัยโดยไม่ได้เช่า และไม่ได้รับอนุญาตจากกรมมหาดไทย หรือกระทรวงมหาดไทยให้เป็นไปตามหนังสือหมุ่ที่ 189/2489 ลงวันที่ 12 กรกฎาคม 2489 จึงทำให้ศาลเจ้าขาดประโยชน์และอาจเสียสิทธิไปได้

ฉะนั้น จึงขอกำชับมาให้จังหวัดและอำเภอได้เอาใจใส่ตรวจตราสอดส่องอย่างใกล้ชิดตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อให้กิจการศาลเจ้าดำเนินไปในทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะจริง ๆ และเพื่อป้องกันบุคคลภายนอกทำการบุกรุก และถือสิทธิปกครองจนกระทั่งกรรมสิทธิ์หลุดมือไป ดังที่เคยปรากฏมาแล้วได้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) รมราชภักดี

(พระยามราชภักดี)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ หนังสือด่วนมาก ที่ 471/2496 ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2496 เป็นหนังสือสำรวจที่ดินและอาคารของศาลเจ้า โดยให้ดำเนินการภายในวันที่ 30 กันยายน 2496

ที่ 15873/2499

กระทรวงมหาดไทย

24 สิงหาคม 2499

เรื่อง อำนาจหน้าที่ของผู้จัดการปกครองศาลเจ้าในทางคดี**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นจังหวัดพระนคร)**สิ่งที่ส่งมาด้วย** สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 16718/2499 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2499 และสำเนาหนังสือกรมอัยการที่ 4261/2498 ลงวันที่ 26 ตุลาคม 2498

ด้วยจังหวัดพระนครได้รายงานหรือเรื่องอำนาจหน้าที่ของผู้จัดการปกครองศาลเจ้าในทางอรรถคดี ตามกฎเสนาบติ ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า ลงวันที่ 15 มีนาคม พุทธศักราช 2463 ข้อ 14 (ก) ว่าจะหมายถึงการฟ้องร้อง เรื่องบุกรุกที่ดินศาลเจ้าด้วยหรือไม่ และกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเรื่องราวตอบชี้แจงจังหวัดพระนครไปให้ทราบแล้ว ฉะนั้นเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวต่อไป จึงขอส่งสำเนาหนังสือและเอกสารที่ตอบชี้แจงจังหวัดพระนครมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ชำนาญ ยุวบูรณ์

(นายชำนาญ ยุวบูรณ์)

รองอธิบดีลงนามแทน

อธิบดีกรมมหาดไทย

ที่ 16718/2499

กระทรวงมหาดไทย

24 สิงหาคม 2499

เรื่อง อำนาจหน้าที่ของผู้จัดการปกครองศาลเจ้าในทางคดี**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนคร**อ้างถึง** หนังสือจังหวัดที่ 9503/2499 ลงวันที่ 3 กรกฎาคม 2499**สิ่งที่ส่งมาด้วย** สำเนาหนังสือกรมอัยการ ที่ 4261/2498 ลงวันที่ 26 ตุลาคม 2498

ตามหนังสือจังหวัดที่อ้างหรืออำนาจหน้าที่ในทางอรรถคดีของผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ตามกฎเสนาบติว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ข้อ 14 (ก) ซึ่งกำหนดว่าผู้จัดการปกครองศาลเจ้ามีอำนาจหน้าที่เข้าเป็นโจทก์หรือจำเลยในอรรถคดีทั้งแพ่งและอาญาเกี่ยวกับเรื่องศาลเจ้าทุกประการ จะหมายความว่าถึงการฟ้องร้องในเรื่องบุกรุกที่ดินของศาลเจ้าด้วยหรือไม่ สำหรับจังหวัดเห็นว่ากรณีเรื่องบุกรุกที่ดิน กระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้ถือกรรมสิทธิ์ หรือผู้จัดการปกครองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะฟ้องก็ได้ เป็นการถูกต้องหรือไม่นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณากฎเสนาบติ ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ข้อ 14 (ก) แล้วเห็นว่า เป็นการกำหนดให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้ามีอำนาจและหน้าที่เข้าเป็นโจทก์หรือจำเลยในอรรถคดีที่เกี่ยวข้องกับตัวศาลเจ้าได้ทุกประการเท่านั้น ไม่ได้หมายถึงอรรถคดีที่เกี่ยวกับที่ดินของศาลเจ้า ฉะนั้น หากมีอรรถคดีเกี่ยวกับตัวศาลเจ้า จึงเป็นหน้าที่ของผู้จัดการปกครองศาลเจ้าดำเนินคดีได้เองตามกฎเสนาบติดังกล่าว ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาถึงมูลเหตุที่พิพาทว่า จะมีส่วนเกี่ยวพันกับศาลเจ้าส่วนใด อย่างไร เป็นเรื่อง ใด ให้ละเอียด โดยที่เรื่องทำนองนี้ กรมอัยการได้ตอบข้อหารือวิธีการดำเนินคดีแก่ผู้บุกรุกศาลเจ้ามาแล้ว จึงได้ส่งสำเนาหนังสือกรมอัยการดังกล่าว มาให้ทราบทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ศักดิ์ ไทยวัฒน์

(นายศักดิ์ ไทยวัฒน์)

รองปลัดกระทรวง ลงนามแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ที่ 4261/2498

กรมอัยการ

26 ตุลาคม 2498

เรื่อง ตอบข้อหารือวิธีการดำเนินคดีแก่ผู้บุกรุกศาลเจ้า**เรียน** อธิบดีกรมมหาดไทย**อ้างถึง** หนังสือของท่าน ที่ 8192/2498 ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2498

ตามหนังสือที่อ้างถึง ว่าตามหนังสือกรมอัยการ ที่ 2040/2498 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2498 ที่ว่าเรื่อง ราษฎร 7 ราย ได้ใช้เส้าพิงกับกำแพงศาลเจ้าเก่า และเจาะกำแพงขึ้นรู้อยู่ให้ติดกับเส้ากำแพงแล้วทำกันสาดคลุมตรอกกอิสรานุภาพด้วยไม้ไผ่สาน กรมอัยการเห็นว่ากรณีเป็นเรื่องทำให้กำแพงเสียหายซึ่งถือว่าตัวศาลเจ้าไม่ใช่ที่ดินของศาลเจ้า เป็นอำนาจของผู้ปกครองศาลเจ้าเท่านั้นที่จะฟ้อง กรมอัยการไม่อาจว่าต่างให้ได้ แต่ท่านยังมีความข้องใจว่าตัวศาลเจ้ารวมตลอดทั้งอาคารต่าง ๆ ของศาลเจ้าย่อมเป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐบาล (กระทรวงมหาดไทยหรือกรมมหาดไทย) ซึ่งกรมอัยการย่อมมีอำนาจหน้าที่เป็นทนายว่าต่างในทางอรรถคดีร่วมกับผู้จัดการปกครองศาลเจ้าได้ตามเหตุผลและกฎหมายที่ท่านอ้างหลายประการ ความแจ้งอยู่แล้วตามหนังสือของท่าน และขอให้พิจารณาวินิจฉัยอีกครั้งหนึ่ง นั้น

กรมอัยการได้พิจารณาอีกครั้งหนึ่งแล้ว เห็นว่ากฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้าเป็นกฎหมายพิเศษมีบทบังคับไว้เป็นพิเศษสำหรับที่ดินที่ตั้งศาลเจ้าและตัวศาลเจ้ากระทรวงมหาดไทยและกรมมหาดไทยมีชื่อเป็นเจ้าของที่ดินที่ตั้งศาลเจ้าแต่เพียงในนามเท่านั้นหาสิทธิใช้ที่ดินนั้นได้อย่างเดียวกับที่ดินของบุคคลหรือนิติบุคคลธรรมดาไม่ ดังจะเห็นได้ตามกฎหมายข้อ 7 ซึ่งบัญญัติว่า "ในที่ซึ่งมีศาลเจ้าตั้งอยู่ตราบใดโดยปกติจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น เว้นแต่ศาลเจ้านั้นจะได้เลิกร้างไปหมดแล้ว หรือว่ารัฐบาลมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ประโยชน์ในราชการโดยตรง" ฉะนั้น กระทรวงมหาดไทยหรือกรมมหาดไทยจึงมีอำนาจหน้าที่เพียงปกป้องรักษาให้เป็นสถานที่เคารพตามกฎหมายเท่านั้น การแต่งตั้งและถอดถอนผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ก็เป็นเพียงการช่วยเหลือการปกครองศาลเจ้าให้เรียบร้อย และควบคุมมิให้มีการช่องสุ่มกระทำผิดขึ้นในศาลเจ้า เช่น สมคบกันเป็นอั้งยี่หรือ ช้องโจรผู้ร้าย การแต่งตั้งถอดถอนผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องก็ต้องตั้งจากบุคคลในกลุ่มของผู้ถือลัทธิศาสนาของศาลเจ้าที่ตั้งขึ้นนั้น รัฐบาลหาได้มีอำนาจที่จะแต่งตั้งบุคคลใดได้ตามชอบใจไม่ รัฐบาลมีหน้าที่เพียงช่วยปกป้องรักษาคุ่มครองศาลเจ้า โดยวิธีการดังกล่าวแล้วเท่านั้นหาได้มีกรรมสิทธิ์ในตัวศาลเจ้าด้วยไม่อีกนัยหนึ่งก็น่าจะเป็นว่าตัวศาลเจ้าอาศัยปลูกสร้างอยู่ในที่ดินของรัฐบาลเท่านั้น เทียบได้กับ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1893/2493 ซึ่งพิพากษาว่า พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 มาตรา 123 นั้น หาได้ให้อำนาจแก่กรรมการอำเภอที่จะฟ้องร้อง

ในนามของตนเองเกี่ยวกับกุศลสถานได้ไม่ เป็นแต่ให้คอยช่วยเหลือผู้ปกครองรักษากุศลสถานเท่านั้น ดังนี้ เห็นว่าแม้กระทรวงมหาดไทยหรือกรมมหาดไทยก็เป็นเช่นเดียวกันตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่กล่าวแล้ว คดีที่ พิพากษากันนี้เป็นเรื่องเกี่ยวแก่ตัวศาลเจ้า ไม่เกี่ยวกับที่ดินของศาลเจ้า พนักงานอัยการไม่มีอำนาจเป็นหนาย ว่าต่างให้ได้ เป็นหน้าที่ของผู้จัดการปกครองศาลเจ้าดำเนินคดีเองตามกฎหมายข้อ 14 ก. กรมอัยการ มีความเห็นดังนี้ จึงขอยืนยันมา

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) อรรถปรีชาชนูปการ
(หลวงอรรถปรีชาชนูปการ)
อธิบดีกรมอัยการ

ที่ 17318/2499

กระทรวงมหาดไทย

4 กันยายน 2499

เรื่อง การควบคุมตรวจสอบตราสวดส่องศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด**อ้างถึง** หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 11762/2497 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2497**สิ่งที่ส่งมาด้วย** สำเนาบันทึกกรมอัยการ ที่ 113/2492 ลงวันที่ 9 มีนาคม 2492 และสำเนาหนังสือตราน้อย ที่ 7/1787 ลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2464

อนุสนธิหนังสือที่อ้างถึง ชอุมความเข้าใจกับแจ้งกำชับให้จังหวัดและอำเภอ เอาใจใส่ตรวจสอบตราสวดส่องควบคุมศาลเจ้าอย่างใกล้ชิด ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายและระเบียบการกำหนดไว้ เพื่อกิจการศาลเจ้าดำเนินไปในทางที่จะเกิดประโยชน์สาธารณะโดยแท้จริงกับป้องกันมิให้บุคคลภายนอกบุกรุกถือสิทธิปกครองจนเป็นผลให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินของศาลเจ้าบางแห่งได้หลุดมือไปดังเคยมีตัวอย่างมาบ้างแล้วนั้น

บัดนี้ ก็ยังปรากฏว่า มีศาลเจ้าซึ่งที่ศาลเจ้าตกอยู่ในความปกครองรักษาของรัฐบาลตามกฎหมายเสนอบดีว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พุทธศักราช 2463 อีกหลายแห่งขาดการได้รับความเอาใจใส่ตรวจสอบตราควบคุมอย่างใกล้ชิดจากอำเภอและจังหวัด เช่น ปลอมให้บุคคลเข้าอยู่อาศัย หรือเช่าที่ดินของศาลเจ้าโดยทำนิติกรรมสัญญากับผู้จัดการปกครองศาลเจ้า อันเป็นการฝ่าฝืนระเบียบและมีชอบด้วยกฎหมาย เป็นต้น จึงขอชอุมความเข้าใจและชี้ทางปฏิบัติ ในการตรวจสอบตราปกรัษามาอีกครั้ง ดังต่อไปนี้

1. ให้สอบสวนและตรวจสอบดูว่า มีบุคคลใดใช้ที่ดินของศาลเจ้า ไม่ว่าจะเป็นกรณีใด ๆ แม้จะเป็นการเข้าอยู่อาศัยหรือเช่าที่ดินเพื่อก่อสร้างอาคารหรือสถาปนาต่อเติมขึ้นใหม่แต่ยังมีได้ปฏิบัติตามนัยกฎหมายเสนอบดีข้อ 6 และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 189/2489 ลงวันที่ 12 กรกฎาคม 2489 ข้อ 6 ก็ให้เรียกบุคคลผู้นั้นมาชี้แจงเพื่อจะได้ดำเนินการทำนิติกรรมสัญญาให้ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบการดังกล่าวทุกรายในกรณีใดที่จะต้องรายงานขออนุมัติและรับมอบอำนาจจากกรมมหาดไทยหรือกระทรวงมหาดไทย ให้ส่งบันทึกความเห็นหรือความยินยอมของผู้จัดการปกครองและผู้ตรวจสอบตราสวดส่องศาลเจ้าเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย อนึ่งการปฏิบัติในการทำนิติกรรมสัญญา ปรากฏว่า ยังมีการเข้าใจผิดในอำนาจและหน้าที่อีกหลายจังหวัด จึงส่งบันทึกความเห็นของกรมอัยการมาให้ทราบด้วย

2. ให้ตรวจสอบและพิจารณาว่า ศาลเจ้าแห่งใดมีผู้จัดการปกครองและผู้ตรวจสอบตราสวดส่องศาลเจ้าอยู่ครบถ้วนตามกฎหมายเสนอบดีหรือไม่ หากยังไม่มีก็ให้พิจารณาแต่งตั้งให้ถูกต้องเรียบร้อย และรายงานกรมมหาดไทยหรือกระทรวงมหาดไทย เพื่อเพิ่มเติมทะเบียนให้ถูกต้องตรงกัน หรือมีกรณีที่ได้แก้ไขเปลี่ยนแปลง ให้รายงานเช่นเดียวกันและต่อไปหากมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงประการใดให้รายงานทุกครั้ง

3. ในการใช้จ่ายเงินของศาลเจ้าเพื่อการบูรณะซ่อมแซม หรือประโยชน์ต่อกิจการของศาลเจ้าโดยตรง ต้องให้ผู้จัดการปกครอง และผู้ตรวจสอบตราสวดส่องศาลเจ้ากับกรรมการศาลเจ้า (ถ้ามี) บันทึกชี้แจงความจำเป็นและความเห็นชอบร่วมกัน เสนอเป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาอนุญาตทุกครั้ง หากกรณีที่มีจำนวนเงินเกิน

อำนาจซึ่งกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ตามหนังสือที่ 149/2496 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2496 ข้อ 5 จะต้องส่งบันทึกดังกล่าวให้กระทรวงมหาดไทยเพื่อประกอบการพิจารณา พร้อมด้วยรายการบูรณะซ่อมแซมและค่าใช้จ่ายที่จะต้องดำเนินการด้วย

4. ในกรณีที่ศาลเจ้าตั้งอยู่ในที่ดินของเอกชนมีกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของ และได้แสดงเจตนาอุทิศให้เป็นสมบัติสำหรับศาลเจ้าโดยสิทธิ์ขาด ที่ดินนั้นย่อมตกมาอยู่ในความปกครองรักษาของรัฐบาล ตามนัยกฎหมายที่ดิน ข้อ 3 และตามข้อ 4 กำหนดว่าต้องมีโฉนดหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินไว้ในนามกรมพระนครบาล (กระทรวงมหาดไทย) หรือกรมปกครอง (กรมมหาดไทย) กระทรวงมหาดไทยแล้วแต่กรณี แต่มีบางจังหวัดมิได้ดำเนินการรับโอนที่ดินไว้ให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว ทั้งไม่ส่งทะเบียนศาลเจ้าเพิ่มเติมให้กรมมหาดไทย กระทรวงมหาดไทยเก็บรักษาด้วย ดังนี้ หากมีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้นอีก ให้ปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป อนึ่ง การดำเนินการเรื่องนี้กระทรวงมหาดไทยเคยแจ้งทางปฏิบัติ และมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นเจ้าหน้าที่ในกิจการอันเกี่ยวกับการรับโฉนดมาแล้ว ตามหนังสือตราหน้าที่ย 7/1787 ลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2464 จึงส่งสำเนาหนังสือนี้ยืนยันมาให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง

ฉะนั้น เพื่อให้การปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวเป็นไปโดยถูกต้องเรียบร้อย จึงขอขอความเข้าใจมาให้ทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) รามราชภักดี

(พระยารามราชภักดี)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ตราน้อยที่ 7/1787
แผนกปกครอง

ศาลาว่าการมหาดไทย

27 กรกฎาคม 2464

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ถึง (อุปราชและสมุหเทศาภิบาลสำเร็จราชการ 17 มณฑล)

ด้วยการเขียนนามศาลเจ้าในหน้าโฉนด ตามความในข้อ 5 แห่งกฎเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิด ศาลเจ้า ลงวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2463 สำหรับที่ดินที่ศาลเจ้าตั้งอยู่ อันเป็นที่ดินของรัฐบาลหรือเป็นของ เอกชนแต่ได้อุทิศให้เป็นสมบัติของศาลเจ้าเด็ดขาดแล้วนั้น ให้ส่วนหัวเมืองนอกจากกรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทยได้ตกลงกับกระทรวงเกษตรธิการให้เขียนว่า 'กรมปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่ศาลเจ้า...' (เขียนนามศาลเจ้าลง ตามที่เรียกกันอยู่ในตำบลนั้น ๆ) กับได้ขอมอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นเจ้าหน้าที่ในกิจ อันเกี่ยวแก่การรับหน้าโฉนดที่ศาลเจ้าในจังหวัดนั้น ๆ แทนกรมปกครอง กระทรวงมหาดไทยแล้ว ดังนี้ ขอได้สั่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในมณฑลนี้ดำเนินการตามที่ตกลงกันนั้นต่อไป ฝ่ายกระทรวงเกษตรธิการก็ได้ สั่งการมายังกรมการตำแหน่งนาและนายทะเบียนที่ดินจังหวัดอื่น ๆ แล้ว

(ลงชื่อ) เจ้าพระยาสุรสีห์

ประทับตราพระราชสีห์น้อยมาเป็นสำคัญ

ที่ 13751/2500

กระทรวงมหาดไทย

24 สิงหาคม 2500

เรื่อง การควบคุมตรวจสอบตราสอส่งศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด**อ้างถึง** หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 189/2489 ลงวันที่ 12 กรกฎาคม 2489

ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่อ้างถึง วางระเบียบเกี่ยวกับการควบคุมตราสอส่งศาลเจ้า ตลอดจนการพิจารณาให้เข้าสถานที่หรือที่ดินของศาลเจ้า และการทำสัญญาเช่าสถานที่หรือที่ดินของศาลเจ้าก็ดี กรมมหาดไทยหรือกระทรวงมหาดไทยต้องเป็นผู้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือบุคคลอื่นเป็นตัวแทนลงนามในคู่สัญญาในฐานะผู้ให้เช่านั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ของผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ตามกฎเสนาบติ ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ข้อ 14, 15 แล้วเห็นว่า ผู้จัดการปกครองศาลเจ้ามีอำนาจและหน้าที่ดำเนินกิจการทั่วไปเพื่อประโยชน์ทั้งปวงของศาลเจ้าได้ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ในทางอรรถคดีเกี่ยวกับเรื่องศาลเจ้าทุกประการด้วย เมื่อผู้จัดการปกครองศาลเจ้ามีอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวเช่นนี้แล้ว ในการทำสัญญาเช่าสถานที่หรือที่ดินของศาลเจ้าจึงควรให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้าเป็นคู่สัญญา และลงนามในฐานะผู้ให้เช่าได้ โดยกรมมหาดไทยหรือกระทรวงมหาดไทยไม่จำเป็นต้องมอบอำนาจให้ดังเช่นเคยปฏิบัติ แต่ก่อนจะทำ สัญญาเช่าผู้จัดการปกครองศาลเจ้าก็ต้องขออนุมัติและส่งร่างสัญญาผ่านการพิจารณาของจังหวัดและกระทรวงมหาดไทยเสียก่อน เมื่อกรมมหาดไทย หรือกระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุมัติแล้ว จึงดำเนินการต่อไปได้ ส่วนการอนุมัติให้เช่าหรือมิให้เช่าสถานที่หรือที่ดินของศาลเจ้านั้น คงให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ 189/2489 ลงวันที่ 12 กรกฎาคม 2489 ข้อ 6 เช่นเดิม

จึงเรียนมาเพื่อให้โปรดถือเป็นทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) อรรถวิภาคไพศาลย์

(หลวงอรรถวิภาคไพศาลย์)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย รักษาราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ที่ 6968/2501

กระทรวงมหาดไทย

2 พฤษภาคม 2501

เรื่อง การควบคุมตรวจตราสวดส่องศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด**อ้างถึง** หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 189/2489 ลงวันที่ 12 กรกฎาคม 2489

อนุสนธิหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่อ้างถึง ข้อ 6 วางระเบียบปฏิบัติในกรณีที่มีผู้ประสงค์จะใช้สถานที่หรือที่ดินของศาลเจ้า ไม่ว่าเพื่อประโยชน์อย่างใด ผู้จัดการปกครองศาลเจ้าจะต้องเสนอขออนุมัติต่อผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน หากกรณีที่จะขอใช้สถานที่หรือที่ดินศาลเจ้านั้น เป็นการเช่ามีอายุสัญญาเช่าเกิน 1 ปี หรือการขอต่ออายุสัญญาเดิมหรือการขออาศัยต่อจากเดิม ให้จังหวัดเสนอความเห็นไปขออนุมัติต่อกระทรวงมหาดไทยก่อนนั้น

การให้เช่าอาคารของศาลเจ้าที่ปฏิบัติมาแล้ว จังหวัดส่งเฉพาะร่างสัญญาเช่า หรือคำร้องของผู้เช่าไปให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเท่านั้น ซึ่งจังหวัดได้ถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่ พ.ศ. 2489 นับเป็นเวลา 11 ปีแล้ว อาคารของศาลเจ้าทุกแห่งย่อมมีสภาพเปลี่ยนแปลงไป

ฉะนั้น เพื่อให้ศาลเจ้ามีรายได้จากการให้เช่าอาคารและที่ดินเพิ่มขึ้น และเพื่อป้องกันมิให้ผู้ร้องเรียนว่าการพิจารณาให้เช่าอาคารของศาลเจ้าไม่เป็นธรรมในกาลต่อไป หากจังหวัดได้รับคำร้องขอเช่าอาคาร หรือที่ดินของศาลเจ้าก็ดี คำร้องขอต่ออายุสัญญาเช่าอาคารหรือที่ดินของศาลเจ้าก็ดี ให้จังหวัดดำเนินการตรวจสอบสภาพอาคารและที่ดินของศาลเจ้า ดังนี้คือ

1. อาคารที่ขอเช่าทุกห้อง สร้างตั้งแต่เมื่อใด ใครเป็นผู้สร้าง และตกเป็นกรรมสิทธิ์ของศาลเจ้าเมื่อใด (เมื่อได้รายงานไปแล้ว ครั้งต่อ ๆ ไปไม่ต้องรายงาน)
2. แต่ละห้องมีสภาพเป็นอย่างไร (เป็นตึกหรือไม้กี่ชั้น เก่าใหม่อย่างไร) และอยู่ที่ไหน
3. แต่ละห้องใครเป็นผู้เช่า เช่ามาตั้งแต่เมื่อใด ผู้เช่าแต่ละคนเช่าประกอบอาชีพอะไร (ถ้าประกอบการค้าขายอะไร)
4. อัตราค่าเช่าที่แท้จริง แต่ละห้องเท่าใด ผู้เช่าได้เคยเสียเงินกินเปล่าแก่ใครหรือไม่ ถ้าเสีย เสียเท่าใด ตั้งแต่เมื่อใด
5. ถ้าเป็นการขอเช่าที่ดินของศาลเจ้า ให้จังหวัดรายงานไปด้วยว่า ที่ดินนั้นมีสภาพเป็นอย่างไร (ที่ดินว่างเปล่า หรือที่นา ที่สวน) มีเนื้อที่เท่าใด ผู้ขอเช่า เช่าเพื่อประสงค์จะทำอะไรในที่ดินนั้น

เมื่อจังหวัดตรวจสอบสภาพอาคารที่มีผู้ขอเช่าเสร็จแล้ว ให้ส่งบันทึกการตรวจสอบสภาพอาคารของศาลเจ้าพร้อมด้วยคำร้องขอเช่า หรือ คำร้องขอต่ออายุสัญญาเช่าหรือร่างสัญญาเช่าอาคารของศาลเจ้า ไปกระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) อรรถวิภาคไพศาลย์

(หลวงอรรถวิภาคไพศาลย์)

รองปลัดกระทรวง ลงนามแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ที่ 18033/2501

กรมมหาดไทย

3 พฤศจิกายน 2501

เรื่อง ขอให้ตรวจสอบรายชื่อผู้จัดการปกครองและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด**อ้างถึง** หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 189/2489 ลงวันที่ 12 กรกฎาคม 2489

ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่อ้างถึง ข้อ 1 กำหนดไว้ว่าศาลเจ้าใดที่ยังไม่มีผู้จัดการปกครองศาลเจ้า หรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า หรือมีแล้วแต่ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข และจังหวัดมิได้รายงานการเปลี่ยนแปลงไป ให้จังหวัดดำเนินการแต่งตั้งหรือรายงานการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเสีย เพื่อจะได้แก้ไขทะเบียนให้ถูกต้องตรงกันนั้น ในขณะนั้นปรากฏว่า มีศาลเจ้าหลายศาลเจ้าด้วยกันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงผู้จัดการปกครองศาลเจ้าหรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าจากทะเบียนเดิมไปแล้ว แต่จังหวัดมิได้รายงานให้กรมมหาดไทยทราบ บางศาลเจ้าก็ยังไม่มีการแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้าหรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า จึงทำให้ทะเบียนศาลเจ้าของกรมมหาดไทยไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ดังนี้

ฉะนั้น จึงขอให้จังหวัดทำการตรวจสอบทะเบียนศาลเจ้าทุกศาลเจ้า ได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายชื่อผู้จัดการปกครอง หรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าไว้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง และได้แต่งตั้งผู้จัดการปกครอง หรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าครบถ้วนตามกฎหมายแล้วหรือไม่ เมื่อจังหวัดดำเนินการตรวจสอบถูกต้องแล้ว ขอให้รวบรวมรายการเปลี่ยนแปลง หรือรายการแต่งตั้งใหม่ ส่งกรมมหาดไทยเพื่อจะได้ตรวจสอบกับทะเบียนเดิมเก็บไว้เป็นหลักฐานต่อไป และต่อไปหากมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขผู้จัดการปกครอง หรือผู้ตรวจตราสอดส่อง ศาลเจ้าเมื่อใด ขอให้แจ้งให้กรมมหาดไทยทราบทุกครั้ง

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) สาย หุตะเจริญ

(นายสาย หุตะเจริญ)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมมหาดไทย

ที่ 18161/2501

กระทรวงมหาดไทย

14 พฤศจิกายน 2501

เรื่อง การให้เช่าที่ดินและอาคารศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นจังหวัดพระนคร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ 18136/2501 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2501

พร้อมหนังสือนี้ ได้ส่งหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ 18136/2501 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2501
ตอบหนังสือของจังหวัดพระนครเกี่ยวกับผู้ลงนามในฐานะผู้ให้เช่าในสัญญาเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า
มาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พ.ต.อ. นครรัฐเขตต์

(ขุนนครรัฐเขตต์)

รองปลัดกระทรวง ลงนามแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ที่ 18136/2501

กระทรวงมหาดไทย

14 พฤศจิกายน 2501

เรื่อง การควบคุมตรวจสอบตราสือศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนคร**อ้างถึง** หนังสือจังหวัดพระนครที่ 17173/2500 ลงวันที่ 31 ธันวาคม 2500

ตามหนังสือที่อ้างถึง จังหวัดได้หารือไปกรมอัยการ เพื่อตีความหมายในกฎเสนาบตี ว่าด้วยที่กุศลสถาน ชนิดศาลเจ้า ว่าตามกฎหมายเสนาบตีฯ ข้อ 14 ผู้จัดการปกครองศาลเจ้ามีอำนาจให้เช่าได้โดยลำพังหมายถึงตัว ศาลเจ้าอย่างเดียว ส่วนที่ดินของศาลเจ้านั้นต้องปฏิบัติตามกฎเสนาบตีฯ ข้อ 16 ประกอบด้วยข้อ 4 คือ จังหวัดมีอำนาจให้เช่าและจัดหาผลประโยชน์ได้และทางกรมอัยการได้ให้ความเห็นว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจทำสัญญาให้เช่าที่ดินของศาลเจ้าได้ แต่เนื่องจากขณะนี้มีความคิดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด และกระทรวงมหาดไทย เป็นโจทก์ฟ้องขับไล่ผู้อยู่ในที่ดินของศาลเจ้า แต่คดียังไม่ถึงที่สุด ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ได้พิพากษายกฟ้อง โดยให้เหตุผลว่าผู้ว่าราชการจังหวัดและกระทรวงมหาดไทยไม่มีอำนาจฟ้อง ฉะนั้นเพื่อตัดปัญหายุ่งยาก กรมอัยการจึงให้ความเห็นว่า ควรให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้าเข้าชื่อร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด และจังหวัด ลงนามในฐานะผู้ให้เช่าในสัญญาเช่าที่ดินดังกล่าวด้วย จังหวัดจึงขอให้กระทรวงมหาดไทยมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ลงนามในสัญญาเช่าร่วมกับผู้จัดการปกครองศาลเจ้าต่อไปนั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้ว เห็นชอบตามความเห็นของกรมอัยการ กล่าวคือ ถ้าที่ดินของ ศาลเจ้ามีโฉนด และโฉนดนั้นมีชื่อกระทรวงมหาดไทย หรือกรมมหาดไทย ตามกฎเสนาบตีฯ ข้อ 4 การทำ สัญญาเช่าที่ดิน เมื่อกระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาตให้เช่าได้แล้ว ขอมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ลงชื่อในสัญญาเช่าที่ดินร่วมกับผู้จัดการปกครองศาลเจ้าด้วย

จึงเรียนมาเพื่อถือเป็นทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พ.ต.อ. นครรัฐเขตต์

(ขุนนครรัฐเขตต์)

รองปลัดกระทรวง ลงนามแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ที่ 20576/2501

กระทรวงมหาดไทย

22 ธันวาคม 2501

เรื่อง ไม่อนุญาตให้ผู้จัดการปกครองหรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าเช่าอาคาร หรือที่ดินของศาลเจ้าที่ตนเป็นผู้ปกครองดูแลอยู่ เพื่อหาผลกำไร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

ด้วยปรากฏว่า ผู้จัดการปกครองหรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าบางรายได้เช่าอาคารหรือที่ดินของศาลเจ้าที่ตนเองเป็นผู้ปกครองดูแลอยู่ ไปให้เช่าช่วงเพื่อหาผลกำไร และบางรายก็ฉวยโอกาสทำสัญญาผูกมัดเช่าที่ดินของศาลเจ้า ซึ่งอยู่ในทำเลการค้าที่ดีไป แล้วทำการก่อสร้างอาคารให้เช่าเพื่อหาประโยชน์ใส่ตน ทำให้ศาลเจ้าขาดเงินรายได้สำหรับใช้จ่ายเพื่อการบูรณะซ่อมแซมและการกุศล เป็นเหตุให้ศาลเจ้าชำรุดทรุดโทรม นอกจากพฤติการณ์ดังกล่าวแล้ว ตามกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ข้อ 14 ก. กำหนดให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้ามีอำนาจเป็นโจทก์หรือจำเลยในคดีแพ่งและคดีอาญาอันเกี่ยวข้องกับเรื่องศาลเจ้าทุกประการ ฉะนั้น เมื่อผู้จัดการปกครองศาลเจ้าเป็นผู้เช่าอาคารหรือที่ดินของศาลเจ้าเสียเองเมื่อมีคดีเกิดขึ้นจะทำให้ยุ่งยากในทางปฏิบัติเกี่ยวแก่การฟ้องคดีอีกด้วย

ฉะนั้น ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ไม่อนุญาตให้ผู้จัดการปกครองหรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าเช่าอาคารหรือที่ดินของศาลเจ้า ซึ่งตนเป็นผู้ปกครองดูแลอยู่ไปเพื่อหาผลกำไร ส่วนผู้ที่ได้เช่าหรือทำสัญญาเช่าไปแล้ว เมื่อหมดอายุสัญญาเช่า ไม่อนุญาตให้ต่ออายุสัญญาเช่าอีกต่อไป โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าสัญญาเช่าดังกล่าวนั้นจะมีเงื่อนไขวางไว้อย่างใด เว้นแต่ผู้ที่เช่าอาคารหรือที่ดินของศาลเจ้าไว้เพื่ออยู่อาศัยเอง เมื่อกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นสมควรให้เช่าจะอนุญาตให้เช่าเพื่ออยู่อาศัยเองก็ได้

จึงเรียนมาเพื่อถือเป็นทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พ.ต.อ. นครรัฐเชตต์

(ขุนนครรัฐเชตต์)

รองปลัดกระทรวง ลงนามแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ที่ 3703/2502

กระทรวงมหาดไทย

2 มีนาคม 2502

เรื่อง กำหนดเวลาการขอต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

ด้วยปรากฏว่า การขอต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้าที่แล้ว ๆ มา ผู้เช่ามักจะขอต่ออายุสัญญาเมื่อใกล้จะหมดเวลาเช่าแม้บางจังหวัดจะได้กำหนดเวลาให้ผู้เช่าขอต่ออายุสัญญาเช่าล่วงหน้าไว้ในสัญญาเดิมก็กำหนดเวลาให้ต่อสัญญาไว้เพียงเล็กน้อย ไม่เป็นแนวเดียวกัน

ฉะนั้น เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยได้มีเวลาพิจารณาเรื่องราวการขอต่ออายุสัญญาเช่าโดยรอบคอบ และทันก่อนที่สัญญาเช่าจะหมดอายุ จึงให้กำหนดเงื่อนไขลงในสัญญาเช่าไว้ว่า “ให้ผู้เช่าขอต่ออายุสัญญาเช่าก่อนที่สัญญาเช่าจะหมดอายุ 3 เดือน หากผู้เช่าไม่ขอต่ออายุสัญญาเช่าภายในกำหนด ให้ถือว่าผู้เช่าไม่ประสงค์จะเช่าต่อไปอีกเมื่อหมดอายุสัญญาเช่าแล้ว ผู้ให้เช่ามีสิทธิให้ผู้อื่นเช่าได้” กับให้จังหวัดและอำเภอเอาใจใส่ตรวจตราเตือนให้ผู้เช่าขอต่ออายุสัญญาเช่าตามกำหนดด้วย

จึงเรียนมาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พ.ต.อ. นครรัฐเชตต์

(ขุนนครรัฐเชตต์)

รองปลัดกระทรวง ลงนามแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ที่ 13492/2502

กระทรวงมหาดไทย

2 กันยายน 2502

เรื่อง การเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด**อ้างถึง** ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดหา การใช้จ่าย และอำนาจการสั่งจ่ายเงินรายได้ต่าง ๆ ของศาลเจ้า พ.ศ. 2501**สิ่งที่ส่งมาด้วย** ตัวอย่างหนังสือสัญญาเช่าที่ดินของศาลเจ้า 1 ชุด ตัวอย่างหนังสือสัญญาเช่าอาคารของศาลเจ้า 1 ชุด และตัวอย่างหนังสือคำร้องขอเช่าที่ดินและอาคาร อย่างละ 1 ชุด

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยที่อ้างถึงข้อ 5 กำหนดให้ผู้ประสงค์จะขอเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้ายื่นเรื่องราวขอเช่าพร้อมด้วยความเห็นชอบของผู้จัดการปกครองและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าที่ขอเช่าต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อขออนุมัติต่อกระทรวงมหาดไทยก่อนทุกราย นั้น

จังหวัดที่มีการขอเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้าได้ส่งเรื่องราวไปให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแต่บางแห่งมิได้แจ้งรายละเอียดไปให้ทราบ ต้องสอบถามรายละเอียดมาใหม่ ทำให้เสียเวลา ฉะนั้น เพื่อให้การพิจารณาเรื่องราวของผู้เช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้ารวดเร็วยิ่งขึ้น จึงขอให้จังหวัดดำเนินการดังนี้ คือ

1. คำร้องของผู้เช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้านั้น ให้ระบุชื่อ สัญชาติ เชื้อชาติ ที่อยู่ และอาชีพของผู้ขอเช่า (ถ้าค้าขายหรือรับจ้างให้บอกด้วยว่าค้าขายหรือรับจ้างทำอะไร) กับแจ้งไปให้ทราบว่าขอเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้าใดตั้งอยู่ที่ใด มีเนื้อที่เท่าใด ถ้าขอเช่าอาคาร ๆ ก็ขึ้น จำนวนกี่ห้อง หมายเลขที่เท่าใด มีกำหนดระยะเวลาเท่าใด เสนอให้ค่าเช่าปีละ เดือนละเท่าใด เพื่อใช้ประโยชน์อะไร ตามตัวอย่างหนังสือคำร้องขอเช่าที่ได้ส่งมาให้ถือปฏิบัติพร้อมหนังสือนี้

2. บันทึกความเห็นของผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าที่ขอเช่า นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นควรอนุญาตให้เช่าตามที่ผู้ขอเช่าเสนอมานหรือไม่ โดยเฉพาะค่าเช่าเหมาะสมกับทำเลและสถานที่ขอเช่าหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสม ควรเรียกเก็บค่าเช่าเท่าใด และควรเรียกเก็บเงินค่าบำรุง ศาลเจ้าด้วยหรือไม่

3. บันทึกการตรวจสอบทำเลและสถานที่ที่ขอเช่าว่ามีสภาพเป็นอย่างไร กล่าวคือ

ก. ถ้าเป็นการขอเช่าที่ดิน ที่ดินนั้นมีสภาพเป็นที่ดินว่างเปล่า ที่สวน ที่นา ที่อยู่อาศัย หรืออยู่ในย่านชุมชน และทำเลการค้าเป็นอย่างไร ผู้เช่าได้เข้ามาตั้งแต่เมื่อใด

ข. ถ้าเป็นการเช่าอาคาร ผู้เช่าได้เข้ามาตั้งแต่เมื่อใด ตัวอาคารมีสภาพเป็นตึกแถวหรือห้องแถวไม้ กี่ชั้น ตั้งอยู่ในทำเลการค้าที่ดีหรือไม่ ได้ก่อสร้างตั้งแต่เมื่อใด ใครเป็นผู้ก่อสร้าง และตกเป็นกรรมสิทธิ์ของศาลเจ้าเมื่อใด (เมื่อได้รายงานไปแล้ว ครั้งต่อ ๆ ไปไม่ต้องรายงาน) ยังมั่นคงแข็งแรงหรือทรุดโทรม ถ้าชำรุดทรุดโทรมสมควรจะทำการก่อสร้างใหม่หรือไม่ ผู้เช่าได้เคยเสียเงินค่าบำรุงศาลเจ้าให้แก่ใครหรือไม่ ถ้าเสียเสียเท่าใด ตั้งแต่เมื่อใด อาคารข้างเคียงกับที่ขอเช่า เรียกเก็บค่าเช่ากันอย่างไร เจ้าของอาคารข้างเคียงเก็บเงินกินเปล่าจากผู้เช่าหรือไม่ ถ้าเรียกเก็บ ๆ เท่าใด ภายในระยะเวลาเท่าใด

4. แผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งตัวศาลเจ้า ที่ตั้งสถานที่ที่ขอเช่า และบริเวณใกล้เคียงพร้อมทั้งภาพถ่าย (ถ้ามี)

5. ร่างสัญญาเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้าแล้วแต่กรณี โดยถือตามแบบตัวอย่างซึ่งได้ส่งมาพร้อมหนังสือนี้

ในกรณีที่เป็นการขอเช่าที่ดินมีกำหนดเวลาเกินกว่า 3 ปี ซึ่งจะต้องจดทะเบียนนิติกรรมต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ก็ให้ใช้สัญญาเช่าที่ดินซึ่งได้ส่งมาให้ดำเนินการนี้เช่นเดียวกัน

จึงเรียนมาเพื่อถือเป็นทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พล.ต.อ.ชาติตระการโกศล

(หลวงชาติตระการโกศล)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

(ตัวอย่าง)

หนังสือคำร้องขอเช่าที่ดินของศาลเจ้า

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....

สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....อาชีพ.....

อยู่บ้านเลขที่..... ถนน, ตรอก, ซอย หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

มีความประสงค์ขอเช่าที่ดินของศาลเจ้า.....ซึ่งตั้งอยู่ ณ ถนน, ตรอก, ซอย

..... หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

จำนวนเนื้อที่.....ตารางวา (ตารางเมตร) เพื่อใช้ทำประโยชน์.....

มีกำหนด.....ปี ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ข้าพเจ้าขอเสนอให้ค่าเช่าปีละ

(เดือนละ).....บาท และขอให้เงินค่าบำรุงศาลเจ้า.....บาท

ภายในกำหนดเวลา.....ปี (ในกรณีที่ขอต่ออายุสัญญาเช่า ให้เพิ่มข้อความต่อไปนี้ คือ “ที่ดินที่ข้าพเจ้า

ขอเช่านี้ ข้าพเจ้าได้เช่าอยู่แล้ว และสัญญาเช่าจะหมดอายุวันที่.....เดือน.....

พ.ศ..... ข้าพเจ้าจึงยื่นคำร้องขอเช่าไปตามระเบียบ คือ ยื่นคำร้องก่อนจะหมดอายุสัญญาเช่า

3 เดือน”)

ขอได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ข้าพเจ้าได้เช่าที่ดินของศาลเจ้าตามความประสงค์ดังกล่าวข้างต้นด้วย

ขอแสดงความนับถือ

.....

(.....)

(ตัวอย่าง)

หนังสือสัญญาเช่าที่ดินของศาลเจ้า.....

หนังสือสัญญานับนี้ทำขึ้น ณ ศาลากลางจังหวัด.....
 เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ระหว่าง.....
 ผู้ว่าราชการจังหวัด.....กับ.....
 ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า.....ซึ่งต่อไปในสัญญานี้จะเรียกว่า 'ผู้ให้เช่า'
 ฝ่ายหนึ่ง กับ.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....
 อาชีพ.....อยู่บ้านเลขที่.....ถนน, ตรอก, ซอย.....
 หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 ซึ่งต่อไปในสัญญานี้จะเรียกว่า 'ผู้เช่า' อีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้ให้เช่าตกลงให้เช่า และผู้เช่าตกลงรับเช่าที่ดินโฉนดที่.....
 ระบุว่า.....เลขที่ดิน..... (บางส่วน) เนื้อที่.....ตารางวา
 ซึ่งเป็นที่ดินของศาลเจ้า.....ตั้งอยู่ถนน, ตรอก, ซอย.....
 หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 เพื่อ.....(ปลูกบ้านอยู่อาศัย หรือใช้ทำประโยชน์อื่นใด
 ให้ระบุไว้ให้ชัดเจน) สภาพที่ดินเป็น.....(ที่ชุมชนการค้า
 ที่อยู่อาศัย หรือที่สวน ที่นา) ที่ดินที่ขอเช่ามีอาณาเขต ติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ยาว.....วา	ติดต่อกับ.....
ทิศใต้	ยาว.....วา	ติดต่อกับ.....
ทิศตะวันออก	ยาว.....วา	ติดต่อกับ.....
ทิศตะวันตก	ยาว.....วา	ติดต่อกับ.....

ข้อ 2. ผู้เช่าสัญญาว่า จะทำการก่อสร้างอาคาร.....
(ตึกแถวหรือห้องแถวไม้ กี่ชั้น กี่ห้อง) ตามแบบแปลนแผนผังที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้แล้วเสร็จ
 ภายใน.....เดือน นับแต่วันทำสัญญานี้เป็นต้นไป และเมื่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้เช่าสัญญาว่าจะยก
 กรรมสิทธิ์อาคารให้เป็นของศาลเจ้าทันที และให้ผู้เช่ามีสิทธิเช่าได้ต่อไปภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญานี้

ข้อ 3. ผู้เช่าตกลงให้ค่าเช่าเป็นรายปี (รายเดือน) ๆ ละ.....บาท
 (.....) และจะให้เงินค่าบำรุงศาลเจ้าในวันทำสัญญาอีก.....บาท
 (.....) ผู้เช่าสัญญาว่าจะชำระเงินค่าเช่างวดเดียวตลอดปีในวันทำสัญญาเช่า
 (กรณีชำระค่าเช่าเป็นรายเดือน ให้เปลี่ยนเป็นว่า จะชำระเงินค่าเช่าภายในวันที่ 5 ของเดือนหนึ่งๆ)

ข้อ 4. สัญญานี้มีอายุ.....ปี นับตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เมื่อครบกำหนดอายุสัญญานี้แล้ว หากผู้เช่า
 และผู้ให้เช่ามีความประสงค์จะเช่าและให้เช่ากันต่อไป ก็จะได้ทำสัญญากันใหม่

ข้อ 5. ผู้เช่าสัญญาว่าจะขอต่ออายุสัญญาเช่า ก่อนที่สัญญานี้จะหมดอายุ 3 เดือน หากผู้เช่าไม่ขอต่ออายุสัญญาเช่าภายในกำหนด ให้ถือว่า ผู้เช่าไม่ประสงค์จะเช่าอีกต่อไป เมื่อครบอายุสัญญาเช่าแล้ว ผู้ให้เช่ามีสิทธิให้ผู้อื่นเช่าได้ ผู้เช่าไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ จากผู้ให้เช่า ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

ข้อ 6. ในระหว่างอายุสัญญาเช่านี้ หากมีภาษีอากรใด ๆ อันพึงจะต้องชำระตามกฎหมายหรือเทศบัญญัติ ผู้เช่าสัญญาว่าเป็นผู้ชำระเองทั้งสิ้น โดยผู้เช่าไม่มีสิทธิเรียกร้องคืนจากผู้ให้เช่า ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

ข้อ 7. ผู้เช่าสัญญาว่าจะไม่มีโอนสิทธิการเช่านี้ให้ผู้อื่นเช่าช่วงไปเป็นอันขาด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

ข้อ 8. ผู้เช่าสัญญาว่าจะไม่ทำการใด ๆ อันเป็นที่น่ารังเกียจหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยหรือความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงที่เช่านี้เป็นอันขาด

ข้อ 9. ถ้าผู้เช่าประพฤติผิดสัญญาข้อหนึ่งข้อใด ผู้ให้เช่ามีสิทธิบอกเลิกสัญญาเช่าได้ทันที โดยผู้เช่าไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิดสัญญาแต่อย่างใด และผู้ให้เช่ามีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิดสัญญานี้จากผู้เช่าได้อีกด้วย

หนังสือสัญญานี้ทำขึ้น 5 ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ผู้ให้เช่ายึดถือไว้ 1 ฉบับ ผู้เช่า 1 ฉบับ เก็บรักษาไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ.....1 ฉบับ เก็บรักษาไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด.....1 ฉบับ และส่งกระทรวงมหาดไทย 1 ฉบับ ผู้เช่าและผู้ให้เช่าได้ตรวจข้อความในสัญญานี้แล้ว เห็นว่าถูกต้องตรงกับเจตนาของตนทุกประการแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ให้เช่า

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ให้เช่า

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้เช่า

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน-เขียน

(.....)

(ตัวอย่าง)

หนังสือคำร้องขอเช่าอาคารของศาลเจ้า

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี

สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....อาชีพ.....อยู่บ้านเลขที่.....

ถนน, ตรอก, ซอย.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....มีความประสงค์ขอเช่าอาคารของศาลเจ้า

.....จำนวน.....ห้อง หมายเลขที่.....

ซึ่งตั้งอยู่ ณ ถนน, ตรอก, ซอย.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

เพื่อใช้ทำประโยชน์.....

มีกำหนด.....ปี ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ถึง วันที่.....

เดือน.....พ.ศ.....ข้าพเจ้าขอเสนอให้ค่าเช่าเดือนละ.....บาท

ต่อห้อง และขอให้เงินค่าบำรุงศาลเจ้า.....บาท ภายในกำหนดเวลา.....ปี

(ในกรณีที่ขอต่ออายุสัญญาเช่า ให้เพิ่มข้อความต่อไปนี้คือ “อาคารที่ข้าพเจ้าขอเช่านี้ ข้าพเจ้าได้เช่าอยู่แล้ว

และสัญญาเช่าจะหมดอายุ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ข้าพเจ้าจึงขอยื่นคำร้อง

ขอเช่าต่อไปตามระเบียบ คือ ยื่นคำร้องก่อนจะหมดอายุสัญญาเช่า 3 เดือน”

ขอได้โปรดพิจารณาอนุญาต ให้ข้าพเจ้าได้เช่าอาคารของศาลเจ้าตามความประสงค์ดังกล่าวข้างต้นด้วย

ขอแสดงความนับถือ

.....

(.....)

(ตัวอย่าง)

หนังสือสัญญาเช่าอาคารของศาลเจ้า.....

หนังสือสัญญานี้ทำ ณ ที่ว่าการอำเภอ.....จังหวัด.....
 เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ระหว่าง.....
 ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า.....ซึ่งต่อไปในสัญญานี้จะเรียกว่า 'ผู้ให้เช่า'
 ฝ่ายหนึ่ง กับ.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....
 อาชีพ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่ ถนน, ตรอก, ซอย.....
 ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ซึ่งต่อไปในสัญญานี้
 จะเรียกว่า 'ผู้เช่า' ฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงทำสัญญาดังมีข้อความต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้ให้เช่าตกลงให้เช่า และผู้เช่าตกลงรับเช่า.....
 (อาคารที่เช่า, ตึกแถวหรือห้องแถว กี่ชั้น) จำนวน.....ห้อง หมายเลขที่.....
 หมู่ที่.....ถนน, ตรอก, ซอย.....ตำบล.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....ซึ่งตั้งอยู่ในที่ดินของศาลเจ้า.....
 โฉนดที่ดินเลขที่.....

ข้อ 2. ผู้เช่าตกลงให้ค่าเช่าแก่ผู้ให้เช่าเป็นรายเดือน ๆ ละ.....บาท
 (.....) และผู้เช่าสัญญาว่าจะชำระเงินค่าเช่าล่วงหน้าภายในวันที่ 5 ของเดือนหนึ่งๆ

ข้อ 3. ผู้เช่าสัญญาจะให้เงินค่าบำรุงศาลเจ้าในวันทำสัญญาอีก.....บาท
 (.....)

ข้อ 4. สัญญานี้มีอายุ.....ปี นับตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เมื่อครบกำหนดอายุสัญญานี้แล้ว หากผู้เช่า
 และผู้ให้เช่ามีความประสงค์จะเช่าและให้เช่ากันต่อไป ก็จะได้ทำสัญญากันใหม่

ข้อ 5. ผู้เช่าสัญญาว่าจะไม่ทำการดัดแปลงแก้ไข หรือต่อเติม ซ่อมแซมอาคารที่เช่าทั้งหมดหรือ
 บางส่วนเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ให้เช่า หรือผู้แทนผู้ให้เช่าเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ 6. บรรดาสิ่งก่อสร้างที่ผู้เช่าได้รับอนุญาตจากผู้ให้เช่า ให้กระทำได้ตามข้อ 5 ให้ตกเป็นทรัพย์สิน
 ของผู้ให้เช่าทั้งสิ้น โดยผู้เช่าไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายใดๆ คืน และเมื่อผู้เช่าเลิกเช่าอาคารนี้แล้ว ผู้เช่าจะ
 รื้อถอนหรือทำลายสิ่งก่อสร้างดังกล่าวมิได้

ข้อ 7. ผู้เช่าสัญญาว่าจะขอต่ออายุสัญญาเช่า ก่อนที่สัญญานี้จะหมดอายุ 3 เดือน หากผู้เช่าไม่ขอ
 ต่ออายุ สัญญาเช่าภายในกำหนด ให้ถือว่าผู้เช่าไม่ประสงค์จะเช่าอีกต่อไป เมื่อหมดอายุสัญญาเช่าและผู้ให้เช่า
 มีสิทธิให้ผู้อื่นเช่าได้ โดยผู้เช่าไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ จากผู้ให้เช่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

ข้อ 8. ในระหว่างอายุสัญญานี้หากอาคารที่เช่านี้เกิดชำรุดหรือเสียหายไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วน
 ผู้เช่าสัญญาว่าจะทำการซ่อมแซมให้คงคืนสภาพเดิมทันที หรือตามคำแนะนำของผู้ให้เช่า โดยใช้จ่ายจากทุน
 ทรัพย์สินส่วนตัวของผู้เช่าเองทั้งสิ้น

ข้อ 9. ในระหว่างอายุสัญญานี้ หากมีภาษีอากรใด ๆ อันพึงจะต้องชำระตามกฎหมายหรือเทศบัญญัติผู้เช่าสัญญาว่าจะเป็นผู้ชำระเองทั้งสิ้นโดยผู้เช่าไม่มีสิทธิเรียกร้องคืนจากผู้ให้เช่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

ข้อ 10. ผู้เช่ายอมให้ผู้ให้เช่าหรือผู้แทนผู้ให้เช่าเข้าไปในอาคารที่ให้เช่า เพื่อตรวจสอบสภาพความมั่นคง ความสะอาด และเมื่อผู้ให้เช่าหรือผู้แทนผู้ให้เช่าแนะนำให้ผู้เช่าดำเนินการเพื่อการดังกล่าวแล้ว ผู้เช่าจะปฏิบัติตามคำแนะนำนั้น ๆ ทุกประการ

ข้อ 11. ผู้เช่าสัญญาว่าจะไม่นำอาคารที่เช่านี้ไปให้ผู้อื่นเช่าช่วงเป็นอันขาด ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน

ข้อ 12. ผู้เช่าสัญญาว่าจะไม่ทำการใด ๆ อันเป็นที่รังเกียจหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย หรือ ความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน ในบริเวณใกล้เคียงอาคารที่เช่า

ข้อ 13.

ข้อ 14. ถ้าผู้เช่าประพฤติดิตสัญญาข้อหนึ่งข้อใด ผู้ให้เช่ามีสิทธิบอกเลิกสัญญาเช่าได้ทันที โดยผู้เช่าไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิดสัญญาแต่อย่างใด และผู้ให้เช่ามีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิดสัญญานี้จากผู้เช่าได้อีกด้วย

หนังสือสัญญานี้ทำขึ้น 5 ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ผู้ให้เช่ายึดถือไว้ 1 ฉบับ ผู้เช่า 1 ฉบับ เก็บรักษาไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ..... 1 ฉบับ เก็บรักษาไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด..... 1 ฉบับ และส่งกระทรวงมหาดไทย 1 ฉบับ ผู้เช่าและผู้ให้เช่าได้ตรวจข้อความในสัญญานี้แล้ว เห็นว่าถูกต้องตรงกับเจตนาของตนทุกประการแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ให้เช่า

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้เช่า

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน-เขียน

(.....)

ที่ มท 0313/21230

กระทรวงมหาดไทย

10 ตุลาคม 2522

เรื่อง การแต่งตั้งถอดถอนผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร**อ้างถึง** หนังสือ ที่ มท. 0313/11778 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2520

ตามหนังสือที่อ้างถึงกระทรวงมหาดไทยได้แจ้งให้กรุงเทพมหานคร ดำเนินการส่งมอบกิจการงานเกี่ยวกับศาลเจ้าในเขตกรุงเทพมหานครทั้งหมดให้กับกรมการปกครอง ซึ่งเป็นการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 และกรุงเทพมหานครได้ทำการส่งมอบงานเกี่ยวกับกิจการศาลเจ้าให้กับกรมการปกครอง เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ตั้งแต่เดือนกันยายน 2520 นั้น

บัดนี้ กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาบทวนอำนาจหน้าที่การแต่งตั้งถอดถอนผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าในเขตกรุงเทพมหานคร โดยอาศัยเหตุผลตามกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 แล้วเห็นว่าอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งถอดถอนผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นอำนาจของอธิบดีกรมการปกครอง เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับงานการทะเบียนศาลเจ้าเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยจึงขอให้กรุงเทพมหานครดำเนินการดังนี้ คือ

1. ให้กรุงเทพมหานครแจ้งรายชื่อผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดพระนคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดธนบุรี หรือผู้ว่าราชการนครหลวงกรุงเทพธนบุรี ได้แต่งตั้งไปแล้วไปยังกรมการปกครองโดยด่วน

2. หากจะมีการแต่งตั้งถอดถอนผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าใหม่ให้กรุงเทพมหานครส่งรายชื่อผู้ที่สมควรจะได้รับการพิจารณาแต่งตั้ง พร้อมด้วยหลักฐานตลอดจนให้ความคิดเห็นเสนอไปยังกรมการปกครองพิจารณาแต่งตั้งต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พลเอก เล็ก แนวมาลี

(เล็ก แนวมาลี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

โทร. 2820776

ที่ มท 0313/ว 7982

กรมการปกครอง

14 มกราคม 2523

เรื่อง การสำรวจศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. แบบสำรวจ แบบ 1 จำนวน 3 ฉบับ
 2. แบบสำรวจ แบบ 2 จำนวน 3 ฉบับ
 3. คำอธิบายแสดงรายละเอียด จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยได้มีศาลเจ้าที่จดทะเบียนแล้วตามกฎหมายดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 จำนวนหลายแห่งได้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งผู้บริหาร ตลอดจนทรัพย์สิน และขนาดเนื้อที่ดินของศาลเจ้าโดยมิได้รายงานการเปลี่ยนแปลงไปยังกระทรวงมหาดไทย ทำให้ข้อมูลที่มีอยู่ไม่เป็นไปอย่างปัจจุบัน และได้มีการจัดตั้ง ศาลเจ้าเอกชนขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งศาลเจ้านี้ทางราชการยังไม่สามารถเข้าควบคุมให้ดำเนินการเป็นแบบอย่างเดียวกันได้

ฉะนั้น เพื่อให้การควบคุมศาลเจ้าทั้งที่อยู่ในและนอกบังคับ ตามกฎหมายดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลประการหนึ่ง จึงขอได้โปรดให้จังหวัดดำเนินการสำรวจหาข้อมูลบางประการ ดังนี้

1. สำหรับศาลเจ้าที่จดทะเบียนแล้วตามกฎหมายดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ให้สำรวจตามแบบสำรวจ แบบ 1 ซึ่งประกอบด้วย ชื่อศาลเจ้า ที่ตั้ง จำนวนเนื้อที่ดินทั้งหมด ขนาดและลักษณะอาคารของศาลเจ้า จำนวนเนื้อที่ดินที่ให้ผู้อื่นเช่าลักษณะและจำนวนอาคารที่ให้ผู้อื่นเช่า ผลประโยชน์อื่น ๆ ชื่อผู้จัดการปกครองศาลเจ้า อายุ และชื่อผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า อายุ
2. สำหรับศาลเจ้าที่ตั้งในที่เอกชนยังไม่ได้จดทะเบียนศาลเจ้าให้สำรวจตามแบบสำรวจ แบบ 2 ซึ่งประกอบด้วยชื่อศาลเจ้า ที่ตั้ง จำนวนเนื้อที่ดินทั้งหมด ขนาดและลักษณะอาคารของศาลเจ้าจำนวนเนื้อที่ดินที่ให้ผู้อื่นเช่าลักษณะและจำนวนอาคารที่ให้ผู้อื่นเช่าผลประโยชน์อื่น ๆ ชื่อผู้ดูแลศาลเจ้า อายุ
3. ให้จังหวัดที่มีศาลเจ้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ซึ่งมีรายได้และได้ส่งเงินรายได้ไปฝากที่กรมการปกครองตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเงินของศาลเจ้า พ.ศ. 2520 ตรวจสอบยอดเงินฝากแต่ละศาลเจ้าว่าได้จัดส่งไปกรมการปกครองแห่งละเท่าใด ยังเหลือเก็บอยู่จังหวัดแห่งละเท่าใด

ส่วนรายละเอียดของข้อมูลในแบบสำรวจทั้งสองนั้นได้แนบมาพร้อมหนังสือนี้ด้วยแล้ว และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ขอให้โปรดจัดส่งไปกรมการปกครอง จำนวน 1 ชุด อย่างช้าภายในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2523

จึงเรียนมาเพื่อขอให้โปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ดำรง สุนทรสารทูล

(นายดำรง สุนทรสารทูล)

อธิบดีกรมการปกครอง

กองการทะเบียน

โทร. 2820776

ศาลเจ้าที่ยังไม่ได้จดทะเบียนแล้วตามกฎหมายลำดับที่ ๓

จังหวัด..... พ.ศ. 2523

ที่	ชื่อศาลเจ้า หรือโรงเจ	ที่ตั้ง	จำนวน เนื้อที่ดิน ทั้งหมด	ขนาดและ ลักษณะอาคาร ของศาลเจ้า	จำนวนเนื้อ ที่ดินที่ให้ ผู้อื่นเช่า	ลักษณะและ จำนวนอาคาร ที่ศาลเจ้าที่ให้ ผู้อื่นเช่า	ผลประโยชน์ อื่นๆ	ชื่อผู้ดูแล ศาลเจ้า อายุ	หมายเหตุ

ที่ มท 0313/ว 76783

กรมการปกครอง

2 กรกฎาคม 2523

เรื่อง การสำรวจศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือ ที่ มท 0313/ว 7982 ลงวันที่ 14 มกราคม 2523

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสำรวจ จำนวน 5 ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมการปกครองได้ขอให้ทุกจังหวัด และกรุงเทพมหานคร สำรวจศาลเจ้าทั้งที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียน ตามกฎเสนาบดีว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 รวมทั้งให้ตรวจสอบยอดเงินฝากเงินรายได้ของศาลเจ้าแต่ละแห่งที่ได้ส่งไปเก็บรักษาที่กรมการปกครองแล้ว โดยให้แจ้งผลการสำรวจภายในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2523 นั้น

กรมการปกครองได้ตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่า ยังมีบางจังหวัดไม่ได้แจ้งผลการตรวจสอบยอดเงินฝากเงินรายได้ศาลเจ้าส่งไปเก็บรักษาที่กรมการปกครองไปให้ทราบ ฉะนั้น จึงขอเรียนเตือนมาให้ปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวภายในวันที่ 7 สิงหาคม 2523 ด้วย

อนึ่ง เพื่อให้เกิดความถูกต้องและเป็นแนวทางเดียวกัน จึงขอให้สำรวจตามแบบที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ หากจังหวัดใดไม่มีเงินรายได้ส่งไปเก็บรักษาที่กรมการปกครอง ก็ขอให้ยืนยันเป็นหลักฐานด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ดำรง สุนทรสารทูล

(นายดำรง สุนทรสารทูล)

อธิบดีกรมการปกครอง

กองการทะเบียน

โทร. 2820776

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ
(.....)
ลงชื่อ.....ผู้สำรวจ
(.....)

บัญชีแสดงยอดเงินรายได้ศาลเจ้าที่ส่งมาเก็บรักษาที่ ปค.
จังหวัด.....

ที่	ชื่อศาลเจ้า หรือโรงเจ	รายได้จาก ค่าเช่าที่ดิน	รายได้จาก ค่าเช่าอาคาร	รายได้จาก ค่าบำรุง	รายได้จาก ผู้บริจาค	รายได้ อื่นๆ	รวมเงินที่ศาล เจ้าส่งมาเก็บ รักษาที่ จว.	รวมเงินที่ จว. ส่งมาเก็บ รักษาที่ ปค.	หมายเหตุ
									ให้ระบุขนาดเนื้อ ที่ดินหรืออาคาร ที่ให้เช่าตั้งแต่ เมื่อใด ค่าเช่า เท่าใด

ที่ มท 0313/ว 3978

กรมการปกครอง

9 กันยายน 2523

เรื่อง ตรวจสอบที่ดินศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร**อ้างถึง** หนังสือที่ มท 0313/ว 7982 ลงวันที่ 14 มกราคม 2523

หนังสือที่ มท 0313/ว 76783 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2523

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมการปกครอง ได้ขอให้ทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานครสำรวจศาลเจ้า ทั้งที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 รวมทั้งให้ตรวจสอบยอดเงินฝากเงินรายได้ของศาลเจ้าที่ได้จัดส่งไปเก็บรักษาที่กรมการปกครอง นั้น

เนื่องด้วยกระทรวงการคลังได้มีความเห็นเกี่ยวกับที่ดินและเงินรายได้ของศาลเจ้าดังนี้

1. ถ้าศาลเจ้าตั้งอยู่ในที่ดินของรัฐบาลซึ่งเป็นอสังหาริมทรัพย์ ที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ เพราะที่ดินแต่เดิมเป็นของรัฐบาลอยู่แล้ว การปลูกสร้างศาลเจ้าในที่ดินของรัฐบาลไม่ทำให้สภาพการเป็นที่ราชพัสดุหมดไป ฉะนั้นผลประโยชน์ที่ได้รับจากการให้เช่าที่ดินหรืออาคารท้องถื่นที่ปลูกสร้างในที่ดินนั้น จะต้องนำส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดิน
2. ถ้าศาลเจ้าตั้งอยู่ในที่ดินอื่น ซึ่งอาจเป็นที่ดินที่รัฐบาลปกปักรักษาตามมาตรา 122 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 หรือเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304 (1) และ (2) กรณีนี้ไม่เป็นที่ราชพัสดุ ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518
3. ที่ดินของเอกชนที่ยกให้เป็นสมบัติสำหรับศาลเจ้าโดยสิทธิขาด ตามกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า ข้อ 4 ซึ่งกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินแทน เนื่องจากศาลเจ้ามิได้เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย กรณีที่ดินดังกล่าวไม่เป็นที่ราชพัสดุ เพราะศาลเจ้ามิใช่สาธารณสมบัติของแผ่นดินผู้ยกให้มิได้เจตนายกให้เพื่อใช้ในราชการ

สำหรับกรณี 2 และ 3 เมื่อไม่เป็นที่ราชพัสดุ ผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่ศาลเจ้าได้รับจากการใช้ที่ดินดังกล่าว จึงเป็นรายได้ของศาลเจ้าเองไม่ต้องนำส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดิน

ฉะนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาที่ดินและเงินรายได้ของศาลเจ้าเป็นไปโดยถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ จึงขอให้สำรวจและตรวจสอบที่ดินศาลเจ้าเพิ่มเติมอีก โดยให้จัดส่งไปยังกรมการปกครองภายในวันที่ 15 ตุลาคม 2523 ดังนี้

1. ตรวจสอบหลักฐานโฉนดที่ดิน หรือหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินของศาลเจ้าที่จดทะเบียนแล้วว่ามีอยู่ครบถ้วนหรือไม่ แล้วให้ถ่ายภาพหรือสำเนาหลักฐานดังกล่าวไปยังกรมการปกครองเพื่อประกอบการพิจารณาแยกประเภทศาลเจ้าต่อไป

2. หากหลักฐานตามข้อ 1 หาไม่พบ ให้ตรวจสอบจากหลักฐานหรือพยานบุคคลที่เชื่อถือได้ว่าศาลเจ้าแห่งนั้นมีประวัติความเป็นมาอย่างไร ก่อนจัดตั้งศาลเจ้าสถานที่ดินเป็นอย่างไร ใครเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น

3. มีศาลเจ้าแห่งใดที่มีผู้อุทิศที่ดินและจดทะเบียนแล้วยังไม่ได้จัดทำโฉนด ในนามกรมพระนครบาล หรือกรมการปกครองตามแต่กรณี ขอให้รีบดำเนินการโดยด่วนด้วย

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ดำรง สุนทรสารทูล

(นายดำรง สุนทรสารทูล)

อธิบดีกรมการปกครอง

กองการทะเบียน

โทร. 2820776

ที่ มท 0313/ว 349

กรมการปกครอง

1 พฤศจิกายน 2525

เรื่อง กรรมสิทธิ์ที่ดินและการเงินของศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร**อ้างถึง** หนังสือ ที่ มท 0313/ว 7982 ลงวันที่ 14 มกราคม 2523

หนังสือ ที่ มท 0313/ว 3978 ลงวันที่ 9 กันยายน 2523

ตามที่กรมการปกครองได้มีหนังสือขอให้ทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ดำเนินการตรวจสอบที่ดินและบัญชีเงินรายได้ของศาลเจ้าที่ฝากเก็บรักษาไว้ที่กรมการปกครอง นั้น

เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ที่ดินและบัญชีการเงินของศาลเจ้าเป็นไปโดยถูกต้องและสามารถตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงขอได้โปรดให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานทะเบียนศาลเจ้าดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบและยืนยันยอดเงินฝากที่ได้ส่งไปเก็บรักษาไว้ที่กรมการปกครอง ตามที่ได้ส่งจริง ณ วันที่ 30 กันยายน 2525 โดยให้ถือวันส่งเป็นเกณฑ์และขอได้โปรดแจ้งกรมการปกครองทราบภายในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2525

2. สำหรับปีต่อ ๆ ไปให้ตรวจสอบและยืนยันเงินฝากในวันที่ 30 กันยายน ของทุก ๆ ปี โดยให้แจ้งกรมการปกครองทราบภายในวันที่ 15 ตุลาคม ของแต่ละปี

3. ให้จังหวัดที่มีศาลเจ้าที่ได้ขึ้นทะเบียน แต่ยังไม่ปรากฏหลักฐานกรรมสิทธิ์ที่ดินแน่ชัดดำเนินการขออนุญาตออกโฉนดหรือหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินของศาลเจ้าในนามกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ที่ศาลเจ้า...) ตามข้อ 4 ของกฎเสนาบติ ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ให้ถูกต้องต่อไป

ส่วนศาลเจ้าใดที่ได้ขึ้นทะเบียนและตั้งอยู่ในที่ดินราชพัสดุ ให้จังหวัดพิจารณาดำเนินการส่งเงินรายได้ของศาลเจ้า จากส่วนที่เป็นค่าเช่าที่ดินหรืออาคารเข้าคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดิน ตามระเบียบกระทรวงการคลังเมื่อดำเนินการแล้วแจ้งให้กรมการปกครองทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดดำเนินการต่อไป ผลเป็นประการใดขอได้โปรดแจ้งกรมการปกครองทราบโดยด่วนด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) โชดก วีรธรรม พูลสวัสดิ์
(นายโชดก วีรธรรม พูลสวัสดิ์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

กองการทะเบียน

โทร. 2820776

ที่ มท 0313/ว 15183

กรมการปกครอง

10 กุมภาพันธ์ 2526

เรื่อง การขอต่ออายุสัญญาเช่าที่ดิน หรืออาคารของศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 3703/2502 ลงวันที่ 2 มีนาคม 2502

ด้วยในการประชุมคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้า ครั้งที่ 1/2526 เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2526 ที่ประชุมสังเกตว่า การขอต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้า ผู้เช่ามักจะขอต่ออายุสัญญาเช่าเมื่อใกล้หมดสัญญาเช่าหรือบางรายหมดสัญญาเช่าไปแล้ว ทำให้ไม่สามารถพิจารณาได้รอบคอบเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย และทันกำหนดเวลา ซึ่งลักษณะดังกล่าวอาจเป็นเหตุให้ศาลเจ้าต้องเสียผลประโยชน์ได้

ฉะนั้น เพื่อให้การพิจารณาเกี่ยวกับการขอต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้าเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ จึงขอได้โปรดกำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเร่งรัดให้ผู้เช่าทุกรายยื่นเรื่องราวขอต่ออายุสัญญาเช่าก่อนจะหมดระยะเวลาเช่าอย่างน้อยสามเดือน ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 3703/2502 ลงวันที่ 2 มีนาคม 2502 โดยเคร่งครัดด้วย หากไม่ดำเนินการภายในกำหนด อาจไม่พิจารณาให้ต่ออายุสัญญาตามเสนอ ถ้าการดำเนินการล่าช้าดังกล่าวเกิดจากเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบ ขอได้โปรดพิจารณาลงโทษตามอำนาจหน้าที่ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) **โชดก วีรธรรม พูลสวัสดิ์**
(นายโชดก วีรธรรม พูลสวัสดิ์)
 รองอธิบดี รักษาการแทน
 อธิบดีกรมการปกครอง

กองการทะเบียน

โทร. 2820776

ที่ มท 0402/ว 1070

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กท 10200

4 ตุลาคม 2526

เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

ตามที่กระทรวงมหาดไทย ได้มอบหมายให้ทุกจังหวัดเป็นหน่วยงานชั้นต้น ทำหน้าที่กลั่นกรองเกี่ยวกับเรื่องการเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า เช่น รวบรวมคำร้อง ตรวจสอบสถานที่ กำหนดอัตราค่าเช่าตามทำเล และส่งให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา นั้น

นับตั้งแต่กระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้จังหวัดดำเนินการดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน การดำเนินการเกี่ยวกับการเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า ยังไม่ได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เดียวกัน ทำให้เกิดการลักลั่น บางจังหวัดเก็บอัตราค่าเช่าสูง แต่บางจังหวัดเก็บอัตราค่าเช่าต่ำ ทั้ง ๆ ที่ทำเลที่ตั้งอยู่ในทำเลย่านการค้าเจริญเท่าเทียมกัน ฉะนั้น เพื่อให้การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้าทั่วประเทศให้อยู่ในหลักเกณฑ์เดียวกัน กระทรวงมหาดไทยจึงขอวางหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ถือปฏิบัติ โดยให้เริ่มใช้ตั้งแต่ผู้เช่าได้ต่ออายุสัญญาเช่าครั้งใหม่ หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตัวคู่สัญญา หรือเมื่อมีการทำสัญญาเช่าใหม่ดังต่อไปนี้คือ

1. อัตราค่าเช่าที่ดิน ให้คิดตามทำเล ดังนี้

1.1 เพื่ออยู่อาศัย คิดตารางวาละ	0.25 - 6.00 บาท ต่อเดือน
1.2 เพื่อทำไร่ ทำนา คิดไร่ละ	20.00 - 150.00 บาท ต่อปี
1.3 เพื่อการเกษตรกรรมอื่น ๆ คิดไร่ละ	200.00 - 300.00 บาท ต่อปี
1.4 เพื่อการอุตสาหกรรม คิดตารางวาละ	1.00 - 10.00 บาท ต่อเดือน

เฉพาะส่วนที่ตั้งตัวอาคาร นอกนั้นให้คิดเท่ากับการเช่าเพื่ออยู่อาศัย

- 1.5 เพื่อปลูกสร้างอาคารพาณิชย์ คิดตารางวาละ 1.00 - 12.00 บาท ต่อเดือน

เฉพาะส่วนที่ตั้งตัวอาคาร นอกนั้นคิดเท่ากับการเช่าเพื่ออยู่อาศัย

1.6 เพื่อปลูกสร้างโรงเรียน เฉพาะส่วนที่สร้างอาคารให้คิดเท่ากับการเช่าเพื่ออยู่อาศัย ส่วนที่เป็นสนามหรือบริเวณ ให้คิดในอัตราครึ่งหนึ่งของอัตราค่าเช่าเพื่ออยู่อาศัย

- 1.7 เพื่อกิจการอื่น ๆ นอกจากข้อ 1.1 ถึง 1.6 ให้เสนอกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเป็นการเฉพาะรายอัตราค่าเช่าของผู้เช่ารายใด หากเสนอไว้สูงกว่าเกณฑ์ค่าเช่าที่กำหนดข้างต้น ให้เก็บค่าเช่าตามอัตราที่เสนอ

2. อัตราค่าเช่าอาคาร ให้คิดตามทำเลดังนี้

- 2.1 ตึกแถวหรืออาคารพาณิชย์ ขนาดมาตรฐานเนื้อที่ 48 ตารางเมตร ให้คิดอัตราขั้นต่ำ ชั้นละ 50.00 บาท ต่อคูหาต่อเดือน หากเนื้อที่มากหรือน้อยกว่าให้คิดเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามส่วน

- 2.2 อาคารโดยสภาพเป็นที่อยู่อาศัยได้อย่างเดียว ให้คิดอัตราขั้นต่ำชั้นละ 40.00 บาท ต่อคูหาต่อเดือน

- 2.3 แผงลอย คิดแผงละ 15.00 - 30.00 บาท ต่อเดือน

3. อัตราค่าบำรุงศาลเจ้าครั้งแรกเมื่อขอเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้า

3.1 เช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคารที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม ทำไร่ ทำนา เกษตรกรรม อื่น ๆ รวมทั้งการเช่าอาคาร หรือแผงลอยให้คิด 1 เท่า ของค่าเช่าทั้งปี หรือค่าบำรุงที่ผู้เช่าเดิมเคยชำระไว้ อัตราใดมากกว่าให้เรียกเก็บตามอัตรานั้น ต่อการทำสัญญาเช่า 3 ปี

3.2 การใช้ประโยชน์ของผู้เช่านอกจากที่กล่าวในข้อ 3.1 ให้เสนอกระทรวงมหาดไทยพิจารณาตามความเหมาะสมเฉพาะราย

4. อัตราค่าบำรุงต่ออายุสัญญาเช่าให้คิดค่าบำรุงครึ่งเท่าของค่าเช่าทั้งปีของปีที่ต่อสัญญาเช่าหรือค่าบำรุงที่ผู้เช่าเคยชำระไว้ อัตราใดมากกว่าให้เรียกเก็บตามอัตรานั้นต่ออายุสัญญาเช่า 3 ปี

5. อัตราค่าบำรุงการโอนสิทธิการเช่า ให้คิดค่าบำรุงครึ่งเท่าของค่าเช่าทั้งปี ของค่าเช่าในปีที่ผ่านมา

6. ข้อยกเว้นที่ไม่ต้องเรียกเก็บค่าบำรุงศาลเจ้า

6.1 เมื่อทายาทโดยธรรมยื่นคำร้องขอเช่าต่อภายใน 30 วัน นับแต่วันผู้เช่าเดิมถึงแก่กรรม การยื่นคำร้องเกินกำหนดระยะเวลาในวรรคต้น ให้เรียกเก็บค่าบำรุงศาลเจ้า 1 เท่าของค่าเช่าทั้งปีที่ขอเช่า

6.2 ผู้เช่าเป็นผู้ปลูกสร้างอาคารและยกกรรมสิทธิ์ในอาคารให้กับศาลเจ้าโอนสิทธิการเช่าให้กับทายาทโดยธรรมขณะที่ยังมีชีวิตอยู่

6.3 เมื่อผู้ได้รับสิทธิปลูกสร้างอาคารยกกรรมสิทธิ์ในอาคารให้กับศาลเจ้า และจัดหาผู้เช่าทำสัญญาเช่าอาคารกับศาลเจ้าโดยตรงภายใน 1 ปี

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดสั่งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) พิศาล มุลศาสตรสาทร

(พิศาล มุลศาสตรสาทร)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

กองการทะเบียน

โทร. (02) 2820776 2812686

ที่ มท 0402/15459

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กท 10200

4 ตุลาคม 2526

เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้าในเขตกรุงเทพมหานคร

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

ตามที่กระทรวงมหาดไทย ได้มอบหมายให้กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานชั้นต้นทำหน้าที่กลั่นกรองเกี่ยวกับเรื่องการเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า เช่น รวบรวมคำร้อง ตรวจสอบสถานที่ กำหนดอัตราค่าเช่าตามทำเล และส่งให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินของศาลเจ้าในเขตกรุงเทพมหานครครั้งสุดท้ายเมื่อปี พ.ศ. 2524 แต่ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ การพิจารณาอัตราค่าเช่าอาคารของศาลเจ้าไว้ด้วย จึงทำให้มีการเสนออัตราค่าเช่าต่างกันไม่ได้อยู่ในหลักเกณฑ์เดียวกัน ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้เช่า และศาลเจ้าขาดผลประโยชน์ในรายได้ที่ควรได้รับ ฉะนั้น เพื่อให้การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้าอยู่ในหลักเกณฑ์เดียวกัน กระทรวงมหาดไทยจึงขอวางหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ถือปฏิบัติใหม่ โดยเริ่มใช้ตั้งแต่ผู้เช่าได้ต่ออายุสัญญาเช่าครั้งใหม่ หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตัวคู่สัญญา หรือเมื่อมีการทำสัญญาเช่าใหม่ดังต่อไปนี้คือ

1. อัตราค่าเช่าที่ดิน ให้คิดตามทำเล ดังนี้

1.1 เพื่ออยู่อาศัย คิดตารางวาละ	2.00 - 6.00 บาท	ต่อเดือน
1.2 เพื่อทำไร่ ทำนา คิดไร่ละ	20.00 - 150.00 บาท	ต่อปี
1.3 เพื่อการเกษตรกรรมอื่น ๆ คิดไร่ละ	200.00 - 300.00 บาท	ต่อปี
1.4 เพื่อการอุตสาหกรรม คิดตารางวาละ	3.00 - 10.00 บาท	ต่อเดือน

ในส่วนที่เป็นที่ตั้งตัวอาคาร นอกนั้นให้คิดเท่ากับการเช่าเพื่ออยู่อาศัย

1.5 เพื่อปลูกสร้างอาคารพาณิชย์ คิดตารางวาละ	3.00 - 12.00 บาท	ต่อเดือน

ในส่วนที่เป็นที่ตั้งตัวอาคาร นอกนั้นคิดเท่ากับการเช่าเพื่ออยู่อาศัย

1.6 เพื่อปลูกสร้างโรงเรียน เฉพาะส่วนที่สร้างอาคารให้คิดเท่ากับการเช่าเพื่ออยู่อาศัย สนามหรือบริเวณให้คิดในอัตราครึ่งหนึ่งของอัตราค่าเช่าเพื่ออยู่อาศัย

- 1.7 เพื่อกิจการอื่น ๆ นอกจากข้อ 1.1 - 1.6 ให้เสนอกระทรวงมหาดไทย พิจารณานุมัติเป็นเฉพาะราย อัตราค่าเช่าของผู้เช่ารายใด หากเสนอไว้สูงกว่าเกณฑ์ค่าเช่าที่กำหนดข้างต้น ให้เก็บค่าเช่าตามอัตราที่เสนอ
2. อัตราค่าเช่าอาคาร ให้คิดตามทำเลดังนี้

- 2.1 ตึกแถวหรืออาคารพาณิชย์ ขนาดมาตรฐาน เนื้อที่ 48 ตารางเมตร ให้คิดอัตราขั้นต่ำ ชั้นละ 100.00 บาท ต่อคุหาต่อเดือน หากเนื้อที่มากหรือน้อยกว่าให้คิดเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามส่วน
- 2.2 อาคารโดยสภาพเป็นที่อยู่อาศัยได้อย่างเดียว ให้คิดอัตราขั้นต่ำชั้นละ 50.00 บาท ต่อคุหาต่อเดือน
- 2.3 แผงลอย คิดแผงละ 150.00 - 300.00 บาท ต่อเดือน

3. อัตราค่าบำรุงศาลเจ้าครั้งแรกเมื่อขอเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้า

3.1 เช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคารที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม ทำไร่ ทำนา เกษตรกรรม อื่น ๆ รวมทั้งการเช่าอาคารหรือแผงลอย ให้คิด 1 เท่า ของค่าเช่าทั้งปี หรือค่าบำรุงที่ผู้เช่าเดิมเคยชำระไว้ อัตราใดมากกว่าให้เรียกเก็บตามอัตรานั้น ต่อการทำสัญญาเช่า 3 ปี

3.2 การใช้ประโยชน์ของผู้เช่านอกจากที่กล่าวในข้อ 3.1 ให้เสนอกระทรวงมหาดไทยพิจารณาตามความเหมาะสมเฉพาะราย

4. อัตราค่าบำรุงต่ออายุสัญญาเช่าให้คิดค่าบำรุงครึ่งเท่าของค่าเช่าทั้งปี ของปีที่จะต่อสัญญาเช่าหรือค่าบำรุงที่ผู้เช่าเคยชำระไว้ อัตราใดมากกว่าให้เรียกเก็บตามอัตรานั้นต่อการต่ออายุสัญญาเช่า 3 ปี

5. อัตราค่าบำรุงการโอนสิทธิการเช่า ให้คิดค่าบำรุงครึ่งเท่าของค่าเช่าทั้งปี ของค่าเช่าในปีที่ผ่านมา

6. ข้อยกเว้นที่ไม่ต้องเรียกเก็บค่าบำรุงศาลเจ้า

6.1 เมื่อทายาทโดยธรรมยื่นคำร้องขอเช่าต่อภายใน 30 วัน นับแต่วันผู้เช่าเดิมถึงแก่กรรม การยื่นคำร้องเกินกำหนดระยะเวลาในวรรคต้น ให้เรียกเก็บค่าบำรุงศาลเจ้า 1 เท่าของค่าเช่าทั้งปีที่ขอเช่า

6.2 ผู้เช่าเป็นผู้ปลูกสร้างอาคารและยกกรรมสิทธิ์ในอาคารให้กับศาลเจ้า โอนสิทธิการเช่าให้กับทายาทโดยธรรมขณะที่ยังมีชีวิตอยู่

6.3 เมื่อผู้ได้รับสิทธิปลูกสร้างอาคารยกกรรมสิทธิ์ในอาคารให้กับศาลเจ้า และจัดหาผู้เช่าทำสัญญาเช่าอาคารกับศาลเจ้าโดยตรงภายใน 1 ปี

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดสั่งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) พิศาล มุลศาสตรสาทร

(พิศาล มุลศาสตรสาทร)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

กองการทะเบียน

โทร. (02) 2820776 2812686

ที่ มท 0402/ว 292

กรมการปกครอง

ถนนอังษฤงจักร กท 10200

26 มิถุนายน 2527

เรื่อง การเช่าที่ดินของศาลเจ้าเพื่อปลูกสร้างอาคารหรือบ้านอยู่อาศัย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 13492/2502 ลงวันที่ 2 กันยายน 2502

ด้วยปรากฏว่า มีผู้เช่าที่ดินของศาลเจ้าจำนวนมาก เช่าที่ดินของศาลเจ้าเพื่อปลูกสร้างอาคารหรือบ้านอยู่อาศัย โดยได้ทำสัญญาเช่าที่ดินไว้ตามแบบที่กำหนดให้ใช้ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 13492/2502 ลงวันที่ 2 กันยายน 2502 มีเงื่อนไขกำหนดว่าเมื่อผู้เช่าปลูกสร้างอาคารหรือบ้านอยู่อาศัยเสร็จแล้ว จะต้องทำการยกกรรมสิทธิ์ของอาคารให้เป็นของศาลเจ้าทันที แต่ผู้เช่าบางรายมิได้ทำการโอนกรรมสิทธิ์ของอาคารให้ศาลเจ้าตามเงื่อนไขแห่งสัญญาเช่าที่ดินที่กำหนดไว้ และต่อมาเมื่อสัญญาเช่าหมดอายุลง ผู้เช่าก็ยื่นเรื่องขอต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินเรื่อยมาโดยที่กรมการปกครองมิได้รับรายงานเกี่ยวกับการโอนกรรมสิทธิ์อาคารให้ศาลเจ้าตามสัญญาแต่ประการใด

กรณีดังกล่าว คณะกรรมการควบคุมศาลเจ้า กระทรวงมหาดไทยพิจารณาในการประชุมครั้งที่ 2/2527 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2527 เห็นว่า เมื่อสัญญาเช่าที่ดินกำหนดเงื่อนไขไว้ว่า ผู้เช่าจะต้องยกกรรมสิทธิ์ของอาคารให้ศาลเจ้า ก็ให้ผู้เช่าปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งสัญญาเช่าที่ดินที่กำหนดไว้เสียก่อน หลังจากนั้น จึงจะดำเนินการยื่นเรื่องขอเช่าอาคารของศาลเจ้านั้น ๆ ต่อไป และถ้าหากมีที่ดินของศาลเจ้าบริเวณนอกเหนือจากส่วนที่เป็นที่ตั้งตัวอาคารซึ่งผู้เช่าประสงค์เช่าที่ดินนั้นควบคู่กับตัวอาคารก็ให้ยื่นเรื่องขอเช่าที่ดินในส่วนนั้นด้วย

สำหรับการพิจารณาเรื่องขอเช่าที่ดินของศาลเจ้า กรณีเป็นการขอเช่าเพื่อปลูกสร้างอาคารหรือบ้านอยู่อาศัยในโอกาสต่อไป ขอชักชวนการปฏิบัติดังนี้

1. กรณีที่มีผู้ขอเช่าที่ดินของศาลเจ้าเพื่อปลูกสร้างอาคารหรือบ้านอยู่อาศัย ผู้เช่าจะต้องยื่นแบบแปลนการก่อสร้างให้กรมการปกครองพิจารณาอนุมัติก่อน และการดำเนินการก่อสร้าง จะต้องก่อสร้างตามแบบแปลนที่ได้รับอนุมัติเท่านั้น เมื่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้จังหวัดตรวจดูว่า ผู้เช่าได้ก่อสร้างตามแบบแปลนที่ได้รับอนุมัติหรือไม่ หากอาคารที่ก่อสร้างถูกต้องตามแบบแปลนแล้ว ก็ให้รายงานให้กรมการปกครองทราบ พร้อมกับยืนยันด้วยว่า ผู้เช่าได้ทำการยกกรรมสิทธิ์ของอาคาร หรือบ้านอยู่อาศัย ให้ศาลเจ้าตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาเช่าที่ดินแล้ว

2. ในกรณีที่พิจารณาเห็นว่าสมควรให้ยกเว้นไม่ต้องทำการโอนกรรมสิทธิ์ของอาคารให้เป็นของศาลเจ้า ก็ให้เสนอเรื่องราวขออนุมัติต่อกรมการปกครองเป็นการเฉพาะราย กรณีดังกล่าว ได้แก่ หน่วยราชการขอเช่าที่ดินของศาลเจ้าเพื่อปลูกสร้างอาคารที่ทำการอันเป็นประโยชน์ทางราชการ เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) โชดก วีรธรรม พูลสวัสดิ์
(นายโชดก วีรธรรม พูลสวัสดิ์)
 รองอธิบดี รักษาราชการแทน
 อธิบดีกรมการปกครอง

กองการทะเบียน

โทร. (02) 2820776

ที่ มท 0402/ว 712

กรมการปกครอง

ถนนอังษฤงศ์ กท 10200

7 ตุลาคม 2528

เรื่อง การควบคุมดูแลศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบรายงานทรัพย์สินศาลเจ้า
2. แบบรายงานฐานะการเงินของศาลเจ้า

ด้วยปรากฏว่าศาลเจ้าซึ่งขึ้นทะเบียนอยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงมหาดไทยในขณะนี้ มีจำนวนไม่น้อยที่มีรายได้จากทรัพย์สิน และมีรายได้เนื่องจากสาธุชนศรัทธาบริจาคให้และยังมีสิ่งหามิทรัพย์สินกับสิ่งหามิทรัพย์สิน ซึ่งศาลเจ้าเป็นเจ้าของอยู่ แต่ศาลเจ้ามิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเงินของศาลเจ้า พ.ศ. 2520 และหนังสือสั่งการซึ่งกำหนดทางปฏิบัติเป็นเหตุให้เกิดการร้องเรียนกล่าวหาซึ่งกันและกันต่าง ๆ นานา ระหว่างผู้จัดการปกครองศาลเจ้ากับผู้ที่หวังประโยชน์จากศาลเจ้า เป็นเหตุให้เกิดแตกความสามัคคีของกลุ่มบุคคล หรืออาจทำให้เกิดการกระทำซึ่งผิดกฎหมายอาญาต่อไปได้

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามกฎเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ข้อ 20 และข้อ 21 ให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร ส่งอำเภอหรือเขตแล้วแต่กรณีดำเนินการดังนี้

1. ให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ทำบัญชีทรัพย์สินของศาลเจ้า เพื่อแสดงให้เห็นว่าศาลเจ้ามีสิ่งหามิทรัพย์สินและสิ่งหามิทรัพย์สินอะไรบ้าง แล้วสำเนาส่งให้จังหวัดจำนวน 2 ชุด จังหวัดส่งให้กรมการปกครองจำนวน 1 ชุด เก็บรักษาเป็นหลักฐานที่จังหวัด 1 ชุด

2. ให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้ารายงานฐานะการเงิน เพื่อแสดงรายรับรายจ่ายของศาลเจ้า เป็นประจำทุกเดือน ส่งจังหวัดภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป และจังหวัดส่งให้กรมการปกครองภายในวันที่ 10 ของเดือนถัดไป

3. การให้เช่าอาคารและหรือที่ดินของศาลเจ้า ปรากฏว่าผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและเจ้าหน้าที่ของทางราชการยังละเลยไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทยกล่าวคือ ก่อนจะหมดสัญญาเช่าไม่มีการยื่นเรื่องเพื่อขอต่ออายุการเช่า หรือสัญญาเช่าได้หมดอายุไปแล้ว ไม่มีการเร่งรัดให้ผู้เช่าทำสัญญาเช่าให้ถูกต้องเรียบร้อย โดยที่ผู้เช่าก็ยังอยู่อาศัยอยู่ต่อมาเหมือนกับได้ทำการขอต่ออายุสัญญาเช่าแล้ว จึงให้จังหวัดส่งอำเภอหรือเขตทำการสำรวจผู้เช่าที่ดินและหรืออาคารของศาลเจ้าทำการต่ออายุการเช่าให้เรียบร้อยตามหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย ที่ 3703/2502 ลงวันที่ 2 มีนาคม 2502 และหนังสือกรมการปกครองที่ มท 0313/ว 15183 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2526 หากละเลยไม่ปฏิบัติให้พิจารณาลงโทษกับเจ้าหน้าที่และให้ถือว่าผู้เช่าเดิมไม่ประสงค์จะเช่าที่ดิน หรืออาคารต่อไปให้ดำเนินการเปิดประมูลเพื่อรับผู้เช่าใหม่ตามระเบียบ

4. ให้อำเภอหรือเขตทำการสำรวจการเช่าที่ดิน และหรืออาคารของผู้เช่าว่า ได้มีการปฏิบัติผิดสัญญาเช่า เช่น ไม่ชำระค่าเช่า ให้นำบุคคลอื่นเช่าช่วงโดยมิได้รับอนุญาต ไม่ทำการยกอาคารหรือบ้านที่ปลูกสร้างให้กับศาลเจ้าตามสัญญา เป็นต้น เมื่อปรากฏผลเป็นประการใดดังกล่าวแล้ว ให้รายงานให้กรมการปกครองทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอให้จังหวัดแจ้งผลการดำเนินการให้กรมการปกครองทราบภายในสิ้นเดือนพฤศจิกายน 2528

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ยุวรัตน์ กมลเวช

(ยุวรัตน์ กมลเวช)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

กองการทะเบียน

โทร. (02) 2820776

ชื่อศาลเจ้า.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ประจำเดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจตราส่งต่อศาลเจ้า
(.....)

แบบรายงานทรัพย์สินศาสตร์เจ้า

ชื่อศาลเจ้า.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ลำดับที่	ประเภททรัพย์สิน	จำนวน	มูลค่าทรัพย์สิน	หมายเหตุ

ลงชื่อ.....ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจตราส่งต่อศาลเจ้า
(.....)

ด่วนมาก

ที่ มท 0402/19420

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอังสวาล์ กท 10200

12 พฤศจิกายน 2528

เรื่อง การควบคุมดูแลศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

ด้วยปรากฏว่าบุคคลหรือคณะบุคคลบางพวกได้เข้าไปทำการหาประโยชน์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ในศาลเจ้า และหรือเข้าไปใช้บริเวณศาลเจ้าเป็นที่ตั้งทำการบางอย่างในลักษณะภายนอกดูเป็นเหมือนว่าเพื่อประโยชน์ของศาลเจ้า แต่ตามข้อเท็จจริงกลายเป็นเรื่องของการแอบแฝงดำเนินการเพื่อประโยชน์ของตนหรือพรรคพวกของตน จนทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานของผู้จัดการปกครองและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าเป็นเหตุให้เกิดการร้องเรียน กล่าวโทษและเกิดปัญหาความขัดแย้งของกลุ่มคนที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับศาลเจ้า ทำให้เกิดความเสียหายหลายประการต่อศาลเจ้าและต่อทางราชการอยู่เนือง ๆ เช่น การบุกรุกเข้าไปอยู่อาศัยในศาลเจ้าโดยมิได้รับอนุญาต การเข้าไปจัดกิจกรรมซึ่งไม่เกี่ยวกับการเคารพบูชาตามลัทธิธรรมเนียมของศาลเจ้า การตั้งโต๊ะเรียไรเงินในบริเวณศาลเจ้า โดยมีได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบการเงินของกระทรวงมหาดไทย ฯลฯ เป็นต้น

พฤติการณ์ดังกล่าวของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เข้าไปบุกรุกแทรกแซงหรือยกยอประโยชน์อันพึงได้ของศาลเจ้าของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลดังได้กล่าวมาแล้ว เป็นการปฏิบัติที่ฝ่าฝืนต่อกฎเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถาน ชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเงินของศาลเจ้า พ.ศ. 2520 อย่างชัดแจ้ง แต่ที่ผ่าน ๆ มา ปรากฏว่าผู้จัดการปกครองของศาลเจ้าตลอดจนอำเภอและจังหวัดให้ความสนใจในการป้องกันปราบปรามการกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลดังกล่าวไม่เพียงพอ จึงทำให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์และทรัพย์สินของศาลเจ้าอยู่ตลอดมา

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่า เพื่อพิทักษ์สิทธิและประโยชน์ของศาลเจ้า จึงให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครกำชับให้อำเภอหรือเขตแล้วแต่กรณีสั่งการให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า และเจ้าหน้าที่ของทางราชการทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้มงวดกวดขันควบคุมดูแลการบริหารงานของศาลเจ้าให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน อย่าปล่อยปละละเลยให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้าไปหาประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งเป็นทางการทำให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิประโยชน์ของศาลเจ้า และประโยชน์ของทางราชการ หากปรากฏว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดยังจงใจฝ่าฝืนโดยมีเจตนาด้วยประการใด ๆ ที่จะทำให้เกิดความเสียหาย

ต่อศาลเจ้า และทางราชการให้เจ้าหน้าที่และหรือผู้จัดการปกครองศาลเจ้าใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายฟ้องร้องดำเนินคดีกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเหล่านั้น โดยอย่าได้เห็นแก่หน้า และให้รายงานความเป็นมาของเรื่องกับผลความคืบหน้าในเรื่องนี้ให้กระทรวงมหาดไทยทราบเป็นระยะ ๆ

จึงเรียนมาเพื่อถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) พิศาล มุลศาสตรสาทร

(นายพิศาล มุลศาสตรสาทร)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

กองการทะเบียน

โทร. (02) 2820776, 2812686

ที่ มท 0402/ว 399

กรมการปกครอง

ถนนอังษฤงจักร กท 10200

13 พฤศจิกายน 2528

เรื่อง การพิจารณาอัตราค่าเช่าและค่าบำรุงกรณีการเช่าอาคารหรือที่ดินของศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง 1. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 13492/2502 ลงวันที่ 2 กันยายน 2502
 2. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0402/15459 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2526
 3. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0402/ว 1070 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2526

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการเสนอรายละเอียด ประกอบเรื่องราวขอเช่าหรือต่ออายุสัญญาเช่าอาคารหรือที่ดินของศาลเจ้าและหลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าและค่าบำรุงศาลเจ้าไว้เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับค่าเช่าและค่าบำรุงที่ผู้เช่าเสนอไว้ ดังรายละเอียดเป็นที่ทราบแล้วนั้น

เพื่อให้การพิจารณาเกี่ยวกับอัตราค่าเช่าและค่าบำรุงศาลเจ้าในกรณีการขอเช่าหรือต่ออายุสัญญาเช่าอาคารหรือที่ดิน ได้เป็นไปในแนวบรรทัดฐานเดียวกัน และก่อให้เกิดความยุติธรรมในการกำหนดอัตราค่าเช่าและค่าบำรุงตามสภาพหรือทำเลสถานที่แต่ละแห่ง จึงขอให้จังหวัดได้โปรดสั่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตรวจสอบและรายงานเสนอข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กำหนดให้ดำเนินการไว้ตามหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย ดังได้กล่าวแล้วข้างต้นด้วย ดังนี้

1. กรณีการขอเช่าหรือต่ออายุสัญญาเช่าอาคารของศาลเจ้า ให้ตรวจสอบว่า อัตราค่าเช่าอาคารในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งมีลักษณะและสภาพอาคารคล้ายคลึงกัน มีอัตราค่าเช่าเดือนละเท่าไรต่อหนึ่งคูหา และมีการเรียกเก็บเงินกินเปล่าจำนวนเท่าใดต่ออายุสัญญาเช่ากี่ปี

2. กรณีการขอเช่าหรือต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินของศาลเจ้า ให้ตรวจสอบว่า ที่ดินบริเวณใกล้เคียงของเอกชนมีการให้เช่าในอัตราค่าเช่าเดือนละหรือปีละเท่าไร และมีการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงเป็นเงินกินเปล่าจำนวนเท่าไรต่ออายุสัญญาเช่ากี่ปี

3. กรณีตามข้อ 2 ให้แจ้งราคาที่ดินใกล้เคียงด้วยว่ามีอัตราซื้อขายตารางวาละ หรือ ไร่ละเท่าไร

4. กรณีตามข้อ 1 และ 2 ค่ารายปีของอัตรามาชีโรงเรือนและที่ดินปีละเท่าไร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดสั่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ฉลอง กัลยาณมิตร

(นายฉลอง กัลยาณมิตร)

อธิบดีกรมการปกครอง

กองการทะเบียน

โทร. (02) 2820776

ที่ มท 0402/ว 171

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กท 10200

11 มีนาคม 2529

เรื่อง การแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. บันทึกการตรวจสอบประวัติ จำนวน 1 ชุด
2. บันทึกการตรวจสอบการเสียภาษี จำนวน 1 ชุด

ตามที่กรมการปกครองและจังหวัด ได้พิจารณาแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าให้ดำรงตำแหน่งแทนผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าคนเดิมซึ่งถึงแก่กรรมหรือขอลาออกจากตำแหน่งโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติในกฎเสนาบตีว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ข้อ 11 ดังรายละเอียดเป็นที่ทราบแล้วนั้น

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้ได้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าที่มีฐานะและหลักฐานมั่นคง และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายตี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ข้อ 12 อย่างแท้จริง จึงขอให้ส่งการไปยังอำเภอและเขตเพื่อทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการพิจารณาแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าในครั้งต่อไปโดยให้ส่งหลักฐานและรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลที่เสนอขอให้แต่งตั้งเป็นผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าดังต่อไปนี้คือ

1. รูปภาพ ขนาด 3 นิ้ว จำนวน 3 รูป
2. บันทึกการตรวจสอบประวัติส่วนตัว เช่น การศึกษา การฝึกอบรม การดูงาน การทำงาน และการประกอบอาชีพตั้งแต่เริ่มต้นจนปัจจุบัน และเคยดำรงตำแหน่งหรือกรรมการอะไรบ้าง พร้อมส่งเอกสารประกอบ (ถ้ามี) จำนวนอย่างละ 3 ชุด
3. ลายพิมพ์นิ้วมือ จำนวน 3 ชุด
4. บันทึกการตรวจสอบการเสียภาษี ย้อนหลัง 3 ปี เช่น การเสียภาษีเงินได้ การเสียภาษีโรงเรือน และการเสียภาษีบำรุงท้องที่ จำนวนอย่างละ 3 ชุด
5. สำเนาหลักฐานบ้านเรือนและหลักทรัพย์ เช่น น.ส. 3 โฉนดที่ดิน และอื่น ๆ (ถ้ามี) จำนวนอย่างละ 3 ชุด
6. สำเนาเอกสารใบเสร็จรับเงินการเสียภาษีย้อนหลัง 3 ปี เช่น ใบเสร็จรับเงินการเสียภาษีเงินได้ ใบเสร็จรับเงินการเสียภาษีโรงเรือน และใบเสร็จรับเงินการเสียภาษีบำรุงท้องที่ จำนวนอย่างละ 3 ชุด

อนึ่ง สำหรับการเก็บรักษาหลักฐาน และรายละเอียดของบุคคลที่เสนอขอให้แต่งตั้งเป็นผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ให้อำเภอและเขต ได้ถือปฏิบัติดังต่อไปนี้คือ

1. ให้เก็บรักษาไว้ที่ อำเภอ หรือ เขต จำนวน 1 ชุด
2. ให้เก็บรักษาไว้ที่ จังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ชุด
3. ให้จังหวัด ส่งมาเก็บรักษาไว้ที่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จำนวน 1 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดสั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ฉลอง กัลยาณมิตร
(นายฉลอง กัลยาณมิตร)
อธิบดีกรมการปกครอง

กองการทะเบียน

โทร. (02) 2820776

บันทึกการตรวจสอบประวัติ

ของ

บุคคลที่เสนอขอให้แต่งตั้งเป็นผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และ ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า

ที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....เกิดปี.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....
 เชื้อชาติ.....บิดา.....สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....
 มารดา.....สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....ปัจจุบันอยู่บ้าน
 เลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....
 ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
 ประเทศ.....

ขอให้ถ้อยคำต่อ.....ตำแหน่ง.....
 ด้วยความจริง ดังนี้

1. ข้าพเจ้ามีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....
 ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
 จังหวัด.....ประเทศ.....

2. ข้าพเจ้ามีประวัติการศึกษา (ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการศึกษา)

2.1 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียน.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....ปี พ.ศ.

2.2 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียน.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....ปี พ.ศ.

2.3 จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียน.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....ปี พ.ศ.

2.4 จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียน.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....ปี พ.ศ.

2.5 จบการศึกษาจากวิทยาลัย.....สาขา.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....ปี พ.ศ.

2.6 จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัย.....สาขา.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....ปี พ.ศ.

3. ข้าพเจ้ามีประวัติผ่านการฝึกอบรม และดูงาน

3.1 สถานที่.....สาขา/เรื่อง.....ปี พ.ศ.

3.2 สถานที่.....สาขา/เรื่อง.....ปี พ.ศ.

3.3 สถานที่.....สาขา/เรื่อง.....ปี พ.ศ.

3.4 สถานที่.....สาขา/เรื่อง.....ปี พ.ศ.

4. ข้าพเจ้ามีประวัติการทำงาน การประกอบอาชีพ

- 4.1 สถานที่..... ตำแหน่ง ปี พ.ศ.
- 4.2 สถานที่..... ตำแหน่ง ปี พ.ศ.
- 4.3 สถานที่..... ตำแหน่ง ปี พ.ศ.
- 4.4 สถานที่..... ตำแหน่ง ปี พ.ศ.

5. ข้าพเจ้ามีประวัติเคยเป็นสมาชิก กรรมการ ของมูลนิธิ สมาคมและกลุ่มต่าง ๆ

- 5.1 มูลนิธิ/สมาคม/กลุ่ม..... ตำแหน่ง..... ปี พ.ศ.
- 5.2 มูลนิธิ/สมาคม/กลุ่ม..... ตำแหน่ง..... ปี พ.ศ.
- 5.3 มูลนิธิ/สมาคม/กลุ่ม..... ตำแหน่ง..... ปี พ.ศ.
- 5.4 มูลนิธิ/สมาคม/กลุ่ม..... ตำแหน่ง..... ปี พ.ศ.

6. ข้าพเจ้าไม่เคยมีประวัติต้องโทษ หรือ อาชญากรรมของกรมตำรวจแต่ประการใด ขอรับรองว่า
ข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ถ้อยคำ
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้สอบสวน/ตรวจสอบ
(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน/จดบันทึก/อ่าน
(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน/จดบันทึก/อ่าน
(.....)

บันทึกการตรวจสอบการเสียภาษี

ของ

บุคคลที่เสนอขอให้แต่งตั้งเป็นผู้จัดการปกครองศาลเจ้า/ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า

ที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....เกิด.....อายุ.....ปี

สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....บิดา.....สัญชาติ.....

เชื้อชาติ.....มารดา.....สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ขอให้ถ้อยคำต่อ.....ตำแหน่ง.....ด้วยความจริง ดังนี้

1. ข้าพเจ้ามีเงินรายได้ (ย้อนหลัง 3 ปี)

1.1 ปี พ.ศ..... มีเงินรายได้จำนวน บาท

1.2 ปี พ.ศ..... มีเงินรายได้จำนวน บาท

1.3 ปี พ.ศ..... มีเงินรายได้จำนวน บาท

2. ข้าพเจ้ามีหลักฐานบ้านเรือน และหลักทรัพย์

2.1 หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3 หรือ น.ส. 3 ก) จำนวน.....แห่ง

2.1.1 เลขที่..... จำนวน..... ไร่ งาน วา

2.1.2 เลขที่..... จำนวน..... ไร่ งาน วา

2.1.3 เลขที่..... จำนวน..... ไร่ งาน วา

2.2 โฉนดที่ดิน (น.ส. 4) จำนวน.....แห่ง

2.2.1 เลขที่..... จำนวน..... ไร่ งาน วา

2.2.2 เลขที่..... จำนวน..... ไร่ งาน วา

2.2.3 เลขที่..... จำนวน..... ไร่ งาน วา

3. ข้าพเจ้าได้เสียภาษี (ย้อนหลัง 3 ปี)

3.1 เสียภาษีเงินได้

3.1.1 ปี พ.ศ. เสียภาษี จำนวน บาท

3.1.2 ปี พ.ศ. เสียภาษี จำนวน บาท

3.1.3 ปี พ.ศ. เสียภาษี จำนวน บาท

3.2 เลียภาษีบำรุงท้องที่

3.2.1 ปี พ.ศ. เลียภาษี จำนวน บาท

3.2.2 ปี พ.ศ. เลียภาษี จำนวน บาท

3.2.3 ปี พ.ศ. เลียภาษี จำนวน บาท

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ถ้อยคำ
(.....)(ลงชื่อ).....ผู้สอบสวน/ตรวจสอบ
(.....)(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)(ลงชื่อ).....พยาน/จดบันทึก/อ่าน
(.....)

ที่ มท 0402/ว 26

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กท 10200

9 มกราคม 2530

เรื่อง การต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

- อ้างอิง**
1. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 3703/2502 ลงวันที่ 2 มีนาคม 2502
 2. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0313/15183 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2526
 3. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0402/ว 712 ลงวันที่ 7 ตุลาคม 2528

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. แบบหมายเลข 1 จำนวน ฉบับ
 2. แบบหมายเลข 2 จำนวน ฉบับ

ตามที่ได้วางระเบียบให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานทะเบียนศาลเจ้า เรงัดผู้เช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้ายื่นเรื่องราวขอต่ออายุสัญญาเช่าก่อนหมดระยะเวลาเช่าอย่างน้อย 3 เดือน หากละเลยไม่ปฏิบัติให้พิจารณาลงโทษเจ้าหน้าที่ และให้ถือว่าผู้เช่าเดิมไม่ประสงค์จะเช่าที่ดินหรืออาคารต่อไป นั้น

ปรากฏว่า จังหวัด อำเภอ และสำนักงานเขต ยังคงส่งเรื่องราวการต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้าล่าช้า จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติให้มีการตรวจสอบและเร่งรัดการปฏิบัติงานของจังหวัด อำเภอ และสำนักงานเขต โดยให้ดำเนินการดังนี้

1. ให้อำเภอจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า วันเริ่มและวันสิ้นสุดของสัญญาเช่า (ตามแบบหมายเลข 1) จำนวน 3 ชุด เก็บรักษาไว้ที่อำเภอ 1 ชุด ส่งจังหวัด 2 ชุด และให้จังหวัดส่งกระทรวงมหาดไทย 1 ชุด โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนธันวาคมของทุกปี
2. ก่อนสิ้นสุดสัญญาเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า 4 เดือน ให้อำเภอทำหนังสือ (ตามแบบหมายเลข 2) แจ้งให้ผู้เช่าให้มาขอต่ออายุสัญญาเช่าก่อนสิ้นสุดสัญญาเช่า 3 เดือน แล้วส่งเรื่องราวการขอต่ออายุสัญญาเช่าไปยังจังหวัดเพื่อส่งกระทรวงมหาดไทยพิจารณาดำเนินการ
3. ในกรณีที่อำเภอได้ทำหนังสือแจ้งให้ผู้เช่ามาขอต่ออายุสัญญาแล้ว แต่ผู้เช่าไม่มาขอต่ออายุสัญญาตามกำหนดเวลา ให้รายงานชี้แจงข้อเท็จจริงไปยังจังหวัดและกระทรวงมหาดไทย
4. ให้จังหวัดคอยตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้เช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า หากอำเภอไม่ดำเนินการตามกำหนดเวลาในข้อ 1 และข้อ 2 ก็ให้ทำหนังสือเตือนและเร่งรัดการดำเนินงานของอำเภอ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยก็จะได้ดำเนินการเช่นเดียวกัน

จึงเรียนมาเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) พิศาล มุลศาสตรสาทร

(นายพิศาล มุลศาสตรสาทร)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

กองการทะเบียน

โทร. (02) 2820776 2812686

บัญชีรายชื่อผู้เช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้า

อำเภอ.....จังหวัด.....ลงชื่อ.....นายอำเภอ
 เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. (.....)

ลำดับที่	ชื่อผู้เช่า	ที่อยู่ของที่ให้เช่า (ที่ดิน หรืออาคารของ ศาลเจ้า)	ระยะเวลาในสัญญาเช่าเดิม		หมายเหตุ
			เริ่มตั้งแต่ วัน/เดือน/ปี	หมดอายุ วัน/เดือน/ปี	

ที่...../.....

ที่ว่าการอำเภอ.....

เรื่อง การต่ออายุสัญญาเช่าที่ดิน (หรือ) อาคาร**เรียน** (ผู้เช่าอาคารและที่ดินของศาลเจ้า)

ตามที่ท่านได้เช่า.....(อาคาร/ที่ดิน).....ของศาลเจ้า (ชื่อศาลเจ้า).....

ตามสัญญาเช่า ลงวันที่.....กำหนดอายุสัญญาเช่า.....ปี

ตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....นั้น

บัดนี้ อายุสัญญาเช่าดังกล่าวใกล้จะสิ้นสุดลงแล้ว และตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาให้ท่านไปต่ออายุสัญญาก่อนหมดอายุ 3 เดือน จึงขอให้ท่านไปติดต่อขอต่ออายุสัญญาเช่าภายในวันที่..... หากพ้นกำหนดนี้แล้ว อำเภอจะพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสมต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

นายอำเภอ.....

ฝ่าย

โทร.

ที่ มท 0402/ว 304

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กท 10200

25 กุมภาพันธ์ 2531

เรื่อง การตรวจตราสอดส่องดูแลศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร**สิ่งที่ส่งมาด้วย** แบบบัญชีรายชื่อศาลเจ้าหรือรูปเคารพ ที่อยู่ในที่สาธารณะที่คงไว้ จำนวน 1 ชุด

ด้วยปรากฏว่าได้มีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลสร้างรูปเคารพ หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น ศาลเจ้า ศาลเจ้าพ่อ ศาลเจ้าแม่ หรือเทวรูปในที่สาธารณะหรือที่ดินของตนเอง เพื่อหลอกลวงประชาชนให้หลงเชื่อมาบริจาคเงิน แล้วนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตน เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เพื่อให้การควบคุมดูแลศาลเจ้าหรือรูปเคารพ ได้เป็นไปตามกฎหมาย และเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในทางสังคม จึงให้อำเภอ และสำนักงานเขต ดำเนินการดังนี้

1. **ศาลเจ้าซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมาย** ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ให้ดำเนินการตามกฎหมายชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเงินของศาลเจ้า พ.ศ. 2520 หากปรากฏว่า มีการรับบริจาคเงินจากประชาชน หรือจัดงานประจำปี เพื่อรับบริจาคเงิน แต่รายงานว่ามีรายได้หรือมีรายได้น้อยกว่าที่ควรให้อำเภอหรือสำนักงานเขตรายงานผ่านจังหวัดหรือกรุงเทพมหานครไปยังกระทรวงมหาดไทย ขอแต่งตั้งเจ้าหน้าที่อำเภอหรือสำนักงานเขตเป็นผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ร่วมกับผู้จัดการปกครองศาลเจ้าที่มีอยู่เดิม

2. **ศาลเจ้าหรือรูปเคารพที่ตั้งอยู่ในที่สาธารณะ** ให้อำเภอ หรือสำนักงานเขต สอดส่องดูแลไม่ให้มีการสร้างศาลเจ้า หรือที่ประดิษฐานรูปเคารพในที่สาธารณะ หากขัดขึ้นให้ดำเนินการคดีตามกฎหมาย สำหรับศาลเจ้าหรือรูปเคารพที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้ว ก็ให้ดำเนินการรื้อถอน เว้นแต่ประชาชนส่วนใหญ่ยังเห็นสมควรให้ดำรงไว้ให้อำเภอหรือสำนักงานเขต แต่งตั้งคณะกรรมการเข้าควบคุมการเงินที่ประชาชนบริจาคให้แก่ศาลเจ้าหรือรูปเคารพ และให้อำเภอหรือสำนักงานเขตจัดทำบัญชีรายชื่อศาลเจ้าหรือรูปเคารพที่อยู่ในที่สาธารณะที่คงไว้ตามแบบที่แนบมาพร้อมนี้จำนวน 3 ชุด เก็บไว้ที่อำเภอ หรือสำนักงานเขต จำนวน 1 ชุด ส่งจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ชุด เพื่อเก็บไว้ 1 ชุด และส่งกระทรวงมหาดไทย 1 ชุด

3. **ศาลเจ้าหรือรูปเคารพในที่ดินของเอกชน** หากปรากฏว่าได้เคยจัดงานหรือรับบริจาคเงิน โดยอ้างว่าจะนำไปใช้ในกิจการใดก็ตาม ให้อำเภอหรือสำนักงานเขตทำหนังสือแจ้งเจ้าของศาลเจ้าหรือรูปเคารพทราบเป็นหลักฐานว่า ก่อนรับบริจาคเงินจะต้องขอและได้รับอนุญาตให้เรียไ้ตามกฎหมาย

ให้อำเภอส่งบัญชีรายชื่อศาลเจ้าหรือรูปเคารพ ตามข้อ 2 และสำเนาหนังสือหลักฐานการแจ้ง ให้เจ้าของศาลเจ้าหรือรูปเคารพที่อยู่ในที่ดินของเอกชนทราบ ตามข้อ 3 ให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายในวันที่ 29 มีนาคม 2531

จึงเรียนมาเพื่อสั่งอำเภอและสำนักงานเขตถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) พิศาล มุลศาสตรสาทร
(นายพิศาล มุลศาสตรสาทร)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

กองการทะเบียน

โทร. (02) 2820776 2812686

ศาลเจ้า 1/2531

ที่ มท 0402/ว 866

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กท 10200

29 กันยายน 2531

เรื่อง การต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นจังหวัดชัยนาท)

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0402/74545 ลงวันที่ 29 กันยายน 2531

พร้อมหนังสือนี้ ได้ส่งหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0402/74545 ลงวันที่ 29 กันยายน 2531
ตอบหนังสือจังหวัดชัยนาทเกี่ยวกับการต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้ามาเพื่อโปรดสั่งเจ้าหน้าที่
ให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ยุวรัตน์ กมลเวชช

(นายยุวรัตน์ กมลเวชช)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

กองการทะเบียน

โทร. (02) 2820776 2812686

ศาลเจ้า 3/2531

ที่ มท 0402/ว 51

กรมการปกครอง

ถนนอังษฤงจักร์ กท 10200

19 มกราคม 2532

เรื่อง การพิจารณาอัตราค่าเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- อ้างถึง**
1. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 13492/2502 ลงวันที่ 2 กันยายน 2502
 2. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0402/ว 1070 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2526
 3. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0402/ว 399 ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2528

ตามที่ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการเสนอรายละเอียดประกอบเรื่องขอเช่าหรือต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้า และหลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าและค่าบำรุงศาลเจ้าเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาให้เช่าหรือต่ออายุสัญญาเช่าของคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้างดรายละเอียดเป็นที่ทราบแล้วนั้น

เพื่อให้การประเมินอัตราค่าเช่าและค่าบำรุงที่ดินหรืออาคารในการเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้าที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล ได้เป็นไปโดยเหมาะสมและเป็นธรรมตามสภาพและทำเลที่ตั้งที่ดินหรืออาคาร จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดสั่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบส่งข้อมูลเกี่ยวกับแผนที่ภาษี และทะเบียนทรัพย์สินของที่ดิน หรืออาคารของศาลเจ้าที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล ประกอบเรื่องการขอเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้าด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ยุวรัตน์ กมลเวช

(นายยุวรัตน์ กมลเวช)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

กองการทะเบียน

โทร. (02) 2820776 2812686

ศาลเจ้า 1/2532

ที่ มท 0310.2/ว 1511

กรมการปกครอง

ถนนอังสฤงค์ กท 10200

8 สิงหาคม 2538

เรื่อง การออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินของศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง** 1. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0313/ว 3978 ลงวันที่ 9 กันยายน 2523
2. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0313/ว 349 ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2525

ตามที่กรมการปกครองขอให้จังหวัดทุกจังหวัดสำรวจศาลเจ้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 และดำเนินการตรวจสอบหลักฐานโฉนดที่ดิน หรือหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินของศาลเจ้าและที่ดินที่มีผู้อุทิศให้กับศาลเจ้าที่ยังไม่ได้จัดทำโฉนดในนามกรมการปกครอง รีบดำเนินการออกโฉนดหรือหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินโดยด่วนนั้น

กรมการปกครองขอเรียนว่าเนื่องจากยังมีบางจังหวัดไม่ได้ดำเนินการออกโฉนดที่ดินของศาลเจ้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถาน พ.ศ. 2463 และที่ดินที่มีผู้อุทิศให้ศาลเจ้า จึงขอให้จังหวัดได้ตรวจสอบว่าศาลเจ้าที่ได้จดทะเบียนดังกล่าว และที่ดินที่มีผู้อุทิศให้กับศาลเจ้าที่ยังไม่ได้ออกโฉนดหรือหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน ได้ดำเนินการออกโฉนดหรือหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินของศาลเจ้าในนามกรมการปกครองโดยด่วน และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ ภายในวันที่ 30 กันยายน 2538

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ประกิจ กันยาบาล

(นายประกิจ กันยาบาล)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร. (02) 2820776 2812686

โทรสาร (02) 2812693

ที่ มท 0310.2/ว 1664

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กท 10200

30 สิงหาคม 2538

เรื่อง การควบคุมตรวจสอบดูแลศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร**อ้างถึง** หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 0402/ว 304 ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2531

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งให้อำเภอกิ่งอำเภอและสำนักงานเขตดำเนินการควบคุมดูแลศาลเจ้าหรือรูปเคารพซึ่งตั้งขึ้นตามกฎเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 และศาลเจ้าเอกชนโดยทั่วไปให้ปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม ปรากฏว่าในปัจจุบันยังมีศาลเจ้าซึ่งตั้งอยู่ในที่ดินของทางราชการและศาลเจ้าเอกชนบางแห่งยังไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการและประชาชนโดยทั่วไปได้

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเพื่อให้การดำเนินการของศาลเจ้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายเสนาบดีว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 และศาลเจ้าเอกชนปฏิบัติให้เป็นไปโดยถูกต้องและเกิดความเรียบร้อยจึงขอให้อำเภอ กิ่งอำเภอ และสำนักงานเขตดำเนินการดังนี้

1. ศาลเจ้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ซึ่งเป็นศาลเจ้าซึ่งตั้งอยู่บนที่ดินของทางราชการ (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย) หากปรากฏว่ามีการรับบริจาคเงินจากประชาชน จัดงานต่าง ๆ ประจำปี หรือมีอาคารและที่ดินให้เช่า แต่รายงานว่ามีรายได้น้อยกว่าที่ควรให้อำเภอ กิ่งอำเภอ หรือสำนักงานเขตแจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ เพื่อสั่งการให้อำเภอ กิ่งอำเภอ หรือสำนักงานเขตเข้าไปตรวจตราบรรดาผลประโยชน์ต่าง ๆ ของศาลเจ้าให้เป็นไปตามกฎหมายเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเงินของศาลเจ้า พ.ศ. 2520 ข้อ 4 รวมทั้งให้อำเภอ กิ่งอำเภอ หรือสำนักงานเขต รายงานผ่านจังหวัดไปยังกระทรวงมหาดไทย ขอแต่งตั้งเจ้าหน้าที่อำเภอ กิ่งอำเภอ หรือสำนักงานเขตเป็นผู้จัดการปกครองศาลเจ้าร่วมกับผู้จัดการปกครองศาลเจ้าที่มีอยู่เดิมได้ตามกฎหมายเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ข้อ 11

2. ศาลเจ้าเอกชน หากได้มีการจัดงานหรือขอรับบริจาคเงินจากประชาชนทั่วไป โดยอ้างว่าจะนำไปใช้ในกิจการของศาลเจ้า ให้อำเภอ กิ่งอำเภอ และสำนักงานเขต แจ้งเจ้าของศาลเจ้าเป็นหลักฐานว่าก่อนรับบริจาคเงินจะต้องขอและได้รับอนุญาตให้เรียบร้อย ตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้อำเภอ กิ่งอำเภอ และสำนักงานเขต ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ประกิจ กันยาบาล

(นายประกิจ กันยาบาล)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร. (02) 2820776 2812686

โทรสาร (02) 2812693

ที่ มท 0310.2/ว 95

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กท 10200

15 มกราคม 2539

เรื่อง การควบคุมดูแลศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0402/ว 712 ลงวันที่ 7 ตุลาคม 2528

ตามหนังสือ กรมการปกครอง ที่ มท 0402/ว 712 ลงวันที่ 7 ตุลาคม 2528 ให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้ารายงานฐานะการเงิน เพื่อแสดงรายรับรายจ่ายของศาลเจ้าเป็นประจำทุกเดือน ส่งจังหวัดภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป และจังหวัดส่งให้กรมการปกครองภายในวันที่ 10 ของเดือนถัดไป นั้น

กรมการปกครอง พิจารณาแล้วขอเรียนว่าการจัดส่งรายงานฐานะการเงินเพื่อแสดงรายรับรายจ่ายของศาลเจ้าเป็นประจำทุกเดือน ตามหนังสือ กรมการปกครอง ที่ มท 0402/ว 712 ลงวันที่ 7 ตุลาคม 2528 ข้อ 2 เป็นรายงานที่เข้าซ้อนกับการรายงานตามแบบ 1 และแบบ 2 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเงินของศาลเจ้า พ.ศ. 2520 ข้อ 10 และข้อ 11 ซึ่งได้รายงานให้กรมการปกครองทราบเป็นประจำทุกเดือนแล้ว และเพื่อเป็นการลดขั้นตอนการรายงานของจังหวัดและกรุงเทพมหานคร จึงขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร แจ้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติไม่ต้องรายงานฐานะการเงินตามหนังสือ กรมการปกครอง ที่ มท 0402/ว 712 ลงวันที่ 7 ตุลาคม 2528 ข้อ 2

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ประกิต กันยาบาล

(นายประกิต กันยาบาล)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร. (02) 2820776 2812686

โทรสาร (02) 2812693

ที่ มท 0310.2/ว 3061

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กท 10200

25 พฤศจิกายน 2539

เรื่อง การควบคุมตรวจสอบตราสื่อดูแลศาลเจ้าและการสำรวจศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกรมการปกครอง ที่ 0310.2/ว 1664 ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2538

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสำรวจศาลเจ้าเอกชน จำนวน 1 ฉบับ

เนื่องจากปัจจุบันปรากฏว่า ได้มีเหตุการณ์ในลักษณะการทรงเจ้าเข้าทรงของเจ้าพ่อเจ้าแม่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยเกิดขึ้นในศาลเจ้าเอกชนซึ่งทางราชการไม่สามารถเข้าไปควบคุมดูแลได้ รวมทั้งมีการเรียไรเงินจากประชาชนเพื่อนำไปดำเนินการเกี่ยวกับกิจการศาลเจ้าหรือกิจการต่าง ๆ ซึ่งเป็นการหลอกลวงประชาชนให้หลงเชื่อในเหตุการณ์ดังกล่าว

กรมการปกครอง พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การควบคุมตรวจสอบตราสื่อดูแลศาลเจ้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พระพุทธศักราช 2463 และศาลเจ้าเอกชนให้ดำเนินงานเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ และเพื่อทราบข้อมูลของศาลเจ้าเอกชนทั่วประเทศใช้เป็นข้อมูลในการป้องกันปรามการหลอกลวงประชาชน จึงขอให้จังหวัดแจ้งอำเภอ กิ่งอำเภอ และสำนักงานเขตดำเนินการดังนี้

1. เมื่อมีเหตุการณ์การทรงเจ้าเข้าทรงเกิดขึ้นในศาลเจ้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พระพุทธศักราช 2463 ให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้ารับรายงานให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้อำนวยการเขตทราบเพื่อตรวจสอบและควบคุมดูแลมิให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าว หากเป็นการดำเนินการในศาลเจ้าเอกชนซึ่งเข้าลักษณะการหลอกลวงประชาชน ก็ให้แจ้งความต่อเจ้าพนักงานตำรวจท้องที่ดำเนินคดีต่อไป

2. ศาลเจ้าเอกชน หากได้มีการจัดงานหรือขอรับบริจาคเงินจากประชาชนทั่วไป โดยอ้างว่าจะนำไปใช้ในกิจการของศาลเจ้า ให้อำเภอ กิ่งอำเภอ หรือสำนักงานเขต แจ้งเจ้าของศาลเจ้าเป็นหลักฐานว่า ก่อนที่จะรับบริจาคเงิน จะต้องขอและได้รับอนุญาตให้เรียไร ตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พระพุทธศักราช 2487 โดยในกรุงเทพมหานครขออนุญาตต่อผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลางในจังหวัดอื่นขออนุญาตต่อนายอำเภอแห่งท้องที่ที่ศาลเจ้านั้นตั้งอยู่

3. สำนักรวจศาลเจ้าเอกชนที่ไม่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พระพุทธศักราช 2463 ตามแบบสำรวจที่ได้ส่งมาพร้อมนี้ และให้รายงานกรมการปกครองทราบภายในวันที่ 27 ธันวาคม 2539

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ชนะศักดิ์ ยุวบูรณ์
(นายชนะศักดิ์ ยุวบูรณ์)
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร. (02) 2812686, 2820776

แบบสำรวจศาลเจ้าเอกชน อำเภอ.....จังหวัด.....

ลำดับที่	ชื่อศาลเจ้า	ที่ตั้ง	ขนาดและลักษณะอาคาร	กิจกรรมของศาลเจ้า	ชื่อและที่อยู่ของผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินของศาลเจ้า	หมายเหตุ

ที่ มท 0310.2/ว 201

กรมการปกครอง
ถนนอังษฤงจักร กท 10200

30 มกราคม 2540

เรื่อง การต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0402/ว 26 ลงวันที่ 9 มกราคม 2530

ตามที่ได้แจ้งให้จังหวัดและอำเภอดำเนินการตรวจสอบและเร่งรัดให้ผู้เช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า ดำเนินการยื่นเรื่องขอต่ออายุสัญญาเช่าก่อนที่สัญญาเช่าเดิมสิ้นสุดอย่างน้อย 3 เดือนนั้น ขณะนี้ยังมี จังหวัดและอำเภอต่าง ๆ ที่ส่งเรื่องการต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินและอาคารไปยังกรมการปกครองเพื่อขออนุมัติต่อ กระทรวงมหาดไทย นั้น ปรากฏว่า เป็นการขอต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินย้อนหลังเป็นเวลาหลายปีและมีการ เปลี่ยนแปลงผู้เช่าโดยไม่ได้ขออนุมัติต่อกระทรวงมหาดไทย ทำให้เกิดความเสียหายต่อศาลเจ้าและทางราชการ

กรมการปกครองพิจารณาแล้ว เพื่อเป็นการเร่งรัดให้ผู้เช่าที่ดินและอาคารศาลเจ้าได้ต่ออายุสัญญาเช่า ให้ถูกต้องตามที่ทางราชการได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้จึงขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครได้โปรดแจ้งให้อำเภอ กิ่งอำเภอ และสำนักงานเขต ได้พิจารณาดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้เช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า วันเริ่มต้นและสิ้นสุดของสัญญาเช่าตามที่อยู่ อำเภอ กิ่งอำเภอ และสำนักงานเขต ได้จัดทำไว้ หากพบว่าผู้เช่ารายใดสัญญาเช่าใกล้จะครบกำหนด หรือได้ครบกำหนดแล้ว ให้รีบแจ้งผู้เช่ามายื่นคำขอต่ออายุสัญญาเช่าโดยทันที

2. ในการบันทึกความเห็นประกอบการขอเช่าใหม่และการขอต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินและอาคารของ ศาลเจ้า ให้บันทึกความเห็นชอบของผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า นายอำเภอท้องที่ และผู้ว่าราชการจังหวัดให้ครบถ้วนทุกคน เพื่อให้การพิจารณาในเรื่องค่าเช่า ค่าบำรุง ศาลเจ้าเป็นไปด้วย ความรอบครอบ ซึ่งส่งผลดีต่อศาลเจ้าและทางราชการ

3. หากผู้เช่าได้มีการโอนสิทธิการเช่าหรือเปลี่ยนแปลงผู้เช่า ให้แจ้งให้ผู้เช่ารายใหม่ มาดำเนินการยื่น เรื่องราวของการโอนสิทธิการเช่าหรือขอเปลี่ยนตัวผู้เช่าใหม่ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน รวมทั้งหากเลิกเช่าก็ให้ รายงานให้กรมการปกครองทราบด้วย

4. เมื่อได้รับอนุมัติให้ต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินและอาคารแล้ว ให้เร่งรัดผู้เช่ามาทำสัญญาเช่าโดยเร็ว และจัดส่งสำเนาสัญญาเช่า พร้อมทั้งค่าเช่า ค่าบำรุงศาลเจ้าให้กรมการปกครองในคราวเดียวกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพโรจน์ พรหมสาส์น)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร. (02) 2812686, 2820776

โทรสาร (02) 2812686 2820693

ที่ มท 0310.2/ว 802

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กท 10200

11 มีนาคม 2540

เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง** 1. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0402/ว 1070 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2526
 2. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0402/ว 15459 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2526

ตามที่กระทรวงมหาดไทย ได้มอบหมายให้ทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานขึ้นต้นทำหน้าที่กลั่นกรองเกี่ยวกับเรื่องการเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า เช่น รวบรวมคำร้อง ตรวจสอบสถานที่ กำหนดอัตราค่าเช่าตามทำเล และส่งเรื่องให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา และได้วางหลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้าเพื่อถือปฏิบัติ นั้น

บัดนี้ ระยะเวลาได้ล่วงเลยมานานแล้ว ประกอบกับสภาพทางเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก คณะกรรมการควบคุมศาลเจ้าจึงพิจารณาปรับปรุงอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้าให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้ศาลเจ้าได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น ดังนี้

1. กรณีทำสัญญาเช่าตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ให้คิดค่าเช่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ของอัตราค่าเช่าเดิมทุก 3 ปี
 2. กรณีทำสัญญาเช่าครั้งละ 3 ปี ให้คิดค่าเช่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ของอัตราค่าเช่าเดิมทุก 3 ปี
 3. กรณีทำสัญญาเช่ารายปี ให้คิดค่าเช่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.5 ของอัตราค่าเช่าเดิมทุกปี
- จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชวงค์ ฉายะบุตร)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. (02) 2812686 2820776

โทรสาร (02) 2812686 2812693

ที่ มท 0310.2/ว 1137

กรมการปกครอง
ถนนอังษฤงจักร กท 10200

22 พฤษภาคม 2540

เรื่อง การแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร**อ้างถึง** หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0402/ว 171 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2539**สิ่งที่ส่งมาด้วย** แบบของหนังสือรับรอง จำนวน 1 ฉบับ

ตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0402/ว 171 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2529 ได้กำหนด แนวทางในการปฏิบัติในเรื่องของการแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ที่ต้องใช้เอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ประกอบการพิจารณา นั้น

กรมการปกครอง พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า เอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการพิจารณาแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า มีจำนวนมากและอาจเป็นปัญหาแก่ผู้เสนอขอให้แต่งตั้งเป็นผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ประกอบกับเพื่อเป็นการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานทะเบียนให้สะดวก และรวดเร็ว ยิ่งขึ้น จึงขอให้ปฏิบัติ ดังนี้

1. เอกสารและหลักฐานที่ใช้ประกอบการพิจารณา มีดังต่อไปนี้ คือ

1.1 สำเนาหรือภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้ ซึ่งสามารถใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชน เช่น บัตรประจำตัวข้าราชการ บัตรประจำตัวพนักงานองค์การของรัฐ และใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว เป็นต้น

1.2 ภาพถ่ายสำเนาทะเบียนบ้าน

1.3 หนังสือรับรองจากนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้อำนวยการเขต ที่แสดงว่าเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติที่ไม่ขัดต่อ ข้อ 12 แห่งกฎเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463

2. ให้จัดทำเอกสารตามข้อ 1.1 -ข้อ 1.3 จำนวน 3 ชุด โดยให้เก็บรักษาไว้ที่อำเภอ/กิ่งอำเภอหรือเขต จำนวน 1 ชุด จังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ชุด และส่งไปเก็บรักษาไว้ที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จำนวน 1 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพโรจน์ พรหมสาส์น)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร. (02) 2812686 2820776

โทรสาร (02) 2812686

ที่ _____ / _____

(ส่วนราชการเจ้าของหนังสือ)

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อรับรองว่า (ระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ผู้ขอเสนอแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการปกครองศาลเจ้า หรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า) อยู่บ้านเลขที่ _____

เป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วน ตามข้อ 12 ของกฎเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463

(ส่วนราชการเจ้าของหนังสือ) ได้พิจารณาคุณสมบัติแล้ว เห็นควรแต่งตั้งให้ ชื่อตัว - ชื่อสกุลผู้ขอ แต่งตั้งฯ เป็น ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า หรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ของศาลเจ้า _____

อำเภอ _____ จังหวัด _____

ให้ไว้ ณ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ลงชื่อ

(พิมพ์ชื่อเต็ม)

(ตำแหน่ง)

ที่ มท 0310.2/ว 1851

กรมการปกครอง
ถนนอังษฤงศ์ กท 10200

6 สิงหาคม 2540

เรื่อง การเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 13492/2502 ลงวันที่ 2 กันยายน 2502

ตามที่ได้มอบหมายให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานขึ้นต้นทำหน้าที่กลั่นกรองเกี่ยวกับเรื่องรวการขอเช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้า เช่น รวบรวมคำร้อง ตรวจสอบหลักฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบสถานที่ กำหนดอัตราค่าเช่าตามทำเล และส่งเรื่องราให้กรมการปกครองเพื่อขออนุมัติต่อกระทรวงมหาดไทย นั้น

กรมการปกครอง พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การพิจารณาให้เช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้าของคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้า เป็นไปด้วยความถูกต้องและรวดเร็ว จึงให้อำเภอ กิ่งอำเภอ และเขต ดำเนินการตรวจสอบหลักฐานและเอกสารประกอบคำร้อง ก่อนเสนอจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย

1. หนังสือคำร้องขอเช่าที่ดิน/อาคารของศาลเจ้า
2. บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้ ซึ่งสามารถใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้านของผู้เช่า
3. บันทึกความเห็นชอบของผู้จัดการปกครองและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า และอำเภอ กิ่งอำเภอ/เขต
4. แผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งศาลเจ้า และสถานที่ที่จะขอเช่า
5. ภาพถ่ายสถานที่ที่ขอเช่าทุกด้าน ซึ่งเป็นภาพถ่ายปัจจุบันโดยมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของอำเภอ กิ่งอำเภอ/เขต รับรองด้านหลังภาพถ่ายทุกภาพ
6. ร่างสัญญาเช่าที่ดิน/อาคารของศาลเจ้า จำนวน 1 ชุด
7. บันทึกการตรวจสอบทำเลและสถานที่ที่จะขอเช่า ของเจ้าหน้าที่อำเภอ กิ่งอำเภอ/เขต
8. อัตราค่าเช่าที่ดิน/อาคารของศาลเจ้า และค่าบำรุงศาลเจ้า ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้อำเภอ กิ่งอำเภอ และเขต ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพโรจน์ พรหมสาสน์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร (02) 2812686 6299125 - 41 ต่อ 4308

โทรสาร (02) 2812686 2812693

ที่ มท 0310.2/ว 3252

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กท 10200

10 ตุลาคม 2540

เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง**
1. หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0402/ว 1070 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2526
 2. หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0402/15459 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2526

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานชั้นต้นทำหน้าที่กลั่นกรองเกี่ยวกับเรื่องการเช่าที่ดินและอาคารศาลเจ้า และได้วางหลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้าแล้ว นั้น

คณะกรรมการควบคุมศาลเจ้าได้มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ 3/2540 เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2540 ให้ยกเว้นการเรียกเก็บค่าบำรุงการโอนกรรมสิทธิ์การเช่า กรณีผู้เช่าที่ดินหรืออาคารของศาลเจ้าโอนสิทธิการเช่าให้แก่คู่สมรสของทายาทโดยธรรมของตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสวัสดิ์ ส่งสัมพันธ์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร (02) 2812686 6299125 - 41 ต่อ 4308

โทรสาร (02) 2812686

ที่ มท 0310.2/ว 3898

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอังษฤงจักร กท 10200

12 ธันวาคม 2540

เรื่อง การเช่าที่ดินของศาลเจ้าเพื่อปลูกสร้างอาคาร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง** 1. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 13492/2502 ลงวันที่ 2 กันยายน 2502
2. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0402/ว 292 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2527

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานชั้นต้นทำหน้าที่กลั่นกรองเกี่ยวกับเรื่องการเช่าที่ดินและอาคารของศาลเจ้า และได้วางหลักเกณฑ์การเช่าที่ดินของศาลเจ้าเพื่อปลูกสร้างอาคารหรือบ้านอยู่อาศัยแล้ว นั้น

คณะกรรมการควบคุมศาลเจ้าได้มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ 5/2540 เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2540 มีมติกำหนดหลักเกณฑ์การยกเว้นให้ผู้เช่าที่ดินของศาลเจ้าเพื่อสร้างอาคาร ไม่ต้องโอนกรรมสิทธิ์ของอาคารให้เป็นของศาลเจ้า ดังนี้

1. กรณีผู้เช่าที่ดินของศาลเจ้าได้ปลูกสร้างอาคารไว้ก่อนที่เจ้าของที่ดินจะโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้เป็นของศาลเจ้า แต่หากผู้เช่าที่ดินของศาลเจ้าได้รื้อถอนอาคารดังกล่าวเพื่อปลูกสร้างใหม่ ให้โอนกรรมสิทธิ์ของอาคารที่สร้างใหม่ให้เป็นของศาลเจ้า

2. กรณีผู้เช่าที่ดินของศาลเจ้าเพื่อสร้างอาคาร ขอยกเว้นไม่โอนกรรมสิทธิ์ของอาคารให้เป็นศาลเจ้า ให้เสนอคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้าพิจารณาเป็นการเฉพาะราย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรจง กันตวิรุฒ)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร (02) 2812686 6299125-41 ต่อ 4308

โทรสาร (02) 2812686 2812693

ที่ มท 0310.2/ว 3063

กรมการปกครอง

ถนนอังสฤงค์ กท 10200

19 ธันวาคม 2540

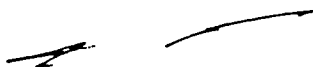
เรื่อง กรรมสิทธิ์ที่ดิน และการเงินของศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร**อ้างถึง** หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0313/ว 349 ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2525

ตามที่ให้จังหวัด และกรุงเทพมหานคร ที่มีศาลเจ้าที่ได้ขึ้นทะเบียนแต่ยังไม่ปรากฏหลักฐาน กรรมสิทธิ์ที่ดินแนชัดดำเนินการขออนุญาตหรือหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินของศาลเจ้าในนามกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ที่ศาลเจ้า.....) ตามข้อ 4 ของกฎเสนาบติ ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 นั้น

กรมการปกครอง ขอเรียนว่าในการขออนุญาตที่ดิน หรือหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินของศาลเจ้า สามารถขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการออกโฉนดที่ดิน หรือหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ของศาลเจ้าได้ โดยให้ส่งเอกสารการประมาณค่าใช้จ่ายในการออกโฉนดที่ดินหรือหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินของศาลเจ้าของ สำนักงานที่ดินมาประกอบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้ อำเภอกิ่งอำเภอและเขต ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

 (นายไพโรจน์ พรหมสาส์น)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร (02) 2812686 6299125 - 41 ต่อ 4308

โทรสาร (02) 2812686

ด่วนมาก

ที่ มท 0310.2/ว 209

กรมการปกครอง

ถนนอังษฤงจักร์ กท 10200

28 มกราคม 2543

เรื่อง การตรวจตราสอดส่องดูแลศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง**
1. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 0402/ว 304 ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2531
 2. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 1664 ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2538

ตามที่ให้สั่งอำเภอ กิ่งอำเภอ และสำนักงานเขต ควบคุมดูแลศาลเจ้า ตามกฎเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ให้ปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายเกี่ยวกับศาลเจ้า และให้แจ้งศาลเจ้าเอกชนให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 นั้น

ขณะนี้ใกล้ถึงเทศกาลตรุษจีน ซึ่งในห้วงเวลาดังกล่าวจะมีประชาชนทำบุญอุทิศเงินให้แก่ศาลเจ้าต่าง ๆ มากกว่าห้วงเวลาปกติ ฉะนั้น เพื่อให้การปฏิบัติของศาลเจ้าเป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย จึงขอให้แจ้งอำเภอ กิ่งอำเภอ และสำนักงานเขต ดำเนินการดังนี้

1. ศาลเจ้าตามกฎเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ให้ควบคุมตรวจตราการดำเนินงานของศาลเจ้า การรับเงินของศาลเจ้า ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเงินของศาลเจ้า พ.ศ. 2520 โดยเคร่งครัด
2. ศาลเจ้าเอกชน ให้แจ้งเจ้าของศาลเจ้าหรือรูปเคารพทราบ ว่า การเรียไรจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุชา โมกขะเวส)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. 6299125-41 ต่อ 4303

ที่ มท 0310.2/ว 817

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอังษฤงจักร กท 10200

17 มีนาคม 2543

เรื่อง การควบคุมดูแลศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร**อ้างถึง** หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท 0402/19420 ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2528

ตามที่ให้จังหวัด และกรุงเทพมหานคร กำชับให้อำเภอ และเขต สั่งให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตรา สอดส่องศาลเจ้า และเจ้าหน้าที่ของทางราชการทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เข้มงวด กวดขัน ควบคุมดูแลการบริหารงาน ของศาลเจ้าให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย อย่าให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้าไปหาประโยชน์ในศาลเจ้า เพื่อ ตนเองหรือผู้อื่น หากฝ่าฝืนให้ดำเนินคดีตามกฎหมาย นั้น

เนื่องจากยังปรากฏว่า มีศาลเจ้าซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของทางราชการบางแห่งยังคงมีบุคคลหรือกลุ่ม บุคคลเข้าไปหาประโยชน์ในศาลเจ้า เช่น ใช้บริเวณศาลเจ้าเป็นที่ตั้งสำนักงาน ตั้งโต๊ะ หรือตู้รับบริจาคเงิน ค่าขายสิ่งของ ทำให้ประชาชนเข้าใจผิด อุทิศเงินหรือซื้อสิ่งของ โดยเข้าใจว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์ของศาลเจ้า ทำให้ศาลเจ้าเสียประโยชน์ และอาจเสียชื่อเสียง รวมทั้งศาลเจ้าเอกชนบางแห่งมีพฤติกรรม การทรงเจ้าเข้าทรง ซึ่งเป็นลักษณะการหลอกลวงประชาชน กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การพิทักษ์สิทธิ และ ผลประโยชน์ของศาลเจ้ามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงขอให้จังหวัด และกรุงเทพมหานคร กำชับให้อำเภอ กิ่งอำเภอ และสำนักงานเขต ดำเนินการดังนี้

1. ควบคุม ดูแลการบริหารงานของศาลเจ้า ซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของทางราชการตามกฎหมายเสนอ บัญชีว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย และแจ้งให้ผู้จัดการปกครอง ศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า เข้มงวดกวดขัน อย่าปล่อยให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคลเข้าไปหาประโยชน์ เพื่อตนเองหรือผู้อื่นในศาลเจ้า หรือบริเวณศาลเจ้า หากฝ่าฝืนให้ดำเนินคดีตามกฎหมาย

2. กรณีศาลเจ้าเอกชนมีพฤติกรรมเป็นการหลอกลวงประชาชน ก็ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดีทันที และให้แจ้งศาลเจ้าเอกชนทราบว่า ก่อนที่จะรับบริจาคเงินจากประชาชน จะต้องขอและได้รับอนุญาตให้เรียไ รตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487

3. หากมีการดำเนินคดีตามข้อ 1 หรือ ข้อ 2 ให้แจ้งผลการดำเนินคดีให้กระทรวงมหาดไทยทราบด้วย จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประมวล รุจนเสรี)

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. 6299125-41 ต่อ 4303

โทรสาร 2823751

โทร สป.มท. 51238

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ที่ มท 0310.2/15374

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กท 10200

28 พฤศจิกายน 2543

เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าที่ดิน และอาคารของศาลเจ้า

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง**
1. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0402/15459 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2526
 2. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0310.2/ว 802 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2540

ตามที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาอัตราค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าอาคาร ค่าบำรุงศาลเจ้าครั้งแรก ค่าบำรุงต่ออายุสัญญาเช่า ค่าบำรุงโอนสิทธิการเช่า และช้อยยกเว้นไม่เรียกเก็บค่าบำรุงศาลเจ้า เพื่อให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติแล้วนั้น

คณะกรรมการควบคุมศาลเจ้า ได้เห็นชอบให้กำหนดอัตราค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าอาคาร และการเพิ่มอัตราค่าเช่าที่ดิน และอาคารของศาลเจ้า โดยให้เริ่มใช้ตั้งแต่ผู้เช่าได้ต่ออายุสัญญาเช่า หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตัวสัญญา หรือเมื่อมีการทำสัญญาเช่าใหม่ ดังนี้

1. อัตราค่าเช่าที่ดิน ให้คิดตามทำเล
 - 1.1 เพื่อยู้อาศัย ตารางวาละ ไม่ต่ำกว่า 2.00 บาท ต่อเดือน
 - 1.2 เพื่อทำไร่ ทำนา ไร่ละ ไม่ต่ำกว่า 20.00 บาท ต่อปี
 - 1.3 เพื่อการเกษตรกรรมอื่น ๆ ไร่ละ ไม่ต่ำกว่า 200.00 บาท ต่อปี
 - 1.4 เพื่อการอุตสาหกรรม เฉพาะส่วนที่ตั้งตัวอาคาร ตารางวาละ ไม่ต่ำกว่า 3.00 บาท ต่อเดือน นอกนั้นคิดเท่ากับการเช่าเพื่อยู้อาศัย
 - 1.5 เพื่อปลูกสร้างอาคารพาณิชย์ ตารางวาละ ไม่ต่ำกว่า 6.00 บาท ต่อเดือน
 - 1.6 เพื่อปลูกสร้างโรงเรียน เฉพาะส่วนที่สร้างอาคารให้คิดเท่ากับการเช่าเพื่อยู้อาศัยส่วนที่เป็นสนามหรือบริเวณให้คิดในอัตราครึ่งหนึ่งของอัตราค่าเช่าเพื่อยู้อาศัย
 - 1.7 เพื่อกิจการอื่น ๆ นอกจากนั้น ให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเป็นการเฉพาะราย
2. อัตราค่าเช่าอาคาร ให้คิดตามทำเล
 - 2.1 ตึกแถวหรืออาคารพาณิชย์ ต่อคูหาต่อเดือน ตารางเมตรละ ไม่ต่ำกว่า 2.50 บาท ต่อเดือน
 - 2.2 อาคารโดยสภาพที่เป็นยู้อาศัยได้อย่างเดียว ตารางเมตรละ ไม่ต่ำกว่า 1.50 บาท ต่อเดือน
 - 2.3 แผงลอย ไม่ต่ำกว่า 150.00 บาท ต่อเดือน
3. การเพิ่มอัตราค่าเช่า
 - 3.1 กรณีทำสัญญาเช่าตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ให้คิดค่าเช่าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของอัตราค่าเช่าเดิมทุก 3 ปี

3.2 กรณีทำสัญญาเช่าครั้งละ 3 ปี ให้คิดค่าเช่าเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของอัตราค่าเช่าเดิมทุก 3 ปี

3.3 กรณีทำสัญญาเช่ารายปี ให้คิดค่าเช่าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.5 ของอัตราเดิมทุกปี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สำนักงานเขตถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบัญญัติ จันทน์เสนะ)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร 6299125-41 ต่อ 4303

โทรสาร 2823751

ที่ มท 0310.2/ว 3504

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กท 10200

28 พฤศจิกายน 2543

เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าที่ดิน และอาคารของศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างอิง 1. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0402/ว 1070 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2526
2. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0310.2/ว 802 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2540

ตามที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาอัตราค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าอาคาร ค่าบำรุงศาลเจ้าครั้งแรก ค่าบำรุงต่ออายุสัญญาเช่า ค่าบำรุงโอนสิทธิการเช่า และช้อยกเว้นไม่เรียกเก็บค่าบำรุงศาลเจ้า เพื่อให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติแล้วนั้น

คณะกรรมการควบคุมศาลเจ้า ได้เห็นชอบให้กำหนดอัตราค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าอาคาร และการเพิ่มอัตราค่าเช่าที่ดิน และอาคารของศาลเจ้า โดยให้เริ่มใช้ตั้งแต่ผู้เช่าได้ต่ออายุสัญญาเช่า หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตัวสัญญา หรือเมื่อมีการทำสัญญาเช่าใหม่ ดังนี้

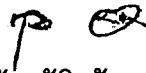
1. อัตราค่าเช่าที่ดิน ให้คิดตามทำเล
 - 1.1 เพื่ออยู่อาศัย ตารางวาละ ไม่ต่ำกว่า 0.50 บาท ต่อเดือน
 - 1.2 เพื่อทำไร่ ทำนา ไร่ละ ไม่ต่ำกว่า 20.00 บาท ต่อปี
 - 1.3 เพื่อการเกษตรกรรมอื่น ๆ ไร่ละ ไม่ต่ำกว่า 200.00 บาท ต่อปี
 - 1.4 เพื่อการอุตสาหกรรม เฉพาะส่วนที่ตั้งตัวอาคาร ตารางวาละ ไม่ต่ำกว่า 1.00 บาท ต่อเดือน นอกนั้นคิดเท่ากับการเช่าเพื่อการอยู่อาศัย
 - 1.5 เพื่อปลูกสร้างอาคารพาณิชย์ ตารางวาละ ไม่ต่ำกว่า 2.00 บาท ต่อเดือน
 - 1.6 เพื่อปลูกสร้างโรงเรียน เฉพาะส่วนที่สร้างอาคารให้คิดเท่ากับการเช่าเพื่อการอยู่อาศัย ส่วนที่เป็นสนามหรือบริเวณให้คิดในอัตราครึ่งหนึ่งของอัตราค่าเช่าเพื่อการอยู่อาศัย
 - 1.7 เพื่อกิจการอื่น ๆ นอกจากนั้น ให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเป็นการเฉพาะราย
2. อัตราค่าเช่าอาคาร ให้คิดตามทำเล
 - 2.1 ตึกแถวหรืออาคารพาณิชย์ ต่อคูหาต่อเดือน ตารางเมตรละ ไม่ต่ำกว่า 1.50 บาท ต่อเดือน
 - 2.2 อาคารโดยสภาพที่เป็นอยู่อาศัยได้อย่างเดียว ตารางเมตรละ ไม่ต่ำกว่า 1.50 บาท ต่อเดือน
 - 2.3 แผงลอย ไม่ต่ำกว่า 15.00 บาท ต่อเดือน
3. การเพิ่มอัตราค่าเช่า
 - 3.1 กรณีทำสัญญาเช่าตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ให้คิดค่าเช่าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของอัตราค่าเช่าเดิมทุก 3 ปี

3.2 กรณีทำสัญญาเช่าครั้งละ 3 ปี ให้คิดค่าเช่าเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของอัตราค่าเช่าเดิมทุก 3 ปี

3.3 กรณีทำสัญญาเช่ารายปี ให้คิดค่าเช่าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.5 ของอัตราเดิมทุกปี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้อำเภอ กิ่งอำเภอถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบัญญัติ จันทน์เสนะ)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร (02) 6299125-41 ต่อ 4303

โทรสาร (02) 2823751

ที่ มท 0310.2/7534

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กท 10200

2 เมษายน 2545

เรื่อง การออกบัตรและใช้บัตรประจำตัวผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่งคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้า ที่ 1/2545 ลงวันที่ 13 มีนาคม 2545 จำนวน 1 ชุด

ด้วยคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้าได้พิจารณาเห็นว่า ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 สมควรมีบัตรประจำตัวเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการแสดงตัวและตำแหน่งตามความจำเป็น จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การออกบัตรและใช้บัตรประจำตัวผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า รายละเอียดปรากฏตามสำเนาคำสั่งคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้าที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สำนักงานเขตถือปฏิบัติ และให้แจ้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าทราบ พร้อมทั้งยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประกิต กันยาบาล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร. 0-2629-9125-41 ต่อ 4303

โทรสาร 0-2282-3751

ที่ มท 0310.2/845

กรมการปกครอง

ถนนอังสวาล์ กท 10200

2 เมษายน 2545

เรื่อง การออกบัตรและใช้บัตรประจำตัวผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาคำสั่งคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้า ที่ 1/2545

ลงวันที่ 13 มีนาคม 2545

จำนวน 1 ชุด

2. บัตรประจำตัวผู้จัดการปกครองศาลเจ้าฯ

จำนวน ฉบับ

ด้วยคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้าได้พิจารณาเห็นว่า ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 สมควรมีบัตรประจำตัวเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการแสดงตัวและตำแหน่งตามความจำเป็น จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การออกบัตรและใช้บัตรประจำตัวผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า รายละเอียดปรากฏตามสำเนาคำสั่งคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้าที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้อำเภอ กิ่งอำเภอถือปฏิบัติ และให้แจ้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าทราบ พร้อมทั้งยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประกิต กันยาบาล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร. 0-2629-9125-41 ต่อ 4303

คำสั่งคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้า

ที่ 1 /2545

เรื่อง การออกบัตรและใช้บัตรประจำตัวผู้จัดการปกครองศาลเจ้า

ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า

ด้วยคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้าพิจารณาเห็นว่า ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ควรมียบัตรประจำตัว ใช้เป็นหลักฐานในการแสดงตัว และตำแหน่งตามความจำเป็น เพื่อประโยชน์ในทางราชการ

อาศัยอำนาจตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 265/2537 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537 ประกอบมติที่ประชุมคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้า ครั้งที่ 7/2544 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2544 คณะกรรมการควบคุมศาลเจ้าเห็นสมควรให้วางหลักเกณฑ์การออกบัตรและใช้บัตรประจำตัวผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า มีสิทธิขอรับบัตรประจำตัว

ข้อ 2. ให้อธิบดีกรมการปกครอง เป็นผู้ออกบัตรประจำตัว สำหรับผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ในเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อ 3. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ออกบัตรประจำตัว สำหรับผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบ

ข้อ 4. บัตรประจำตัว ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ให้มีอายุหกปีนับแต่วันออกบัตร

กรณีผู้ถือบัตรพ้นจากตำแหน่งให้บัตรหมดอายุนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

ข้อ 5. ให้ผู้ถือบัตรขอมีบัตรภายในสามสิบวันก่อนวันที่บัตรนั้นหมดอายุ

ในการนี้บัตรหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ถือบัตรต้องขอมีบัตรใหม่ หรือขอเปลี่ยนบัตรแล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวัน

ข้อ 6. ถ้าผู้ถือบัตรประจำตัวตามคำสั่งนี้พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ส่งคืนบัตรประจำตัวแก่ผู้ออกบัตรโดยทันที

ข้อ 7. ให้ผู้ขอมีบัตรประจำตัวทำคำขอมีบัตรประจำตัวยื่นต่อผู้อำนวยการเขต นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี เพื่อให้ผู้ออกบัตรประจำตัวตามข้อ 2 หรือข้อ 3 ออกบัตรประจำตัว คำขอมีบัตรให้ใช้แบบคำขอ แบบ บ.ศจ. 1 ท้ายคำสั่งนี้

ข้อ 8. บัตรประจำตัวผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ทำด้วยกระดาษแข็งสีขาวมีขนาดกว้าง 5.4 เซนติเมตร และยาว 8.4 เซนติเมตร ตามแบบ บ.ศจ. 2 ท้ายคำสั่งนี้

ข้อ 9. การขอมีบัตรประจำตัว ให้ทำคำขอพร้อมแนบรูปถ่ายจำนวนสองใบ ขนาด 2.5 x 3.0 เซนติเมตร ครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวมหมวก และแว่นตาสีเข้ม ถ่ายไว้ไม่เกินหกเดือนก่อนวันยื่นคำขอมีบัตรประจำตัว

ข้อ 10. เมื่อได้ออกบัตรประจำตัวผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าให้ผู้ออกบัตรประจำตัวจัดให้มีสำเนาข้อความ และรายการบัตรประจำตัว พร้อมรูปถ่ายที่ชัดเจนของผู้นั้นไว้ด้วยหนึ่งฉบับ เก็บไว้เป็นหลักฐาน ให้จังหวัดสำเนาหลักฐานนั้น ส่งให้กระทรวงมหาดไทยทราบทุกครั้งที่มีการออกบัตร

ข้อ 11. ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามคำสั่งนี้ และให้มีอำนาจวินิจฉัยตีความเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2545

(นายไพโรจน์ พรหมสาธน์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ประธานคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้า

คำขอมีบัตรประจำตัวผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า

เขียนที่ _____

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ข้าพเจ้าชื่อ _____ ชื่อสกุล _____

เกิดวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____ อายุ _____ ปี

สัญชาติ _____ อยู่บ้านเลขที่ _____ ถนน _____

หมู่ที่ _____ ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____

จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____

หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน - - - -

ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่ง ☐ ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า

☐ ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า

ศาลเจ้า _____ ตั้งอยู่เลขที่ _____

ถนน _____ หมู่ที่ _____ ตำบล/แขวง _____

อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____

โทรศัพท์ _____

มีความประสงค์ขอมีบัตรประจำตัว ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ยื่นต่อ

กรณี ☐ อธิบดีกรมการปกครอง ☐ ผู้ว่าราชการจังหวัด

☐ ขอมีบัตรครั้งแรก ☐ ขอมีบัตรใหม่เนื่องจาก

☐ บัตรหมดอายุ ☐ บัตรหายหรือถูกทำลาย หมายเลขบัตรเดิม _____

☐ ขอเปลี่ยนบัตร เนื่องจาก

☐ เปลี่ยนชื่อตัว ☐ เปลี่ยนชื่อสกุล ☐ ชำรุด/อื่น ๆ _____

☐ ได้แนบรูปถ่ายขนาด 2.5 x 3.0 เซนติเมตร จำนวน 2 รูป และสำเนาหนังสือแต่งตั้ง (ศ.จ.1) ให้ดำรงตำแหน่ง

☐ ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ☐ ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า

มาพร้อมคำขอนี้ด้วยแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำขอ
(.....)

(ด้านหน้า)

	
บัตรประจำตัวผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า เลขที่ / .	
วันออกบัตร	บัตรหมดอายุ

(ด้านหลัง)

รูปถ่าย 2.5 X 3.0 ซม.	เลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตร	
	ชื่อ	
	ตำแหน่ง	
	ศาลเจ้า	
	อำเภอ/เขต	
	จังหวัด/กรุงเทพมหานคร	
ลงชื่อ		
ลายมือชื่อ	ตำแหน่ง	ผู้ออกบัตร

- หมายเหตุ
1. ตำแหน่งของผู้ถือบัตรให้ระบุ ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า หรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า
 2. ศาลเจ้าในกรุงเทพมหานคร ให้ระบุ เขต (ชื่อเขต) กรุงเทพมหานคร
 3. ศาลเจ้าในจังหวัด ให้ระบุ อำเภอ (ชื่ออำเภอ) หรือกิ่งอำเภอ (ชื่อกิ่งอำเภอ) และจังหวัด (ชื่อจังหวัด)
 4. ตำแหน่งผู้ออกบัตร ให้ระบุ อธิบดีกรมการปกครอง หรือ ผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี

ที่ มท 0310.2/ว 1729

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กท 10200

15 กรกฎาคม 2545

เรื่อง การแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- อ้างถึง** 1. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0402/ว 171 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2529
2. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 1137 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2540

ตามที่กรมการปกครองได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าให้จังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ และสำนักงานเขตถือปฏิบัติแล้วนั้น ปัจจุบันปรากฏว่าการบริหารงานของศาลเจ้าบางแห่งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าที่ได้รับการแต่งตั้งจากทางราชการมิได้เป็นผู้ที่บริหารงานของศาลเจ้าอย่างแท้จริง แต่ให้ผู้ดูแลศาลเจ้า หรือคณะกรรมการของศาลเจ้าซึ่งไม่ได้รับการแต่งตั้งจากทางราชการเป็นผู้บริหารงานศาลเจ้าแทน และผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้ามักเป็นบุคคลที่ไม่ได้อยู่ในท้องที่ที่ศาลเจ้าตั้งอยู่ รวมทั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้ามีอายุมาก ไม่สามารถบริหารงานของศาลเจ้าได้

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารงานของศาลเจ้าเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงขอให้จังหวัด และกรุงเทพมหานคร แจ้งให้อำเภอ กิ่งอำเภอ และสำนักงานเขตถือปฏิบัติ ดังนี้

1. การบริหารงานของศาลเจ้า ขอให้แนะนำผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า เป็นผู้ที่บริหารงานของศาลเจ้าอย่างแท้จริง สำหรับคณะกรรมการของศาลเจ้า หรือผู้ดูแลศาลเจ้านั้น ขอให้ปฏิบัติงานตามคำแนะนำของผู้จัดการปกครองศาลเจ้า หรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า มิใช่เป็นผู้บริหารงานศาลเจ้าแทนผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าเพราะจะทำให้การบริหารงานไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่ทางราชการกำหนดไว้ และหากคณะกรรมการของศาลเจ้าผู้ใดเป็นผู้ที่มีความเหมาะสม และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ก็ให้พิจารณาแต่งตั้งผู้นั้นเป็นผู้จัดการปกครองศาลเจ้า หรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า

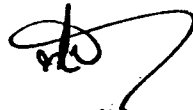
2. การแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ให้ศาลเจ้าพิจารณาคัดเลือกผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ของศาลเจ้านั้นตั้งอยู่ เพื่อที่จะได้บริหารงานของศาลเจ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ศาลเจ้าใดที่ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า หรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้ามีอายุมากไม่สามารถที่จะบริหารงานได้ ก็ให้ศาลเจ้าพิจารณาคัดเลือกบุคคลซึ่งเป็นคณะกรรมการของศาลเจ้า หรือผู้ที่ศาลเจ้าเห็นว่าสามารถที่จะเป็นผู้ที่ บริหารงานของศาลเจ้าได้อย่างแท้จริง เป็นผู้จัดการปกครองศาลเจ้าหรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าเพิ่มขึ้นได้

4. ศาลเจ้าใดที่ไม่มีผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจสอบตรวจสอบศาลเจ้า หรือมีไม่ครบทั้งสองตำแหน่ง ก็ให้ศาลเจ้าพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติตามกฎหมายดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 เป็นผู้จัดการปกครองศาลเจ้าหรือผู้ตรวจสอบตรวจสอบศาลเจ้าให้ครบถ้วน โดยให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 1137 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2540

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประกิจ กันยาบาล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร 0-2629-9125-41 ต่อ 4303

โทรสาร 0-2282-3751

ที่ มท 0310.2/ว 2114

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

22 สิงหาคม 2545

เรื่อง การแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 1729 ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2545

ตามที่ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการแต่งตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ให้อำเภอ กิ่งอำเภอ และสำนักงานเขตถือปฏิบัติ เพื่อให้การบริหารงานของศาลเจ้าเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวม 4 ประการ แล้วนั้น

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อติดตามผลการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว จึงขอให้แจ้งอำเภอ กิ่งอำเภอ และสำนักงานเขต รายงานผลการดำเนินการตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 1729 ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2545 ทุกครั้งที่มีการดำเนินการ และให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร แจ้งให้กรมการปกครองทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประทีป กันยาบาล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร 0-2629-9125-41 ต่อ 4303

โทรสาร 0-2282-3751

สป.มท. 51238

ที่ มท 0309.3/ว 3148

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอังษฤงจักร กทม. 10200

12 พฤศจิกายน 2545

เรื่อง การออกใบแทนใบอนุญาตตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

ตามกฎเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ข้อ 13 กำหนดให้อธิบดีกรมการปกครอง และผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าในกรุงเทพมหานคร และจังหวัด แต่ไม่ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติกรณีการออกใบแทนใบอนุญาตตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าแทนฉบับเดิมที่ชำรุดหรือสูญหาย นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าที่ได้รับการแต่งตั้งจากทางราชการแล้ว และใบอนุญาตตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้าหรือผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าชำรุดหรือสูญหาย ได้มีหลักฐานเพื่อใช้แสดงฐานะของตนเองที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้า จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติในการออกใบแทนใบอนุญาตตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าแทนฉบับเดิมที่ชำรุดหรือสูญหาย โดยให้อธิบดีกรมการปกครอง และผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถออกใบแทนใบอนุญาตตั้งผู้จัดการปกครองศาลเจ้า และผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าได้ เมื่อได้ตรวจสอบหลักฐานแล้วเห็นว่าถูกต้อง โดยให้ลงรายการของผู้ได้รับการแต่งตั้งตามหลักฐานเดิม ส่วนเลขทะเบียนให้ใช้เลขใบแทนใหม่ และวันที่ออกใบแทนใบอนุญาตตั้งให้ลงวัน เดือน ปีที่ออกใบแทน และให้หมายเหตุว่า “แทนฉบับเดิมเลขทะเบียนที่.....เมื่อวันที่.....”

จึงเรียนมาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประวิทย์ สิริโสภณ)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านความมั่นคงภายใน

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร 0-2356-9639

ที่ มท 0309.3/ว 8

กรมการปกครอง
ถนนอังสวาล์ กทม. 10200

22 พฤษภาคม 2546

เรื่อง การควบคุมตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 177/2546 ลงวันที่ 28 เมษายน 2546

ด้วยคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้าได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 2/2546 เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2546 มอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ตรวจตราสอดส่องกิจการต่าง ๆ ของศาลเจ้าในพื้นที่รับผิดชอบแทนคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้า

กรมการปกครอง พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การตรวจตราสอดส่องกิจการต่าง ๆ ของศาลเจ้า โดยผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอให้แจ้งอำเภอ และกิ่งอำเภอทราบ และให้แจ้งศาลเจ้าในพื้นที่ทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรัชย์ ศรีสารคาม)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร 0-2791-7021

โทรสาร 0-2791-7045

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย

ที่ 177/2546

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการศาลเจ้า

ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 265/2537 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537 ได้แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมศาลเจ้า เพื่อทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบตราสวดส้องกิจการต่าง ๆ ของศาลเจ้า ท้าวราชอาณาจักร โดยมีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับการบูรณะซ่อมแซม การจัดหาผลประโยชน์ การจ่ายเงินของศาลเจ้า และการพิจารณาสั่งการเกี่ยวกับการเช่าที่ดินและอาคารศาลเจ้า รวมทั้งกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับศาลเจ้า และคณะอนุกรรมการตรวจสอบเรื่องราวศาลเจ้าในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่พิจารณาตรวจสอบเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับการเช่าอาคารและที่ดินของศาลเจ้าเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร การปรับปรุงการใช้ที่ดิน การจัดสร้างและปรับปรุงอาคารศาลเจ้าให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม รวมทั้งกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับศาลเจ้า

เนื่องจากปัจจุบัน ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2545 ทำให้ชื่อตำแหน่งงานของผู้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการและอนุกรรมการ ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 265/2537 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537 เปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้น จึงขอยกเลิกคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 265/2537 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537 และแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการศาลเจ้าใหม่ ดังนี้

1. คณะกรรมการควบคุมตรวจสอบตราสวดส้องกิจการต่าง ๆ ของศาลเจ้า ประกอบด้วย

1.1 ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็น ประธานกรรมการ
1.2 อธิบดีกรมการปกครอง	เป็น รองประธานกรรมการ
1.3 อธิบดีกรมที่ดิน	เป็น กรรมการ
1.4 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	เป็น กรรมการ
1.5 รองอธิบดีกรมการปกครอง	เป็น กรรมการ
ฝ่ายบริหารงานปกครอง	
1.6 ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน	เป็น กรรมการ
กรมการปกครอง	
1.7 ผู้อำนวยการกองคลัง กรมการปกครอง	เป็น กรรมการ
1.8 ผู้อำนวยการส่วนการทะเบียนทั่วไป	เป็น กรรมการและเลขานุการ
สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง	
1.9 หัวหน้าฝ่ายบริหารการทะเบียนเพื่อความมั่นคง	เป็น กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ส่วนการทะเบียนทั่วไป สำนักบริหารการทะเบียน	
กรมการปกครอง	

- 1.10 หัวหน้างานบริหารการทะเบียนศาลเจ้า เป็น กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ฝ่ายบริหารการทะเบียนเพื่อความมั่นคง
ส่วนการทะเบียนทั่วไป กรมการปกครอง

ให้คณะกรรมการควบคุมตรวจสอบกิจการต่าง ๆ ของศาลเจ้า มีหน้าที่ควบคุมตรวจสอบกิจการต่าง ๆ ของศาลเจ้าทั่วราชอาณาจักร โดยมีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับการบูรณะซ่อมแซม การจัดหาผลประโยชน์ การจ่ายเงินของศาลเจ้า และการพิจารณาสั่งการเกี่ยวกับการเช่าที่ดินและอาคารศาลเจ้า รวมทั้งกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับศาลเจ้า

2. คณะอนุกรรมการตรวจสอบเรื่องราวศาลเจ้าในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

- 2.1 รองอธิบดีกรมการปกครอง เป็น ประธาน
ฝ่ายบริหารงานปกครอง
- 2.2 ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน เป็น อนุกรรมการ
กรมการปกครอง
- 2.3 ผู้อำนวยการส่วนการทะเบียนทั่วไป เป็น อนุกรรมการ
สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง
- 2.4 ผู้อำนวยการกองปกครองและทะเบียน เป็น อนุกรรมการ
กรุงเทพมหานคร
- 2.5 ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็น อนุกรรมการ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 2.6 หัวหน้าฝ่ายบริหารการทะเบียนเพื่อความมั่นคง เป็น อนุกรรมการ และเลขานุการ
ส่วนการทะเบียนทั่วไป สำนักบริหารการทะเบียน
กรมการปกครอง
- 2.7 หัวหน้ากลุ่มงานทะเบียนปกครองและ เป็น อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ราชการส่วนภูมิภาค กองปกครองและทะเบียน
กรุงเทพมหานคร
- 2.8 หัวหน้างานบริหารการทะเบียนศาลเจ้า เป็น อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ฝ่ายบริหารการทะเบียนเพื่อความมั่นคง
ส่วนการทะเบียนทั่วไป กรมการปกครอง

ให้คณะอนุกรรมการตรวจสอบเรื่องราวศาลเจ้าในเขตกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่พิจารณาตรวจสอบเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับการเช่าอาคารและที่ดินของศาลเจ้า เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร การปรับปรุงการใช้ที่ดิน การจัดสร้างและปรับปรุงอาคารศาลเจ้าให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม รวมทั้งกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับศาลเจ้า ก่อนเสนอคณะกรรมการควบคุมตรวจสอบกิจการต่าง ๆ ของศาลเจ้าพิจารณาสั่งการต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 28 เดือน เมษายน พ.ศ. 2546

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ที่ มท 0309.3/ว 2045

กรมการปกครอง

ถนนอังสวาล์ กทม. 10200

12 พฤศจิกายน 2546

เรื่อง การสำรวจข้อมูลศาลเจ้า**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสำรวจข้อมูลศาลเจ้า (แบบ 1) จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสำรวจข้อมูลศาลเจ้า (แบบ 2) จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยศาลเจ้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 หลายแห่ง ได้มีการเปลี่ยนแปลงผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า ตลอดจนทรัพย์สินของศาลเจ้า โดยมีได้แจ้งให้กรมการปกครองทราบ ทำให้ข้อมูลที่มีอยู่ไม่เป็นปัจจุบัน ประกอบกับหลายจังหวัดมีการจดทะเบียนจัดตั้งศาลเจ้าตามกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ขึ้นใหม่ รวมทั้งศาลเจ้าที่มีได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ขึ้นหลายแห่ง

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การกำกับดูแลศาลเจ้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 และการติดตามการดำเนินงานของศาลเจ้าที่มีได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครดำเนินการสำรวจข้อมูลของศาลเจ้า ดังนี้

1. ศาลเจ้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 สำรวจข้อมูลตามแบบ 1 ได้แก่ ชื่อศาลเจ้า สถานที่ตั้ง รูปเคารพ งานประจำปี จดทะเบียนจัดตั้งประวัติศาลเจ้าดีเด่น ผู้จัดการปกครองศาลเจ้าและผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าพร้อมภาพถ่ายของศาลเจ้า

2. ศาลเจ้าที่มีได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 สำรวจข้อมูลตามแบบ 2 ได้แก่ ชื่อศาลเจ้า สถานที่ตั้ง รูปเคารพ งานประจำปี ขนาดและลักษณะอาคารของศาลเจ้า จำนวนที่ดินที่ให้เช่า ผลประโยชน์อื่น ๆ ของศาลเจ้า และผู้ดูแลศาลเจ้าพร้อมภาพถ่ายของศาลเจ้า

ทั้งนี้ ขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครแจ้งผลการดำเนินการให้กรมการปกครองทราบภายในวันที่ 20 ธันวาคม 2546 หากไม่มีศาลเจ้าทั้งสองประเภท ขอให้แจ้งให้ทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร 0-2791-7021

โทรสาร 0-2791-7045

ศาลเจ้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463
จังหวัด.....

ที่	ชื่อศาลเจ้า หรือโรงเจ	สถานที่ตั้ง	วันที่จดทะเบียน	รูปเคารพ	งานประจำปี (ชื่อ ว/ด/ป)	ประวัติศาลเจ้าดีเด่น	ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า (ชื่อ, ภูมิลำเนา, โทรศัพท์)	ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า (ชื่อ, ภูมิลำเนา, โทรศัพท์)	หมายเหตุ

(ลงชื่อ) ผู้ตรวจสอบ
()
จำจังหวัด.....

ศาลเจ้าที่มีได้จดทะเบียนตามกฎหมายดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463
จังหวัด.....

ที่	ชื่อศาลเจ้า หรือโรงเจ	สถานที่ตั้ง	รูปเคารพ	งานประจำปี (ชื่อ ๖/๑/ป)	จำนวนที่ดินที่ให้เช่า (พ.ศ.)	ลักษณะและจำนวนอาคาร ที่ให้เช่า	ผลประโยชน์ แก่ชนอัน	ผู้ดูแลศาลเจ้า (ชื่อ, ภูมิลำเนา, โทรศัพท์)	หมายเหตุ

(ลงชื่อ) ผู้ตรวจสอบ
()
จำจังหวัด.....

ภาคที่ 4

ถาม - ตอบปัญหาการปฏิบัติงานทะเบียนศาลเจ้า

ถาม-ตอบปัญหาการปฏิบัติงานทะเบียนศาลเจ้า

1. การออกหนังสือเอกสารสิทธิ (โฉนดที่ดิน) ของศาลเจ้าในนามกรมการปกครอง ในเรื่อง คำขออออกหนังสือนี้ ท่านอธิบดีได้มอบอำนาจให้นายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ใช้หรือไม่

ตอบ - กรณีศาลเจ้าเอกชน ซึ่งตั้งอยู่บนที่ดินของเอกชนมีความประสงค์จะให้ศาลเจ้าอยู่ในความดูแลของทางราชการ จำเป็นต้องอุทิศที่ดินให้แก่ทางราชการในนามกรมการปกครอง ในทางปฏิบัติ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะเป็นผู้ดำเนินการให้มีการออกโฉนดที่ดินในนามของกรมการปกครอง และจัดส่งสำเนาโฉนดที่ดินมาให้กรมการปกครองทราบ โดยกรมการปกครอง จะสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการออกเอกสารสิทธิ (โฉนดที่ดิน)

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ

- กฎเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463
- หนังสือ กรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 3063 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2540

2. ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า มีเงินเดือนหรือไม่ ทำไม กรมการปกครองต้องเข้าไปดูแลเกี่ยวกับกิจการของศาลเจ้า เช่น เรื่องของรายรับ-รายจ่าย (ซึ่งการดำเนินงานก็เหมือนกับการทำงานของหน่วยงานเอกชนทั่วไป)

ตอบ - ผู้จัดการปกครองศาลเจ้า ไม่มีเงินเดือนประจำตำแหน่ง หรือค่าตอบแทนแต่อย่างใด การขอเข้าเป็นผู้จัดการปกครองศาลเจ้า จะเป็นโดยสมัครใจ และอุทิศตนเพื่อดูแล และบริหารการดำเนินงานของศาลเจ้า ในฐานะตัวแทนของทางราชการ โดยไม่ได้ผลตอบแทนแต่อย่างใด ประกอบกับศาลเจ้าตั้งอยู่ในที่ดินซึ่งเป็นของทางราชการ จำเป็นต้องมีระเบียบของทางราชการในการกำกับดูแล

ข้อกฎหมายและระเบียบ หนังสือสั่งการ

- กฎเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463

3. ในกรณีศาลเจ้าหลักเมืองประจำอำเภอ ซึ่งมีศาลเจ้าของเอกชน ผู้ใดจะเป็นผู้ยื่นคำร้องขอจัดตั้งศาลเจ้าขอทราบแนวทางในการปฏิบัติ (ปลูกสร้างในที่หลวงและชาวบ้านรวมกันบริจาคเพื่อสร้างศาล)

ตอบ - ศาลเจ้าที่ตั้งอยู่บนที่ดินของทางราชการเป็นศาลเจ้าที่อยู่ในความดูแลของทางราชการโดยกรมการปกครอง นายอำเภอจะเป็นผู้สำรวจและแจ้งขอขึ้นทะเบียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัด (ตามมาตรา 123 แห่ง พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457).

ข้อกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ

- กฎเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463
- พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 มาตรา 123

4. อนุสาวรีย์ที่มีรูปเหมือน (เจ้าเมือง) ที่ประชาชนเคารพบูชา จัดให้มีที่สักการะ และบริจาค จะเข้าข่ายจำกัดความของศาลเจ้าตามกฎหมายเสนาบดี ฯ หรือไม่ ถ้าไม่ใช่แต่ได้ขึ้นทะเบียนศาลเจ้าแล้วจะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

ตอบ - กฎเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ได้ให้คำจำกัดความ ศาลเจ้านั้นหมายความว่า สถานที่ก่อสร้างขึ้นเป็นทรวดทรงสำหรับประดิษฐานรูปเคารพและกระทำตามพิธีกรรมตามลัทธิของศาสนาบางจำพวก เช่น คนจีน เป็นต้น และให้หมายความรวมถึงสถานที่ถาวร ซึ่งสร้างขึ้นประกอบกับศาลเจ้า เช่น โรงเจ สำหรับกินเจ เป็นต้น ฉะนั้นอนุสาวรีย์ที่มีรูปเหมือน (เจ้าเมือง) ยังไม่เข้าข่ายเป็นศาลเจ้า ยกเว้นมีการก่อสร้างอาคาร เพื่อประดิษฐานรูปเคารพนั้น

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ

- กฎเสนาบดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463

5. ศาลเจ้าอำเภอ เป็นศาลเจ้าตั้งอยู่ในที่ดินสาธารณะ จัดตั้งขึ้นโดยชาวบ้านรวบรวมเงินกันจัดตั้งขึ้นมานานแล้ว ปัจจุบันมีคณะกรรมการที่ชาวบ้านตั้งขึ้นดูแลศาลเจ้ากันเองอยากถามว่า จะทำเช่นไรที่ให้ศาลเจ้านี้จดทะเบียนตามกฎหมายเสนอคดี

ตอบ - ศาลเจ้าที่ตั้งอยู่ในที่ดินสาธารณะ เป็นศาลเจ้าที่อยู่ในความดูแลของทางราชการ นายอำเภอ มีหน้าที่สำรวจตรวจสอบข้อเท็จจริง และขอให้จังหวัดขึ้นทะเบียนเป็นศาลเจ้า ตามมาตรา 123 แห่ง พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 และกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463
ข้อกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ

- กฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463
- พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 มาตรา 123

6. กรณีศาลเจ้ายังไม่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายและที่ดินที่ปลูกสร้างศาลเจ้าเป็นที่ดิน ส.ช. 1 ถ้าต้องการจดทะเบียนศาลเจ้าให้ถูกต้องตามกฎหมายต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง และเสียค่าธรรมเนียมในการขอจดทะเบียนศาลเจ้าในอัตราเท่าไร

ตอบ - กรณีศาลเจ้าที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ให้นายอำเภอเป็นผู้สำรวจและตรวจสอบข้อเท็จจริง และแจ้งให้จังหวัดขึ้นทะเบียนศาลเจ้า ซึ่งการขอขึ้นทะเบียนศาลเจ้า ไม่เสียค่าธรรมเนียมแต่อย่างใด

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ

- กฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463
- พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 มาตรา 123

7. ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองที่มีอยู่แทบทุกอำเภอโดยมีเฉพาะอาคารมีรูปประดิษฐานสิ่งที่เคารพเป็นเสาหลักเมืองหรือรูปเหมือนจะเข้าลักษณะของศาลเจ้าหรือไม่

ตอบ - กฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463 ได้ให้คำจำกัดความ ศาลเจ้านั้น หมายความว่าสถานที่ก่อสร้างขึ้นเป็นทรวดทรงสำหรับประดิษฐานรูปเคารพและกระทำตามพิธีกรรมตามลัทธิของคนบางจำพวก เช่น คนจีน เป็นต้น และให้หมายความรวมถึงสถานที่ถาวร ซึ่งสร้างขึ้นประกอบด้วยศาลเจ้า เช่น โรงเจสำหรับกินเจ เป็นต้น ฉะนั้น ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ซึ่งมีอาคารและรูปเคารพประดิษฐานอยู่เป็นศาลเจ้า ตามนัยแห่งกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ

- กฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า พ.ศ. 2463

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสุจิต	ปัจฉิมนันท์	อธิบดีกรมการปกครอง
นายชนินทร์	บัวประเสริฐ	รองอธิบดีกรมการปกครอง
นายธานี	สามารถกิจ	ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน

ผู้จัดทำ

นายรัชชัย	ธรรมรักษ์	ผู้อำนวยการส่วนการทะเบียนทั่วไป
นายสมยศ	มะลิลา	หัวหน้ากลุ่มงานมาตรฐานและระเบียบการทะเบียนทั่วไป
นายธนาคมย์	เนียมแสง	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทะเบียนเพื่อความมั่นคง
นายเรืองรอง	ภัทรรัตนนันท์	หัวหน้างานบริหารการทะเบียนสุสานและฌาปนสถาน
นายนพดล	แก้วประกิจ	เจ้าพนักงานปกครอง 6 ว งานบริหารการทะเบียนศาลเจ้า
นางสาวทิพย์สุดา	นาคศรี	เจ้าหน้าที่ปกครอง 5 งานบริหารการทะเบียนศาลเจ้า
นางจันทร์จิรา	บุญยะบา	เจ้าหน้าที่ปกครอง 5 งานบริหารการทะเบียนศาลเจ้า
นางดรุณี	เหล็กดี	เจ้าหน้าที่ปกครอง 5 งานบริหารการทะเบียนศาลเจ้า
นางสาวชนกมาศ	อาทิตย์	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 5 งานบริหารการทะเบียนศาลเจ้า
นางสาวณัฐนรี	ศิริพรหมพานิชย์	ลูกจ้าง งานบริหารการทะเบียนศาลเจ้า

